

**La guvern
în poartă
E-o economie
moartă.
Cine-o ride
și-o vorbi
Cu ursul
se va-ntilni!**

SALA
DE
LECTURĂ

FLACĂRA

**SĂPTĂMÎNAL
DE OPINIE,
POLITIC,
SOCIAL ȘI
CULTURAL**
● fondat 1911

• Anul I • Nr. 40 • Miercuri 3 octombrie 1990 •

La jocuri noi, oameni noi!

Fotografie de MIHAI POTĂRNICHE

DIRECTORUL

Azi, când patimile cele mai neașteptate au izbucnit cu o forță de neînchipuit, sint de-a dreptul devastatoare, și multe publicații își fac un titlu de glorie din a batjocori personalitățile sau de a tămia pe mai marii momentului, din nădejdea unora de a prinde un loc cât mai în față, să devenim măcar o clipă nepăsători la marea vinzoleală și să ne amintim de un gazetar, scriitor și om politic, care, modest, a avut curajul să se lase în umbră și să-i pună cu talent pe alții în centrul atenției, renunțând la meschine ambiții personale și realizând o gazetă sub semnul independenței față de partidele din epocă, sub pavăza echilibrului, al unei neutralități cit mai depline, al respectului față de valoare, al unei mari dorințe de a-i uni pe oameni și nu de a-i dezmina, de a le lumina sufletele și nu de a le cufunda în mocirlă: Constantin Banu, fondatorul în 1911 al revistei FLACĂRA și primul ei director, de la a cărui trecere în neființă s-au împlinit 50 de ani.

GEORGE ARION

**„Sintem tratați mai prost
că nu ne-am dus
cu bîtele la București”**

Pagina 3

Cui folosește Ceaușescu mort?

Pagina 2

Săpînța a intrat în Europa. Prefectura încă nu!

Faptul că prefectura județului Maramureș ignoră zecile de articole apărute în presa din întreaga țară, de la Constanța la Timișoara, cit și emisiunile TV, toate acestea realizate de oameni care au stat săptămîni întregi în comuna Săpînța, au plecat și s-au întors de mai multe ori decît au făcut-o autoritățile județului, ajungînd să cunoască deja satul, oamenii și problemele lui ca niște localnici, e un semn că aceste autorități se tem de ceva. Altfel n-ar fi ignorat sutele de pagini scrise în presă (din 13 iulie încoace, cînd a fost arestat pe nedrept primarul Toader Ștefca), constituind ele însele un dosar voluminos, util oricărui avocat sau procuror, și n-ar fi împins lucrurile pînă aici: după 68 de zile de la arestarea sa în Sighetu Marmăției, în condiții compromițătoare pentru faima județului Maramureș, tri-

bunalul din Brașov îi acordă prezumția de nevinovăție și îl cercetează în libertate.

La peste două luni de la arestarea abuzivă a primarului Săpînței, se impune să spunem măcar acum lucrurile pe nume: autoritățile județului Maramureș se tem de oameni. Nu numai de săpînțeni ci, în general, de oamenii județului. La ora actuală, aproape fiecare sat maramureșean este o Săpînța prin problemele deosebit de grave din sinul colectivităților de pe văile Izei, Marei și Vișeuului.

Incapabile să dialogheze cu oamenii dintr-o perspectivă democratică, nouă, nepregătite să înțeleagă autoritatea ca

(Continuare în pag. 4)

ION ZUBAȘCU

Democrație bună și democrație rea

Lată că statele „de democrație populară”, devenite ulterior socialiste (membri ale lagărului respectiv), unele chiar multilateral dezvoltate își iau adio (sau la revedere ?) de la comunism și aleargă, fiecare cit de repede poate, către „democrația burgheză”, numită până mai adineaori „așa-zisa democrație”. Și totuși, bolovanul pleonasmului din sintagma „democrație populară” atârână greu atât în înțelegerea politică rudimentară a unor mase îndobitornate, practic, toată viața, cit și în aceea a multora dintre cei care și-au asumat inițial conducerea politică a perioadei de tranziție. În toate țările foste socialiste a fost la fel, în România procesul pare (și chiar este) mai lung, pentru că are loc, totuși, după o revoluție.

De câte ori a fost însoțită, în limbajul politic, de un adjectiv, democrația s-a aflat în pericol. „Populară”, „socialistă”, „unică în felul său”, „originală”, „fragilă” — democrația e, pur și simplu, amenințată. Sufocat de un adjectiv ce emană dintr-o zdrăvăna intoleranță ideologică, substantivul se edulcorează; cine nu acceptă adjectivul, devine — automat — dușmanul substantivului. Pluralismul opiniilor (obligatoriu, într-o democrație fără adjectiv) devine periculos și destabilizator într-o democrație adjectivată. Disjunctia absolută din logica lui „cine nu e cu noi e împotriva noastră” acționează ca un inevitabil mecanism de scindare a societății.

În viața noastră politică, democrația-cu-adjectiv tinde să blocheze accesul autentic către democrație pur și simplă. Erorile puterii, dezvoltate în excese de intoleranță, își asociază erorile opoziției contaminate, la rându-i, de aceeași intoleranță a adevărului unic („Democrație reală / nu originală”). De aici, absența dialogului, exacerbarea luptei pentru putere (substantivul se impune singur, adjectivul trebuie ațut).

Este posibilă o deblocare ?

Acestei întrebări trebuie să-i răspundă acum societatea românească. Și ea chiar încearcă să-i răspundă, deși rezistențele sînt încă extrem de puternice. Pluralismul opiniilor liber lăscite trebuie să ia locul, treptat, sciziunii violente a societății. Și aceasta nu prin eliminarea adversarului politic, ci printr-o firescă îmbilnșire democratică a luptei politice. În primul rînd, trebuie eliminată o eroare emanînd de la putere. E o eroare gravă, care compromite în general progresul țării. Să nu uităm ce se scria într-un important ziar : „Cînd nu ești de acord cu ceea ce este în țara ta, pleci în exil, iar dacă sînt mai mulți cu aceeași vedere, pleacă și aceștia, încercînd să lupte, uniți, împotriva celor din țară (...). Lată de ce (...) pentru intelectualii care au semnat Protes-tul publicat în revista „22”, ca și pentru cei care, fiind de aceeași părere, vor mai adera la el, există o soluție foarte simplă și — mai ales — foarte eficientă, de a lupta împotriva regimului actual din România, pe care îl condamnă cu vehemență. Să plece

(nu să fugă) în exil”. Or, este limpede, dacă se iese din logica lui „cine nu e cu noi e împotriva noastră”, că democrația implică tocmai dreptul „să nu fii de acord”. Consecința indemnului citat mai sus nu s-a lăsat așteptată : sute de mii de oameni (majoritatea, specialiști de înaltă calificare) au părăsit deja țara și mulți alții au de gînd s-o facă — cele mai mari cozi sînt la ambasade. Încețarea imediată a acestei „hemoragii” a inteligenței nu se poate realiza prin mijloace coercitive (eventuala închidere a granițelor), ci prin anularea cauzelor care produc acest efect. De aceea, mai mult ca oricînd, două „chestiuni arzătoare” sînt astăzi la ordinea zilei.

Prima e de ordin economic, vizînd, de fapt, structura politică a societății. Este chestiunea proprietății. Mai exact a proprietății private. Surogatele oferite pînă acum (privatizări cu seminte de dovleac și vată de zahăr) par menite să compromită ideea de privatizare.

A doua chestiune vizează o mai deplină valorificare a inteligenței politice și sociale. Se vorbește, se scrie despre un posibil guvern de uniune națională, care să dea și o poziție posibilă de a participa la refacerea țării (și, eventual, pe aceea de a se compromite). Nu este obligatoriu ca opoziția să (și) guverneze. Dar este necesar ca eforturile ei să nu se macine în sterile lupte intestinale sau pentru accederea la un minim de afirmare politică. Cum opoziția românească nu se reduce și nici nu e reprezentată semnificativ prin partidele politice de opoziție, este necesar ca „inteligența”, aflată, nu întîmplător, în majoritate, într-o opoziție pasivă sau activă, să aibă posibilitatea exprimării libere a opiniilor. Guvernul, oricare ar fi el, trebuie să folosească acest decisiv potențial de creație socială.

Puterea reprezintă, deocamdată, interese abstracte. Exceptînd, desigur, dorința de a-și menține prerogativele. Altfel decenii, important a fost în România să fii șef. Nu servitor al statului sau al poporului, ci șef, național. Diferențele de interese pornesc de la diferențe socio-profesionale, culturale, de la situația diferită a grupurilor și indivizilor care dețin, administrează sau utilizează proprietatea. Lupta politică autentică exprimă lupta dintre aceste interese. O societate normală, adică democratică, autoreglîndu-se permanent, promovează acele interese care răspund într-o mai mare măsură nevoilor sociale generale. Avînd cursul și calitatea de a nu fi niciodată perfectă, societatea democratică se adaptează mereu, adică se perfecționează. Numai totalitarismul, exacerbînd un adjectiv sau altul al democrației, vrea să facă întregul popor fericit. Și vai de cei care nu acceptă rația de fericire obligatorie !

CONSTANTIN DUMITRU ■

Un test nu numai pentru judecători

Cui folosește Ceaușescu mort ?

Despre ceea ce domniile procurori — într-o stranie necunoscință de cauză — numesc în rechizitoriul „stenograma” — sedinței c.p.ex. din 17 decembrie, am mai scris. Aduug, iată, că această copie xerox după o dactilogramă ce nu mai există și care dactilogramă se presupune a fi fost descifrarea stenogramei dispărute — nu se știe cînd, cum ; poate nici nu s-au făcut investiții — ei bine, acest document este atît de riguros incit pune în gura lui Postelnicu Tudor o replică a generalului Vasile Milea.

Copia xeroxată din dosar este o copie a nu-știu-ce. Or, acel nu-știu-ce, în mod cert, nu este descifrarea stenogramei dispărute — nu se știe cînd, cum ; poate nici nu s-au făcut investiții — ei bine, acest document este atît de riguros incit pune în gura lui Postelnicu Tudor o replică a generalului Vasile Milea. Este un înlocuitor. Coafat. Binișor. Îndeajuns ca să i se conteste autenticitatea de document și forța doveditoare de probă juridică. Numai că, în economia probatoriilor, rolul lui nu este deloc neglijabil : dacă l-ai exclude, ar lăsa un gol cam prea mare... Dar cine o fi misteriosul coafor de stenogramă ? Pe domniile procurori care au anchetat nu pare să-i fi interesat. Cum nu i-a interesat nici dacă s-a înregistrat pe bandă ce-a vorbit dictatorul. Care avea pe masă microfoane. Sala era mică. La ce-or fi folosit ele, copii ?

Cu consecvență, în acest proces, este acuzat dictatorul. Atunci cum să fie condamnat altcineva ? I-au fost lui de folos inculpații ? Dar lor le-a fost de folos bilbiitul ? Lată că le mai este de folos și mort. Cam așa le sună disculparea.

Și, totuși, care să fie secretul învinuirii de genocid, a celor din boxă, pe un temel ce ar putea, cel mult, să arate ca fiecare și — eventual — în măsură diferită, mai din frică, mai din slugărnice, mai din gîndul că e prea legat de socialism și de „reales”, s-a pretat la un fel de maimuțareală, făcînd jocul stăpînului, al despotului neluminat dacă vreți, împotriva căruia chiar dacă mîrii o făcea în mare taină ? Dar timpul acestui joc pus sub lupă poate să totalizeze vreo 60 de minute. Judecătorii ar trebui, deci, să-i consacre ca autori de genocid, numind astfel nestatutara lor maimuțareală.

Domniilor, justiția este, totuși, justiție. Legea penală nu condamnă maimuțareala. Nici două jumătăți de oră de frică ori de oportunism neghiob. De ce ar dobindi justiția, acum, în România, o asemenea monumentală originalitate ? Numai pentru că

domniile procurori care au făcut ancheta — în fond, sînt oameni și ei, nu ? pot greși, doar unii „au cam greșit” o viață-ntreagă — nu s-au priceput să-i acuze de altceva decît de genocid — că doar n-or fi primit sarcină — și nici să-și întemeieze acuzația pe altceva decît pe acordul — chiar tacit, sau dedus — cu ceva zdrobitor de nebulos ?

Dacă un proces poate fi socotit, în genere, un test dramatic pentru cei sau pentru cei din boxă, în acest caz devine din ce în ce mai vizibil că la adevăratul mare test sînt supuși judecătorii. Fapta comisă — conform rechizitoriului — de inculpați, în loc să devină mai clară, pierde mereu din contur. Fapta pentru săvîrșirea căreia sînt acuzați de genocid...

Dar, cum justiția, mult iubitor și stimulator domni procurori, trebuie să rămînă justiție, judecătorii n-au decît să se descurce, nu-i așa ? Nu vi se pare că pasa pe care le-ați trimis-o a ajuns — vai, pu ați vrut ! — tocmai la dracu' cu cărți ? Atita doar că s-ar putea s-aveți surpriza să nu-i vedeți alergînd de-a surda.

Mă rog zeitei legate la ochi să-i ajute.

DORIN GHERGHINESCU ■

P.S. Disproporția între fapță și acuzație induce, destul de prost drapat, ideea că inculpații sînt nedreptățiți. Așa cum cîntă — e de înțeles — corul „apartînătorilor”. Oare așa e ? Asta să fi vrut s-arate cei ce au „croit” dosarul ?

E drept, nu-i nici un secret că ilustra manufactură au dichisit-o oameni ce se aflau sub ordinele domnului Diaconescu, pe atunci adjunctul Procurorului General și șef al procuraturilor militare. Omul care s-a aflat la Timișoara în timpul Revoluției. Cînd nu se poate spune că a luat somnifere și a dormit ca un bebeluș. Ba chiar se știe și ce a făcut, dar tocmai cine trebuie nu vrea să-și amintească. (Între altele, le-a dat binecuvîntarea hoților de cadavre. Dacă biruia comandantul lui suprem, colonelul-paroh devenea general și vlădică. A învins Revoluția : a ajuns doar general. Sub mina acestui Hopa Mitică s-a „croit” dosarul celor 24.)

Încă un lucru lăsat în seama judecătorilor. E riscant ? Să riste ei ! O fi greu ? Să tragă ei !

Eu cred că o vor face. Mă înșel ? Vom vedea totî. Procesul continuă.

Puterea ne-a obișnuit cu acestele ei de furie.

Toate încercările de manifestare pasnică a nemulțumirilor, a neîncrederii în surisurile mesteguite și în declarații fără acoperire au fost compromise prin înșconări grațioase. S-au incropit lovituri de stat, devastări, vinovății. S-au operat arestări. S-au confecționat dosare penale. Primul din această serie neagră este cel referitor la evenimentele din 18 februarie. Cînd sediul guvernului — pe atunci provizoriu — a fost asaltat de cîteva mii de persoane. Astăzi se află sub acuzație doar 48.

Așa e albă la cusături...

Judecătoria Sectorului 1. București. Dosarul intră pe rol la sfîșitul lui iulie. Se reia în august. După aproape o lună reîncep dezbaterile : 20, 24, 25, 26, 27, 28 septembrie. Avocații solicită probe în apărare : expertize medicale — un număr deloc neglijabil de inculpați prezintă deficiențe mintale —, confruntări, martori. Se cere insistenț audierea d-lui Gelu Voican Voiculescu și a soției sale, Cerasela Demetrescu, ale cărei depoziții incriminează aproape jumătate din inculpați. Dar șansele ca cei doi să apară în instanță sînt minime : dl Voican Voiculescu e senator, iar Cerasela Demetrescu e... în Franța.

Declarațiile martorilor acuzării prezintă la termene le-au supliniit deocamdată lipsa și au ridicat noi semne de întrebare. Dl Ciocănescu a relatat cum, îmboldit de o conștiință civică ieșită din comun, l-a

anunțat telefonic în dimineața zilei de 18 pe dl Gelu Voican de existența unor manifeste care chemau lumea în Piața Victoriei. În scurt timp s-au prezentat la domiciliul său un polițist și un civil (!) care l-au înregistrat declarația. Pretinzînd că a rămas acasă tot restul zilei de 18 februarie, martorul nu s-a sfiit să recunoască faptul că pe 19 a fost chemat de dl Voican, că a stat în Palatul Victoriei de la ora 17,00 pînă dimineață la ora 6,30. Ce a făcut acolo — nefiind nici organ de ordine, nici angajat în clădire

buze cu elevi de Poliție) a spart ușile din curtea interioară. S-a aflat în spatele geamurilor de la intrarea principală forțată cu rîngi și bite. După ce au pătruns primele grăunuri, accesul a fost liber în clădire pînă de 30-40 de minute. Abia după această perioadă de timp soldații au primit ordin să refacă barajul la intrare. Interesant este că, prin poziția — aflată la dosar — a acestui martor, erau precizate atitudinile huliganice și cele de distrugere a saptă inculpați. Rugat de doamna președintă să privească a-

martor mărturisind că, ridicat din Piața Victoriei pe data de 19 februarie, i s-a luat o declarație în care a trebuit să relateze ce a făcut, ce a văzut cu o zi înainte în sediul guvernului. Mare lucru n-a văzut : înăuntru se aflau mulți oameni — era ora 18 —, paza nu era asigurată de nimeni, se putea intra și ieși fără nescingherit, în balcon se strigau lozinci. A observat un militar rînit de geamurile sparte. A stat maximum o jumătate de oră și a plecat. Numai că nu a fost crezut. Declarația aflată la dosar

Plătărești — și Roșioru Atila — minor — s-au plîns că au fost violați.

Inculpații s-au ridicat în repetate rînduri reclamînd tratamentele la care sînt supuși. Francisc Gheorghe : „Ne scuipă, ne bat, sar cu picioarele pe noi”. Titi Roma : „Ne lovesc și ne înjură : Voi ați vrut să dărîmați guvernul, răbdarea acum !”. Ivănescu Mircea : „Se fac presiuni îngrozitoare asupra noastră. Și deținutul de drept comun, și polițistii”. Dumitru Claudiu : „Dacă tot ne bat ca deținutii politici, de ce ne țin împreună cu cei de drept comun ?”

După termenul din 20 septembrie, cînd au fost formulate cele mai multe dintre aceste plîngerii, au fost loviți în arestul Tribunalului iar la Jilava polițistii au asmuțit asupra lor cîinii lupi.

Justiție, în sfîrșit !

Completul de judecată a dispus amendarea avocaților care nu s-au prezentat cîteva termene la rînd, abandonîndu-și clienții și așa suficient de năpăstuiți. Avînd în vedere și condițiile de la locul de detenție, s-a pronunțat în favoarea revocării măsurilor de arest preventiv pentru minori — în prima etapă — și pentru încă șase dintre inculpați — zlua următoare.

Salutînd luarea în considerare a prezumției de nevinovăție, așteptăm imparțialitatea judecătorilor și acea înaltă moralitate care să facă imposibilă complicitatea cu interesele puterii.

OLTEA MUTULESCU ■

Copiii din pușcărie

— rămîne secret. Cu totul neașteptat, șase dintre inculpați au precizat că domnia-sa în noaptea de 18 însoțea persoanele care îi filmau, iar în timpul anchetei a fost unul dintre principalii martori care l-au „identificat”. În instanță, însă, martorul nu a recunoscut nici prezența sa în clădire pe 18 februarie, nici acuzații din sală.

O altă audiere a pus pe gînduri completul de judecată precum și acea parte a opiniei publice care nu a înțeles că cei aflați astăzi în boxă sînt deținutii politici. Martorul Dincă Sebastian este elev la Școala Militară din Sibiu. Pe data de 18 februarie se afla în cordoanele de pază ale Palatului. A observat de la etaj cum un grup de 200 de persoane (incitate de apariția a două auto-

tent în sală pentru a-i indica, a recunoscut-o doar pe Ghizdean Maria și a menținut afirmațiile anterioare numai în ceea ce o privește. Referitor la alți doi inculpați a subliniat că i-a remarcat în Palat după momentul arestării. În legătură cu alt acuzat, și-a declarat indolent față de identitatea acestuia. Extrem de intimidat, speriat și — probabil — avînd un sentiment tardiv de vinovăție, Dincă Sebastian a dezvăluit faptul că i s-au luat declarațiile împreună cu încă doi colegi de armată ale căror afirmații le-a preluat și le-a semnat fără să fi fost martor ocular la cele descrise.

Obisnuși deja cu surprizele de acest fel, nici n-am fost mirați să auzim un al treilea

a scris-o după o bătaie strașnică.

Penitenciar, cimitir al tinereții mele

Dintre cei 48 de inculpați, 14 sînt minori. Mare parte din ei au probleme reale de sănătate mintală, „Maturii” nu depășesc în medie vîrsta de 25 de ani. De cînd se află în pușcărie li s-au agravat bolile ori au contractat altele. Una din inculpate are diabet zaharat și cardiopatie ischemică. Internată în Spitalul Jilava nu primește medicație, iar doctorii nu trec s-o vadă cu zilele. Ourea Marius urinează sînge. Romașcu Daniel e operat de ulcer duodenal perforat. Stan Florin — inapoiat mintal, internat 12 ani la

Adevărul despre mineri

Pentru a nu ne sufoca în mina de plumb a propriilor noastre prejudecăți după evenimentele din 13—15 iunie din București trebuie să stăm de vorbă cu minerii.

Prin adresa nr. 134 din 5 septembrie a.c. trimisă de Comitetul de conducere al sindicatului liber „Noroc bun” din sectorul „Avram Iancu” al întreprinderii miniere Bihor cu sediul în orașul Dr. Petru Groza pe adresa Studioului local al televiziunii Oradea și al revistei „Gazeta de Vest”, minerii au invitat pe ziariști la ei acasă pentru „combateră efectelor negative, rămășițe ale comunismului și recuștigarea onoarei de miner în fața opiniei publice”.

„Hai să băgăm proștii în față !”

Democrația a coborât și în adâncurile pământului și minerii de la Băița Plai vorbesc fără teamă că vor mai fi înșefăcați de Securitate. Mihai Marinca, mecanic la sector moliden : „Acum, aici, e o mafie mai mare ca pe vremea lui Ceaușescu. Cum ați venit dumneavoastră cum este de fapte. Nu avem apă. Unde sînt banii din contribuții ? Există un cuib de cițiva oameni care-l sapă pe primar, se luptă doar pentru putere. Am fost la o ședință la Nucet, la care a venit și președintele fesenului pe județ și-o zis clar că, noi hotărîm deci ca înainte, pe vremea lui nea Nicolae : voi propuneți, dar noi hotărîm. Cum o îndrăznit ? Cunoaște el mai bine oamenii de-aicea decît noi ? Putem zice că n-am fost corect informați despre 13—15 iunie, de aceea cînd mergem în țară n-avem euraful să spunem că lucrăm în mină ; indiferent ce ești,

lumea te bagă în aceeași oală : ești miner ! N-o fost mina minerilor, o fost mina securității ! Dacă știe careva dintre minerii unde-i sediul nu știu căruia partid și mă duce direct acolo, eu, la 35 de ani, imi bag capul în ață. Or fost miner, păcat să n-o zicem, că ne-aude Dumnezeu, dar n-o fost mintea lor. Cum or putea ei organiza trenuri speciale fără oprire ? Securitatea, care și-o zis : hai să băgăm proștii în față ! Există oameni competenți, cu judecată, oameni de drept și organe de ordine, poliție cu salarii mari. Minerii n-aveau ce căuta acolo, alții sînt cei care i-au dus. Există legi”.

„Se tem cînd vine televiziunea și presa !”

Raidul ziariștilor în mijlocul minerilor a prăvălit piața de pe inimi și a dezlegat limbile.

Marțian Tulo : „Trebuie lichidată întreaga birocrație. La noi nu s-a făcut nimic în acest sens. Ba, mai mult, au fost angajați tot felul de oameni foști activiști de partid care sînt protejați și au posturi călduțe. Pe tot felul de posturi de verighetă cu salarii de elefant stau tot felul de soții și amante care mestecă cafea, încît pe lingă un om productiv sînt plătiți și 20 de neproductivi”.

Totuși, domnul ing. Vasile Crișan, directorul I.M.B., a mai temperat discuția : „Unitatea noastră și-a realizat pînă în prezent sarcinile ba chiar avem posibilități de a fi și mai rentabili. O parte din revendicările sindicale au fost satisfăcute. Muncitorii trebuie să înțeleagă că există un lanț al slăbiciunilor, cînd o unitate de care depinzi nu-ți livrează

ce trebuie, stai și stai și cei care depind de tine.

Unul dintre liderii sindicali, Gheorghe Domșa : „Diferența de tratament față de minerii din Valea Jiului nu se explică decît prin faptul că noi nu ne-am dus cu bîtele în București !”

Ion Mureșan, șeful sindicatului : „Privitor la evenimentele din 14—15 iunie noi, sindicatul de-aici am fost foarte șocați de implicarea minerilor în reprimarea manifestațiilor, plus că amănunte și scene incredibile n-am putut vedea decît la TV Maghiară și apoi la TV Oradea. Îi rog pe toți minerii, pe toți cei care intră în șut fără a ști dacă mai ieșim să se trezească măcar în ceasul al 12-lea. Astfel, înseamnă că ne merităm soarta”. Adică, în condiții de izolare a țării față de statele avansate în minerit. La „lopătă, sapă, troc și roabă ca în 1930, să nu zic Evul Mediu” (domnul ing. Ioan Borza, șef de schimb la mina Avram Iancu).

Maria Giurgiu, șefa de unitate : „Aprovizionarea la noi în zonă se face de către I.C.S.M. Vascău, dar după vechile formalități ceaușiste. De obicei, n-avem nimic sau foarte puțin. Vedeti și dvs. prin sondaj că pînea e prost coaptă și sub gramaj, cam 850 de grame. Ieri am primit doar 76 kg de cîrnați, 100 kg de carne de vită și ceva oase și asta pentru 3'000 de oameni !”

„Intri-n mină pe lumină / Te scot mort și plin de tină !”

În numai 2 zile patru mineri accidentați mortal la minele de la Băița și Voivozi ! Subiect foarte controversat, minerul lasă birfele politice

la gura puțului, se viră în ascensorul de la Băița Plai și sectorul Avram Iancu. Este un ascensor care, în ciuda numelui, nu urcă, ci coboară în hăurile pămîntului. Coboară pentru a ridica bogăția în metale neferoase și rare a neamului. De 18 ani, mînerul Ioan Pașca, în vîrstă de 51 ani face acest lucru. În data de 6 septembrie a.c. la sectorul 2 Băița, în jurul orei 19, împreună cu ajutorul său Viorel Tal în vîrstă de 32 de ani, se pregăteau să „puște” în galerie pentru o nouă recoltă de minereu.

Pentru a avea o lumină mai bună la locul bătăii găurilor în preabataj, locul nefiind luminat corespunzător, cei doi ortaci au încropit o improvizată electrică care avea să declanșeze drama în abatajul cameră nr. 530. Au tăiat din conductorul de împușcare două bucăți pe care le-au legat la conductorul de iluminat, ducînd apoi corpul de iluminat în frontul de lucru. Minerul artificier a trimis un al treilea ortac la locul declanșării exploziei, să stea de veghe lingă explozor. Artificierul nu a mai apucat însă să folosească explozorul.

A doua zi, 7 septembrie a.c., în jurul orei 16, la sectorul „Avram Iancu” mecanicul de locomotivă urma a cupla locomotiva la vagonet pentru a duce pe mineri la sectoarele de lucru. În galerie se găsea conducta de aer comprimat în grosime de 8 țoli. În zona unde conducta se ridica în poziție verticală distanța între locomotivă și ea era de numai 8—10, cm (!?!). Mecanicul, nefiind cu corpul întreg în îngusta locomotivă și neuitîndu-se în sensul de înaintare, pentru cîteva momente, s-a izbit cu capul de acest

tronson de conductă, numit de minerii „liră” dar nu s-au auzit dulci acorduri muzicale, ci gemetele de moarte ale unui om în vîrstă de numai 27 de ani. „Lira” mîngiată de Orfeul tragic al adîncurilor — minerul Gheorghe Pașca care, dus de ortaci afară, a decedat în drumul spre spital. Tot în aceeași zi de 7 septembrie a.c., la sectorul Suplac al întreprinderii miniere Voi-vozi, în galeria 4381, tehnicianul hidrogeolog Ioan Purdea, cu o vechime de 22 de ani în muncă, din care 16 în specialitate a suferit un grav accident.

Nu a primit îngrijiri medicale de urgență la dispensarul din comună, acolo nu se mai afla nimeni. Cărat la spital la Marghita, rînitului i s-a spălat singele și i s-a montat o perfuzie, fiind expediat la spital la Oradea. „La spital a murit la două zile în 9 septembrie orele 15, din lipsă de sînge” imi spune inspectorul principal cu protecția muncii de la județ, dl. ing. Pavel Luțaș. Ce s-a întîmplat în după amiaza zilei de 7 septembrie a.c. la dispensarul din Suplac ?

După bravul miner Ioan Purdea în vîrstă de numai 42 de ani au rămas 5 (cinci) copii minori. Ca și cinci capete de acuzare ! Să se sfîrșească atît de repede un om de numai 42 de ani ?

Asta înseamnă că minerii care se accidentează vinerea au mari șanse să piară mai repede decît alții care se accidentează în alte zile ?

Văduva minerului răpus are în grijă 5 copii. Al șaselea este pe drum. Al șaselea cap din acuzare în ancheta desfășurată în jurul cazului Ioan Purdea.

PAȘCU BALACI ■

Vinovați sînt morții?

— Domnule Vasile Popovici, discuția noastră are loc la scurt timp după mitingul organizat de Societatea „Timișoara” în 17 septembrie și la destul de mult timp de la prima noastră convorbire publicată în revista „Flacăra”...

— Da, prin luna aprilie. — Cîteva luni în care am impresia că Societatea „Timișoara” s-a confruntat cu cel puțin două probleme serioase : blocada economică pricinuită de Proclamație (încă un caz tipic de confuzie între economic și politic) și campania de denigrare a Societății, și ceea ce e mai grav, a însăși revoluției începute în 16 decembrie la Timișoara. Apoi campania a trecut în domeniul presei...

— Exact. Și în acel moment a devenit necesară, în afara luptei pentru adevăr, duse de organul nostru de presă, ziarul „Timișoara”, o acțiune de mai mari proporții în care să se spună, conșcis și fără teamă, lucrurilor pe aume. Era singurul mod în care puteam marca trecerea a nouă luni de la singe-

roasele represalii ale autorităților comuniste la Timișoara. Deci ideea mitingului din Piața Unirii a apărut după ce am văzut că tirul unor publicații de orientare anti-fesenistă se concentrează asupra imaginii revoltei populare de la Timișoara.

— Revoltei ? — Socot termenul mai potrivit decît cel de „revoluție”, intrucît o revoluție ar fi trebuit să schimbe lumea românească din temelii. Ori... Dar să continui răspunsul la prima întrebare. Cînd spun „tirul unor publicații” mă refer la : „Adevărul”, „Zig-Zag” și, mai ales „România Mare”. Ele urmează politica activiștilor de partid și cu tot mai mult curaj, a securității care nici nu se mai deghizează. Se publică documente inventate sau documente care — fie inventate, fie reale — n-ar putea proveni decît din arhivele securității. Ne amintim că echipa de la „Săptămîna” avea strîns relații cu securitatea de la care, de altfel, a obținut jurnalul lui Ion Caraion și înregistrări a-

le unor emisiuni de la „Europa Liberă”. Astăzi cei de la „Săptămîna” lucrează exact în aceeași manieră și în aceeași instituție. Și culmea e că se găsesc destui neavertizați care să le dea crezare. Toate aceste publicații care au rămas la vechia lor orientare sînt interesate să prezinte revolta de la Timișoara drept o operă a agenților străine, mai cu seamă a maghiarilor și a... huliganilor. În felul acesta, cursul proceselor care se desfășoară în țară se schimbă discret. Vinovați n-ar mai fi, pînă la urmă, cei care au tras, vinovați ar fi cei care au ieșit în stradă și au fost uciși. Această aripă a presei este cea mai periculoasă și cea mai vinovată. Complice, alături de acuzații din boxe, la ceea ce s-a întîmplat în România în toți acești ani.

Există apoi un alt gen de presă, care speculează evenimentele de la Timișoara ; presa franceză, mai ales, care, cu un exces de interpretare propriu francezilor, încearcă să acrediteze ideea u-

nui scenariu KGB—CIA inclusiv la Timișoara. Această variantă fantezistă demonstrează clar că cei ce o susțin nu au cunoștință de cursul real al evenimentelor de la Timișoara și nu pot explica în nici un fel cum au putut ieși oamenii trei zile la rînd (17, 18, 19) pentru a muri pe străzi.

În fine, există o a treia aripă a presei, cea de orientare fesenistă, care, după ce a respins cu indignare ideea unui complot, acum o acceptă și încearcă s-o impună ca pe o dovadă de legitimitate. Numai că, acei inși care au complotat pe sub birourile Editurii Tehnice și au dovedit nu atît curaj cît lasitate timp de 20 de ani — după propriile lor mărturisiri — nu sînt complotiști. Ei n-au nici măcar calitatea de trădători ai propriului lor sistem, ci manifestă mai degrabă oportunism : au așteptat să moară sute de oameni pentru a profita de victoria obținută prin jertfa lor. Complotul, cu siguranță, a existat. Dar el a apărut numai după ce dictatura ceaușistă nu mai a-

vea nici o speranță. Toate speculațiile apărute ulterior au fost posibile fiindcă țara nu cunoaște încă ce s-a întîmplat cu adevărat la Timișoara. Mitingul din 17 septembrie a fost deci, un semn de protest față de toate aceste speculații.

— Să revenim la Societatea „Timișoara” și la momentul ei imediat următor.

— Activitatea Societății a intrat, după cum se vede, într-o etapă mai intensă, mai dinamică. În viitorul apropiat, ea va fi co-organizatoarea unei manifestări de importanță națională : la sfîrșitul lunii octombrie, la Timișoara va avea loc o conferință pe tema drepturilor omului, unde sînt invitați reprezentanți de frunte ai dizidenței române, lideri ai unor organizații internaționale de profil. E anunțată participarea președintelui organizației Amnesty International, ca și a ministrului de interne al României, domnul Doru Viorel Ursu.

RADU CIOBOTEA ■

Civilizația Săpînța

Scrisoare de „destabilizare”

Da, domnule dragă, la Baia Mare toamna a intrat în oraș, ca o mireasă cu voalul smuls; o urmează un mire cu haina aruncată neglijent peste umăr, abulic, sleit și prea tânăr de nuntă, doi lăutari uscați și-un ciine rebegit cu ochi urdușoși.

Bătătoarești străzile înguste și întortocheate ale „Municiului”, te ții scări de lăutari și de doi poeți de la ziarul local și de „dinainte de” iar când ajungi în centru, în Piața Libertății, trebuie să tragi adînc aer în piept ca să nu te destabilizezi și să nu te doboare democrația, capitalismul de tip nou, oamenii de binișor, vinzătorii de plăcinte „Yamaha” și între-prinzătorii de finută suedeză, batalionul de gospodine cu plasele filsiind, miliția, intelectualii în derivă, taximetrele proprietate particulară și societățile matrimoniale stabilizatoare de și de.

La orizont, ca și-n alte dăți, se preling, încet și sigur, nori galbeni de otrăvă. Plouă.

În fața cinematografului „Minerul” lume multă, bate vînt de contrabandă, damele în ofsaîd leagănă cercei de alpaca și coafuri stil biedermeier, flectari cu dantura perfectă incită conversații de culoarea scandalului, mandatar ambulanți agită floricele calde, baloane purpurii și horincă de surcele, și fețe subțiri patrulază de ici-colo cu teancul de sute-ntre dinți, destabilizînd stabilimentele peremptorii.

Din cînd în cînd, pe lingă toate astea, tăcut și morocănos și cu-n capăt de frunză în colțul gurii, trece cite-un păcurar de prin părțile Izei, pe care-l doare-n coate de stabilizatoare și Addidas Torsion și pe care-l macină vremea rea și apele tulburi, pen' că la Baia Mare, domnule dragă, plouă mărunt și des și cîinii s-au adunat din nou pe lingă punctele termice, cerul e la fel de îndepărtat și indiferent ca și prin alte părți ale Maramureșului. Primăria n-a fost mutată cu fața la Săsar, la Prefectură nu s-a zăgrăvit cu albastru și nici pe strada Poliției nu s-a înmuiat încă asfaltul.

Așa că, ceasul' bleu, deocămdată n-ai încotro, faci rost de-o plăcintă „I.C. Shop” de la o tonetă proptită de stabilitatea statului, te avînți prin ploaia melancolică și tristă cu gîndul la liberalizare și la economia din piață; și, mai la vale, te oprești dacă vrei și ți-e dor, să caști ochii la clădirea Tribunalului Județean.

Ai să rizi, dar e aceeași. Te apleci, iei o pietricică, o arunci înainte și nimeriști din primul șut drept în locul în care, anul trecut, în noimebrie, d. președintă a atîrnat, cu grație, considerație, venerație și refren, portretul proaspătului ales, la nu știu ce congres de adio. Nici gînd de destabilizare! Și pe-aici e pace și „liniște”.

Aceiași procurori, aceiași judecători și aceiași avocați taie același fir în același paispe, surid fermecător, își potrivește radioul după ceasul primăriei, verifică sentințe, fredonează decizii și lipesc franjurile la loc. Nici măcar mașinile de scris nu le-au schimbat! Le auzi răpăind, la fel ca-n alte dăți, și-l au pe „A” în locul lui „Z”, pe „C” în locul lui „ă”, semnul dolarului la ghilimele și carul mare pe un git de balalaică. E o veselie la ei, domnule dragă, de să dai Codul penal pe-un pahar de vin și să-i zici Decretului 153 „dumneavoastră”!

Și, ca să fie stabilizarea și mai și, am auzit că și-au adus și întăriri la „cenaclu”. Juriști foști activiști, juriști foști miliști, jurlști foști juriști și doi juriști. Bașca primarului din Săpînța, pe care l-au reținut tot din cauza stabilizării! (Umbilă vorbe prin tîrg că d. procuror Cioltea nu mai are cu cine sta de vorbă în Baia Mare, că le știe pe toate alea și pe toți feciorii pe de rost, și că, de urit, s-a hotărît să-și dea doctoratul în drept din „Istoria universală a G.A.C.-ului de la anticii greci la K.G.B.”. D-ata stă de discuții numai cu Toader Ștețca! De destabilizare, nici vorbă!).

Așa că mai va cu zărele de opoziție! Să nu-mi spui mie că nu știu pe ce lume trăiesc!

De aceea ți-am scris domnule dragă, și te rog să vii, incoace, pentru că pe la noi, la Baia Mare, nu se întîmplă nimic, toamna asta e prea apatică și străină și-o să-și piardă bărbatul în Gara de Nord, plouă prea des și prea mărunt și mie mi s-a făcut tare dor și m-aș duce la Săpînța, să mă lipesc de-o poartă încrustată cu flori de liliac și să mă țin strîns de ea, pînă cînd voi auzi, la început încet, apoi din ce în ce mai puternic, bătaia inimii ei de lemn.

ECATERINA MUREȘAN

(Urmare din pag 1)

pe o sumă de calități reprezentative și respectabile, organele puterii județene au sperat și mai speră, probabil, să-și întărească autoritatea prin demonstrații de forță. Să rezolve, astfel, problemele reale ale fiecărui sat prin rețezare, nu prin înțelegere și solicitudine, cum se cuvine în aceste clipe delicate ale democratizării și umanizării atît de necesare a puterii.

Între Săpînța și puternicia județului Maramureș e un pariu cu mize foarte clare, acum: structurile puterii (majoritatea provenind din fosta nomenclatură compromisă) se încapățînează să nu cedeze în favoarea oamenilor și apără un politist avertizat de săteni de cîteva ori să nu mai intre în sat pentru antecedentele sale cunoscute de toată lumea de aici.

Avem, așadar, de o parte puterea județeană, conservatoare, care apără bastonul ca simbol al autorității dictatoriale, iar de cealaltă parte — o colectivitate frămîntată de oameni care își

apără primarul ales legal în exercițiul autonom și democratic al puterii locale.

La 13 septembrie s-au împlinit două luni de cînd Săpînța e solidară cu liderul ei. Procesul, mutat de la Baia Mare la Brașov, nu mai are nici o semnificație. Dar absolut nici una în fața unor evidente de pe acum istorice! Săpînța este la ora actuală sim-

bolul celei mai lungi rezistențe din istoria României, a unei colectivități sătești, împotriva unor structuri sociale compromise, incapabile să înțeleagă o colectivitate de oameni cu aspirațiile ei reale și să aleagă mijloacele optime pentru a dezamorsa tensiunile sale interne. Abuzurile masive de forță n-au dat nici un rezultat în fața solidarității exemplare a oamenilor acestui sat! Indiferent care va fi rezultatul pro-

cesului, primarul Toader Ștețca, și comuna Săpînța au intrat, nu datorită voinței lor, în istorie. Numele prefectului județului, al șefului poliției, al președintelui de tribunal, al tuturor celor implicați în generarea și extinderea sindromului Săpînța se vor șterge repede din memoria acestor locuri, dar numele primarului Săpînței va rămîne

lor pe noi? — Ce-am făcut să asmuțiți cîinii? Noi venim pașnic și voi ne tratați ca pe niște hoți de drumul mare?” Pînă la urmă, un comandant a dat ordin de încetare a acestei manevre de intimidare: „Dar să nu intrați în sală decît cite 10, pe rînd!” „Noi numătați intrăm că de-aceea am venit aici!”

Au intrat cu toții în sala tribunalului. Erau de față mulți brașoveni și ziariști din toată țara. Ca într-o biserică, săpînțenii au început să se roage, Tatăl nostru și Născătoarea. În picioare. Nu era loc de ingenuitate. S-au rugat și pentru judecători: „Dumnezeu să-i ajute și să-i lumineze, să judece cu dreptate.” A intrat completul de ju-

decată. Apoi a fost adus inculpatul, între patru poliști. Un hohot de plîns a cutremurat sala. Cu ochii în lacrimi, Toader Ștețca le arăta semnul victoriei, mergînd spre boxă. Cîteva minute s-a așteptat liniștirea oamenilor. Apoi i s-a dat cuvîntul lui Toader Ștețca. A povestit tot: cum a fost arestat, cum s-au purtat cu el, cît a suferit. Cînd și-a arătat miinile cu urmele, încă vizibile, ale cîtușelor pe care le-a purtat peste 60 de zile, sala s-a cutremurat din nou: „O să-i bată Dumnezeu!”

Se audiază martorii. La un moment dat, judecătorul întreabă un martor: „de ce-l dușmăniți pe omul acesta?” „Că ne-o tîpat din funcții!” „Acum sala hohotește de ris. Rîde pînă și completul de judecată: „Adică ei au crezut că a avut loc o revoluție dar că vor rămîne mai departe în „funcții”? S-au supărat că li s-a luat „jucăria”? Încep să înțeleagă și judecătorii.

Prin atitudinea lor civiliza-tă pe întreaga durată a procesului, săpînțenii au cîștigat simpatia brașovenilor din sală și chiar a poliștilor. Nu le e teamă că necunoscuții care se oferă să le cumpere țigări, bomboane sau sucuri vor dispărea cu banii. Au încredere în oameni. Această încredere i-a adus aici, la Brașov, la procesul primarului lor.

E aproape ora 19. Se anun-ță că procesul va continua în 3 octombrie. „De ce nu con-tinuă mine? Doar de-asta au venit martorii tocmai din Ma-ramureș. Nu plecăm de-aici!”

Deși ședința s-a încheiat, ei au rămas prin curte, pe coridoare, vociferînd: „Sînt aici toți martorii și ei li trimit acasă, să vină peste două săptămîni! De ce? Să-i asculte mine!” Abia după vreo oră de deliberări se anunță: „Audierea martorilor va con-tinua mine la ora 8.”

Dar unde să doarmă peste două sute de săpînțeni? La hoteluri n-au găsit atîtea locuri. Și iată că brașovenii le oferă găzduire: iau fiecare cîți pot, doi, trei săpînțeni. Pînă și poliștii intenționează să ia cîteva oameni. Cei ră-mași mai fac o tură pe la ho-teluri: „Aveți o cameră?” „N-avem”. „Sîntem din Să-pînța!” „Păi de ce nu spu-neți? Cîți sînteți? Să vedem ce putem face. Nu vă lăsați. Sîntem cu voi!”

A doua zi dimineață, rugă-ciunea sfințește din nou sala tribunalului. În proces apar elemente noi: se știa că pri-marul va fi arestat încă înaintea de incidentul cu poliștii. Celebra palmă de la care a pornit totul apare acum ca un pretext mărunt. Dar cine hotărîse totul? Și de ce?

Avocatul depune cerere de cercetare în libertate a incul-patului Toader Ștețca. Instan-ța acceptă cererea și anunță că inculpatul va fi eliberat în termen de 3 zile pentru a da posibilitatea acuzatorului să facă recurs. Îndelunga aștep-tare și-a pus amprenta pe starea de spirit a oamenilor?

„De ce nu-l eliberați imediat? Să vină cu noi acasă!” „Nu se poate așa, oameni buni, în-țelegeți!” Și oamenii înțeleg. „Dar dacă pînă luni nu-i li-ber...”

Simbătă, 21 septembrie, in-culpatul Ștețca Toader a fost eliberat și va fi judecat în libertate. După 68 de zile, șo-seaua din Săpînța a fost de-blocată. Dar de ce a trebuit să treacă atîta timp pentru a se lua o decizie care apare acum ca absolut firească și care ar fi împiedicat lucrurile să ajungă pînă aici.

Cine a împiedicat atîta timp luarea ei?

Pe trei octombrie procesul va continua.

EMILIAN CRISTESCU

Procesul de la Brașov

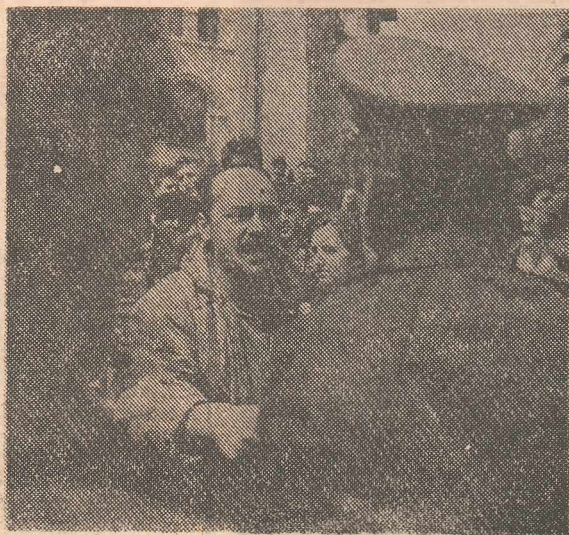

eliberați moștenitorii lui Ceaușescu, recent au fost puși sub cercetare în liber-tate alți cîteva membri ai CPEX, inculpații Dăscălescu, Rădulescu, Dobrescu ș.a. — nume odioase ale terorismului dictatorial Ceaușescu. Numai, procuratură județului Maramureș a considerat că Toader Ștețca a făcut crime mai mari ca toți aceștia: se zice că a dat o palmă unui polișt!

Adevărul, însă, e acesta: Toader Ștețca se face vinovat de „crima” că un sat numit Săpînța se solidarizează cu el. De acest adevăr al oamenilor se tem autoritățile județului Maramureș care n-au recunoscut pînă acum decît „adevărul” dictatorial venit din virful piramidei. Dacă aceste autori-tăți cedează în fața Săpînței, vor tre-bui să recunoască, pe rînd, că și cele-lalte sate ale Maramureșului sînt alcă-tuite din oameni vii și nu din mane-chine. Iar puterea nu e învățată încă să minuiască ceasornăria subtilă a unor tensiuni colective, ci numai tra-ditionalul, preistoricul baston!

De aceea Săpînța nu cedează.

Pot deveni polițiști milițienii-călăi?

Tatăl lui Nicolae Bucătaru izbucnește în plins și spune gîtit: „Îmi răscoliti niște amintiri pe care vreau să le șterg. Fiul meu a rămas în Italia atunci... cu minerii... Era să moară la Revoluție. Îl aruncaseră într-o dubă plină de cadavre. La Miliția Capitalei l-au pisat os cu os, numai eu știu cît am pătimit în spital. A fost vinăt o săptămînă”.

Maria Bucur este vinată-maronie și acum. După 9 luni. La cei 75 de ani pe care îi are, organismul n-a mai găsit resurse pentru a vindeca urmele loviturilor care par șampilate pe piele. Le arată: lingă ureche, pe bărbie, pe obraz, pe spinarea încovoiată, pe picioarele umflate de bătrînețe. A fost încă de dimineață în Piața Unirii și s-a minunat de cordoanele de milițieni unul și unul. Parcă turnați. Numai de la maior în sus. A prins primul val de la Universitate și a strigat împreună cu oamenii. S-a întors acasă pe la patru după-amiază. Și Dumnezeu iar a dus-o în piață. Atîta lume! Atîta armată! Uitîndu-se la copiii aceia cu minile goale s-a rugat să nu tragă, să nu-i omoare.

Cînd a căzut înunericul au

tras. Lingă ea s-au prăbușit oameni. S-a străduit să fugă, să se țină de ceilalți. Ajunsă pe Calea Victoriei, avea pumnul ridicat și striga „Jos uci-gașii!”. S-a trezit înfăcăată de doi civili în haine de piele, care au tîrît-o pînă la Miliția Capitalei. În curte au ținut-o numai în șuturi. Simțea că se sufocă. Au împins-o într-un hol. Au trîntit-o cu picioarele. Ea nu s-a mai putut ridica. O izbeau unde se nimerea, în cap era cel mai rău. Era lume și tot mai aduceau. Erau mulți, nu se mai știa nimica. Pe milițieni nu-i puteai vedea, înjurau și loveau într-una. Femeile mai țipau, se rugau de ei, dar degeaba. Plîngeau și se vîltau „aoleo, ne împușcă” atunci cînd au început să le scoată din hol. Pînă ea nu au putut-o ridica. S-a îndurat un milițian și i-a ținut partea. Pe hodoroaga asta n-o luăm! Hai fă, scoală, i-a zis altul. Era plină de sînge. Își pierduse o cizmă. Haina era ferfenită. S-a șters cu fularul, s-a curățat de sînge. Un ochi i se umflase pe jumătate de față. Avea bărbia crăpată. Urechea i-au cusut-o la spital cîteva zile mai tîrziu. Și ea se aștepta să-i

tragă un glonte în cap. I-a dat unui sergent-major care o bătuse laolaltă cu alții un lanț de aur și s-a milostivit de ea, a dus-o la WC să se spele, a ajutat-o să iasă în stradă.

Un om cu picioarele strivite de TAB

George Năstase e foarte tînăr. Are 22 de ani. N-a uitat nimic. În noaptea de 21 decembrie a fost prins prin zona Moșilor după ce stătuse ascuns într-o curte. La Circa 10 Miliție a fost întîmpinat de un locotenent-colonel. „De unde vii la ora asta?”. Fără să aștepte răspunsul a început să-l lovească. I-au legat mîinile la spate. L-au fotografiat față-profil. L-au acuzat că ar fi piromanul care a dat foc camioanelor din baricadă. Prin holul de la intrare un sergent-major se căznea să împingă o femeie vîl-guită de lovituri. Plin de mîndrie profesională își lămurește superiorul: „Am mai cules o floare”.

Conduc într-un alt corp de clădire, George Năstase este trecut prin „filtru”. Un culoar pe care 8-10 milițieni

se imbulzeau asupra lui. Dau cu sete. Pe rînd. Apoi toți odată. Pumni în stomac. Șuturi la picioare. „Voi sinteți poporul, bă? Sinteți niște jigodii!”. Bastoane în cap. Parcă nu se mai sfîrșea. Deși vedea stele verzi, a rămas în picioare, nu s-a vîlțat. Mai icnea, din cînd în cînd, ceea ce l-a infuriat în mod deosebit pe unul dintre ei — tot sergent major — și l-a determinat să-i ardă un pumn care i-a sfărîmat o mîsea. Era conștient că-l pot omori, dar nu-i mai păsa. Nu-i mai era frică. În stradă văzuse oameni zvîrcolindu-se... fără picioare... răniți care mugeau ca animalele înjunghiate...

L-au lăsat într-o cameră după ce îl năuciseră complet. Acolo se aflau cam 15 inși — aruncați pe podea. Pe bancă stăteau milițienii. Vorbeau, glumeau. Unii dintre reținuți erau desfigurați. Un tînăr genea. Îi rupseseră mina răsucită oricum la spate, legată de cealaltă.

Mare parte din ei erau sergenți-majori tineri. Satisfăcuți, zîmbeau. A venit un locotenent-major, înjurînd cu furie. A trecut prin fața fiecărui suspect, lovind cu cizma în plină figură. Cine a încercat să se ferească, a încasat-o și cu bastonul.

Pe 24 aprilie, cordoane de polițiști în Piața Universității. George Năstase îl privește atent pe sergent-majorul care l-a bătut și i-a zdrobit obrazul. „Nu mă mai recunoști?”. „Ba da, te țin minte... Și ce-i cu asta?”. „Lasă vom vorbi la proces”. Polițistul răspunde ironic: „Crezi că mă sperii?”.

Probabil că Dumnezeu a murit

În Codul Penal sînt articole de lege care prevăd pedepse de la 6 luni la 3 ani ori de 3 luni la 2 ani pentru vătămarea corporală și pentru violențe în exercițiul funcțiunii. Prin decretul din 13 ianuarie și din 16 ianuarie 1990 (!) toa-

te infracțiunile pe care instanțele le-ar fi pedepsit cu închisoarea pînă la 3 ani au fost amnistiate. Orice sesizare a victimelor din noaptea de 21 decembrie la Procuratura Militară devine astfel zadarnică. Nu i se poate da curs decît dacă semnalează cazuri de vătămare corporală gravă.

Din cele aproximativ 150 de persoane cazate la Jilava, jumătate au depus declarații. Două erau omorîți în bătaie și au intrat dubele pe poarta penitenciarului. Pentru lipsa de libertate și pentru aceste două crime au fost cercetați și trimiși în judecată: Iulian Vlad, Tudor Postelnicu, col. Bărbulescu — comandantul Miliției Capitalei, col. Goran — șef al Securității Municipiului București, gen. Vasile Gheorghe — șeful Direcției Contraintformații, gen. Gîanu Bucurescu — min. adjunct M.I., gen. Dănescu — min. adjunct M.I., col. Mircea Virban — Direcția cercetări penale a Miliției Capitalei și trei ofițeri din Direcția a VI-a a Securității. El au organizat, au coordonat și au supravegheat buna desfășurare a represaliilor.

Milițienii trebuiau să execute ordinele. Dar foarte mulți au depus exces de zel, au dovedit lipsă de umanitate și recunoscători puterii care i-a absolvit de pedeapsă, au acționat la fel de energic față de arestații din 18 februarie, față de golanii surprinși în noaptea de 24 aprilie, față de greviștii foamei din primele ceasuri ale zilei de 13 iunie, față de privitorii și reporterii aflați în stradă între 24 și 26 august...

Nimeni nu pretinde executarea lor în piața publică, dar pentru a fi priviți cu respectul pe care îl visează oamenii de ordine trebuie să-i în-lăture dintre ei pe aceia a căror haină păstrează urme de sînge. Chiar dacă încheag, acesta acuză.

OLTEA MUTULESCU

În fața legii, omul mărunt

Oricît de înalt ar fi valul evenimentelor mari la care asistăm, oricît de răsunătoare și de răscuțite procesele sobolanilor inculpați ai dictaturii sau jocul

macabru al celor lăsați în libertate ca să perpetueze ciuma, să nu uităm de oamenii mărunti care suportă cea mai extinsă

și mai pluriformă încălcare a drepturilor omului. Cu atît mai mult cu cît nu-s rare cazurile în care, bătîndu-l în numele

legii anul trecut, omul umblind după dreptate înfîlăste și acum pe cei ce l-au judecat după cum bătea vîntul. E oare de mirare că îl privesc strîmb?

CEAUȘESCU A CĂZUT. DIAMANDESCU A CĂZUT. CE FACEM CU ILIESCU?

Un om, exasperat de pînă-n țesut în jurul lui pentru a-l asfixia, ne scrie, cerînd ajutor. Se numește Vasile Iliescu. Este din Botoșani. Are 52 de ani. A trecut printr-o experiență aberantă, în urma căreia sănătatea sa și a soției sale a fost afectată sever.

Au condus împreună, ani de zile, restaurantul cu autoservire din vecinătatea zării. An în care au fost mereu lăudați pentru munca lor. Actele întreprinderii o probează.

„Elogiile pe care le-am primit au stîrnit unora sentimente contrare, afirmă V.I. Camuflete ori ba, începusem să simțim tot mai mult «bețe-n roate». La 25 februarie 1989, soția mea a mers în audiență la tovarășul Mihai Bodoască, secretar cu probleme organizatorice la județana de partid. I-a amintit că în ultimii 6 ani adusesem în-treprinderii economii de 900 000 de lei prin nerecurgerea la perisabilitățile legale. Ce credeți că i-a răspuns? «Iasă că, în curînd, n-ai să mai ai de unde da perisabilități!»

La 22 februarie 1989 mă adresasem conducerii Direcției comerciale județene, cerînd sprijin în probleme cu caracter administrativ, de personal și aprovizionare. Cu adresa nr. 847 din 27 februarie direcția a dat sarcini concrete întreprinderii noastre cu termen de îndeplinire pînă la 1 martie 1989. În loc să fie îndeplinite, s-a adevărit amenin-

țarea lui Mihai Bodoască și a altora. Chiar la 1 martie, o echipă de la Inspectoratul General al Miliției, condusă de maiorul Gheorghe Gherman, a sosit în control la noi. Obiective: linia de autoservire (gramai și calitate); casa de marcat; barul. Nu s-au găsit deficiente. S-au încheiat procese verbale. Dar în dosarul penal (nr. 3803/1989) care mi s-a întocmit, aceste procese verbale nu mai apar”.

La 6 martie se sigila unitatea, iar peste 21 de zile Vasile Iliescu era invitat la miliție și arestat. „Acolo la 30 martie, l-am întîlnit pe colonelul Baciu Ioan, atunci șef al direcției economice din I.G.M., acum la Timișoara. Mi-a adresat insulte grave, m-a amenințat cu pedeapsa capitală. Înainte de a mă prezenta procurorului șef al județului, Băciu Ioan, maiorul Vilcan și încă un ofiter căruia nu-i știu numele m-au «înstruțit» să recunosc că am păgubit unitatea de 26 000 de lei. M-au amenințat că, dacă nu declar cum îmi soun el voi fi dus imediat cu avionul la București și voi fi supus unui «tratament deosebit». Din lînsă de hramă, țigări și datorită bolilor de care sufeream, precum și tratamentul inuman la care am fost supus, am acceptat. În fata domnului procuror și în prezența lor, n-am îndrăznit să spun adevărul. De atunci pînă la proces, cu toate insistențele mele, n-am mai văzut un pro-

curor”.

La 17 aprilie a fost dus la București la Direcția I cercetări penale din I.G.M. În 16 iunie a ajuns la penitenciarul Jilava. „Acolo m-au ținut în «fort». În această perioadă am slăbit 30 de kg. Eram în stare gravă — ulcer și hepatită cronică — dar am fost prezentat unei comisii de repartizare la muncă. Am fost lovit și în fata comisiei. Mina stingă nici acum nu mi s-a refăcut. La 5 septembrie 1989 m-au adus la penitenciarul Botoșani. Medicamentele procurate de soție erau refuzate sau dacă le primeau, nu mi le dădeau”. Rechizitoriul din 8 iulie 1989, întocmit de procurorul Duda Petru din Procuratura Generală, reținea în sarcina inculpatului o pagubă produsă întreprinderii de 400 728.52 lei. Vedeti ce scrupulozitate: pînă la doi bani!

Ca să nu mai vorbim că seful miliției județului cita acest caz în fata salariaților întreprinderii vorbind cînd de aproape un milion fraudă, cînd de peste un milion.

Nu mai că s-au schimbat multe. Respectivul șef de miliție județeană nimeni altul decît — pe atunci — colonelul Corneliu Diamandescu a scăpat foarte greu de furia populară la Revoluție. Ajuns la București, a devenit apoi domnul general Diamandescu, omul pe care îl astenta originala celebritate de a anunța toată țara, la televizor, că poliția de sub comanda sa n-a pro-

pus nici o brutalitate în Piața Universității într-o împrejurare în care erau de notorietate publică brutalitățile comise chiar asupra unor persoane ingenucheate lingă troiță.

Vasile Iliescu a fost eliberat la 15 ianuarie 1990 în baza decretului de grațiere.

Instanța de fond îl reține în sarcină 82 669,70 lei.

Decizia nr. 101 din 5 aprilie 1990 a Tribunalului județului Botoșani îl condamnă la 1 an și 6 luni — pedeapsă grațiată — pentru cei 26 000 de lei pe care îl obligă să-i restituie. Aceasta în temeiul „recunoașterii”.

N-a avut nici o importanță că, de la începutul cercetării judecătorești, omul a retractat această recunoaștere, afirmînd condițiile în care a fost constrins să declare.

N-a contat că, pînă și procurorul care a pus concluzii în prima instanță, a sesizat faptul că gresit s-a procedat la expertiza din timpul urmăririi penale cînd unei gestiuni ținute global-valoric i s-a aplicat metoda stocului maxim posibil. Nici că la dosar există un document care arată că în acea expertiză „aplicîndu-se alte metode decît cea indicată imperativ de legiuitor și sondîndu-se parțial (în mică măsură) miscările gestiunii, se extrapolează rezultatul pe total gestiune negliindîndu-se rezultatele stabilite prin metoda indicată fără echivoc de legiuitor (Ord. M.C.I. nr. 35/1973, para-

graful 32, lit. b)“.

N-a avut importanță nici expertiza cerută de instanța de fond. Desi, această expertiză arată clar că lipsa era de 3 600 de lei, sumă recuperată de mult pe cale administrativă. La fond, n-au avut importanță nici concluziile procurorului.

Expertiza ultimă arată că paguba nu era de o jumătate de milion, ci de 3 600 lei!!!

Atunci pentru ce a fost el condamnat? Numai pentru a se justifica detenția nejustificată și pentru a-i trece pofta de a mai reclama toate cite le-a pătimit?

I s-a reținut în sarcină, împotriva unei expertize extrem de limpezii, o fraudă de 26 000 de lei pe baza recunoașterii.

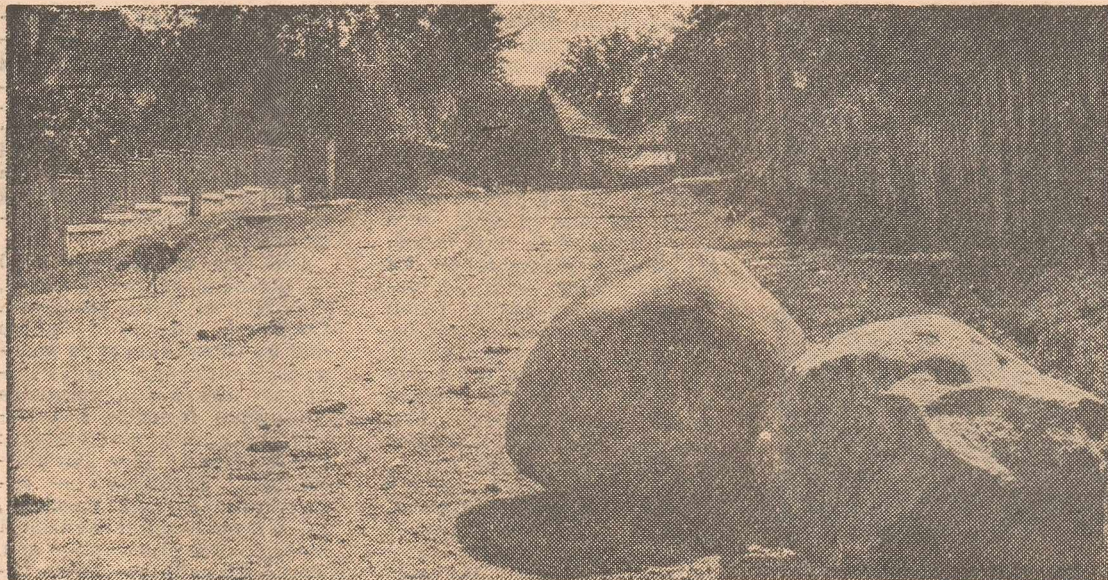
Toate acestea după ce, vajnicii milițieni imbodliți anul trecut de zelul lor comandant, fostul colonel Diamandescu, confiscaseră într-un sat chiar bastele ori basmalele date de soții Iliescu de pomană la un parastas. Au descoperit și exploatat la sînge și delictul „scandalos” că doamna Iliescu purta o iconiță: că a spălat cîndva presurile unei biserică de țară.

Toate acestea după ce rechizitoriul agramat, întocmit în cea mai clară tradiție a procuraturii, uitat-vă cum îl mai acuză pe acest monstruos țîlhar: „Pentru a nu avea pierderi și al (s.n.!) rămîne perisabilități, inculpatul făcea o recepție exigentă a produselor intrate în gestiune și în special celor ce urmau a fi însoțite (legume, cartofi) și nu accepta decît produse de cea mai bună calitate, creîndu-și plusuri la aceste produse”. Cum să nu infunde dus-căria? Cine-i dăduse lui voie să fie bun gospodar într-o unitate socialistă?

N-ar fi oare cazul să fie revizuit acest dosar cu un traseu ilustrativ pentru zelul milițienilor și procurorilor socialismului multilateral asfixiant?

Astăzi opinia domnului procuror general, Indiferent cum se va numi domnia sa în ziua în care aceste rînduri vor iesi de sub tipar.

DORIN GHERGHINESCU

Fotografii de GABRIEL BUGNAR ■

Locul unde „nu mi-a fost oala“

Aveam o rachetă de tenis abia cumpărată și o minge galbenă pufoasă, pe care o băteam la un perete în fața blocului. Țigănușul era de-o vîrstă cu mine, 12—13 ani. Fuma și mă privea cum băteam mingea de perete. Într-un târziu, cînd văzuse că am obosit, mi-a cerut racheta, să dea și el cu mingea în perete. Și eu i-am dat-o. Și el a început să joace, dar nu așa de bine ca mine. Văzînd că și el obosește, i-am cerut să-mi dea racheta înapoi. Dar el n-a vrut decît cu o condiție, să-i dau 25 de lei, altfel o s-o dea de asfalt și-o s-o rupă. Mi-a fost frică să sar la bătaie, pentru că știam că Țiganul are gașca lui de țigani. I-am dat 25 de lei și atunci m-am gîndit să-mi fac și eu o gașcă. Cu gașca mea și cu gașca lui am fi putut face o gașcă mare.

Rudarii — niște țigani care au nitat să cerșească

Șoferul autobuzului ne înțabă la cine mergem în Rotunda. La nimeni. Coborîm și autobuzul pornește spre alte sate aruncate pe Valea Argeșului. Chiar în fața noastră, o casă „ară gard, parcă părăsită. Pe o pătură, întins la soare, un bărbat inconjurat de trei copii murdari. Bărbatul fumează și ne privește. Observăm că este infirm. Degetele de la mîini îi sînt nedezvoltate. Îl privim și noi, el ne întoarce privirea. Ca să părem firești, îl întrebăm unde-l putem găsi pe primar. Primarul stă în Corbeni, ne explică unde și cum să-l găsim. Uităm explicația. Dăm să ne depărțăm și-l auzim din urmă: „Ați venit pentru ăla tăiat?“ Normal ar fi fost să-l întrebăm, care ăla tăiat și să trecem în altă poveste, dar ne-a fost teamă. Nu! îi răspundem. Oricum nu ne-a crezut. La intrare în sat, o troiță. O pozăm și atragem atenția a doi

țigani. Sînt copii. Unul dintre ei se apropie și-mi cere o țigară. Îi dau și-mi explică unde e biserica. E departe. Abia am intrat în sat. O singură uliță, neasfaltată, case urite, murdare, cu ogrăzi păzite de cîte un măgar, doar ciinii ne latră. Simțim că sîntem urmăriți, ca-n filmele cu mafioți. Nu avem curajul să fotografiem, să întrebăm. Pe la geamuri apar chipuri întunecate. Noi ne facem că plouă. Nu-mi aduc aminte care a fost ultima mea notă la educație fizică.

O filială a Pentagonului ar putea funcționa în Rotunda

Satul îl străbatem în cinci minute. Ne întoarcem și începem să fotografiem din uliță: casele, cocioabele, mizeria, rudarii se dezmoștesc. Ne cred de la Poliție. În Rotunda sînt peste o sută de familii de rudari. Strînși la marginea comunei Corbeni rudarii sînt primii țigani români. Au ceva pămînt; mulți lucrează pe șantierele din apropiere, nici o familie nu duce lipsă de un condamnat de drept comun: furt, tîlhărie... Ocupația de bază: meșteșugul lingurilor, al coșurilor din nuiele, al măturilor. Le vind la Pitești, ajung și la București. Nimeni nu știe de unde fac rost de lemne, sînt doar țigani!

Ajungem în fața unei curți în care se ridică o casă. Cîteva birne așezate drept fundație. Ne pregătim aparatul de fotografiat, dar rudarul ne vede și ne oprește: „Nu e voie!“. „De ce?“ „Pentru că nu se poate...“ Dar motivația continuă în autentic stil țigănesc, nu e voie, că e secret... Mare secret! Întrebăm de unde putem cumpăra linguri și mături. Habar n-are! Nevastă-sa, la fel. Mergem mai departe și

facem poze celor ce-i înțîlim. Reacția verbală e violentă. Încercăm să facem pe proștii, de unde putem cumpăra linguri și mături. Se prind. Ne fac șmecheri, să lăsăm mișturile, să plecăm. Ca să ai linguri trebuie să plătești, ca să vezi cum se fac, iar trebuie să plătești. Avem bani, zicem noi. Nu ne cred. Îl întreb pe un puști venind de la școală cum îl

cheamă pe cel care-și construiește casa. Nicolae Floca — îmi răspunde și imediat primește două palme după cap, un picior în fund, e spurcat și injurat. Ce mai vrei?

Au dreptate! Linguri și mături putem cumpăra din oraș. Secretul fabricării e bine păstrat. Și ca să vezi cum trăiesc, trebuie să vii de-al lor. Altfel, aștept autobuzul rugîndu-te să nu întîrzie, să nu facă pană, să oprească și să te ia definitiv, împotriva oricăror amintiri din copilărie.

PETRE BARBU ■

Colhozul și ticul nervos

Prin anii 1960—1962, trimis în misiune de colectivizare prin părțile Marghitei din Bihor, un activist de partid avea un mic tic nervos, care i-a adus mari și nemeritate foloase. Cînd avea loc tensionatele ședințe de lămurire ale „dobitocilor“ de țărani care nu înțelegeau, nu vedeau și nu se convingeau deloc de marile avantaje ale colectivizării și transformării socialiste a agriculturii preconizate de partidul ieșit din pulpana lui Stalin, el stătea cuminte în prezidiu și nu se prea înghesuia la cuvînt. Pe cînd ceilalți făceau bolșevice spume la gură în fața neîncrezătorilor țărani, nevinovatul tic nervos îl silea pe acest activist să dea ușurel din cap de la stînga la dreapta și invers, parcă în semn de dezaprobare a spuselor tovarășilor lui. Aprigii oratori urmau unul după altul la tribună dar, la a doua sau a treia scuturare de cap a buclucășului tovarăș, vreun țaran din sală, mai atent, care observa gestul incredința vecinului său nefireasca drăconvenie.

Din ureche în ureche, șoapta strecurată ca o veveriță zbanghie prin scorburi devenea zvon și murmur infundat și nedeslușit. Vorbitorii observau cu surprindere cum țărani care, la început, stăteau smîrnă ca niște școlari ce urmau a fi aspru pedepsiți, prind a se foi încoace și încolo ca niște trestii bătute de vînt, oftînd ușurați, ca și cum ar fi scăpat dintr-o mare primejdie, frecîndu-și pe ascuns palmele nădușite de emoții, ba unii chiar umezeau a ride viclean pe sub mustăți, privind dintr-o dată ironic și cu o veselie de circ truda dialectică a activiștilor. Căci, cu coada de vulpe a ochiului, toți îl priveau de acum înainte pe activistul care scutură din cap din cînd în cînd, complice. „Apostolii“ colectivizării observau semne de erezie în mijlocul lubiților credincioși și atunci își pierdeau firul expunerii, iar dacă citeau de pe hritie, murmurul infundat și persistent îi enerva, se bilbuliau, rîndurile bătute la mașină li se zvîrcoleau ca niște șerpi în fața ochilor și atunci, cite unul, izbucnea într-un urlat isteric și se făcea dintr-o dată liniște.

Toate armele din panoplia pedagogiei lui Makarenko erau folosite în acest surd război în care țărani trebuiau să capituleze necondiționat. Expunerea continua cu și mai multă apîndere și cînd se declara închisă ședința de lămurire, tovarășii îi și vedeau pe țărani înghesuindu-se care mai de care, iluminați de subțila strălucire a directivelor

partidului în marele furgon al gospodăriei agricole colective.

Dar nu se întîmpla așa. Cînd ieșeau din căminul cultural, țărani se îngrămădeau în jurul activistului cu ticul nervos, încît ceilalți tovarășii credeau că sîtenii țin morțiș să-l linșeze. Să-l omoare, da, dar cu ce? Cu cuvinte de laudă, cu mincare și cu băutură. Îl invitau care mai de care la prînz ori la cină — depinde de ora la care sfîrșea ședința! —, dar acesta, complet dezorientat și nițel speriat de agresiva ospitalitate care putea ascunde, nu-l așa? —, o otrăvire chiabu-rească, expresie a ascuțirii luptei de clasă, refuza politicos, livid și uimit, grăbindu-se cu aere de om revoltat spre colegii lui care-l priveau chiorși, cu mutrele schimonosite de invidie.

Dar țărani — mai încăpățînați decît catirii! — nu se lăsau pînă nu îl duceau într-un adevărat alai pe binefăcătorul lor, la masă. Acesta se întreba mereu de ce a căzut cu tronc taman dumnealui la inimile aspre ale țărănilor și de ce nevestele focoase îi aruncau priviri profund recunoscătoare?

Omul cu tic se întorcea ghiftuit de mincare și băutură, dar cu mintea încetșată și chinată amar de întrebări. Asta îi accentua ticul la următoarea adunare din satul vecin, unde țărani întîmpinau cu ochii aprinși de speranță, parola lui secretă. „Este singurul activist care îndrăznește să spună adevărul despre soarta pămîntului nostru“ — își spuneau țărani și pe unde călca activistul cu pricina, colectivizarea începea să schioape. Pînă într-o zi cînd unul dintre tovarăși, rămas din vreme în sală, incognito (probabil pentru a trage cu urechea la sușotile sâtenilor), l-a văzut pe „prietenul“ țărănilor dînd din cap în semn de dezaprobare și negație a tuturor adevărilor „științifice“ afirmate răsăpîc de la catedră.

Demascat cu surle și trîmbițe, expus cu lăcomie la stilul infamiei și aruncat în colțul de rușine al indignării proletare, bietul activist a trebuit să părăsească „măreața luptă“ pentru colectivizare și să se ocupe de altceva.

N-a trebuit să treacă atît de multă vreme încît oricine să-și dea seama că, fără să vrea, ticul nervos a spus adevărul.

Ascuns într-o sinapsă nervoasă, un duh al premoniției a avertizat despre această mare tragedie, pe care o va suferi poporul român din pricina urgiei colectivizării.

PAȘCU BALACI ■

Vacanța pe stradă

La ieșirea din Pasajul Universității, spre Batiștei, la două mese pline cu gazete de toate culorile, cu degetele și palmele negre, de gît atîrnîndu-i o poșetă veche (probabil în ea își ține „sutele“), aprinzîndu-și din plictișcă cinci țigări pe oră, cu părul vîlvoi și un tricou gros, lălii, Carmen Vicol vinde ziare și reviste. Măruntșul îl ține la îndemînă, pe masă. Este studentă în anul cinci la Facultatea de Litere. „Am agățat-o“ cu stîngăcie, nu are rost să povestesc cum, Mi-a dat voie să mă așez lîngă ea, pe un scaun pliant. Deasupra noastră, cerul supărat al toamnei. De aici, lumea de pe stradă se vede altfel. Cum? Carmen Vicol zice că în cele trei luni de vacanță, cită a vindut ziare, parcă a recitit volumele lui Dostoievski. Serios? Dă din cap, da. Fel de fel de oameni: pisălogi, flegmatici, distrați, amabili, foarte amabili, bătărași...

Este în asociație cu Gabi și Daniel, îmi arată cu degetul peste stradă, locul unde vind ei. În fiecare săptămînă merg din redacție în redacție să ia ziare, reviste, ce se găsește... Cîștigă bine? Zece, cîșpe la sută din ce vinde. Dar bani în mînă, cît? Cam trei-patru sute pe săptămînă. Și poate să trăiască din banii ăștia? Ridică din umeri. Plătește gazda din Rosetti, îi cheltuiește, că d-ăia sînt bani. Și ce mîncîcă într-o zi? O pizza, o înghețată și multe țigări. Și cîte ore pe zi stă la tarabă? Pînă le vinde pe toate, opt, nouă ore...

Și ce calități trebuie să aibă un vinzător de ziare? Să știe să numere banii și să aibă multă răbdare.

Da? ce-s cu atîtea întrebări? — mă ta la rost Carmen Vicol, studenta care n-a plecat acasă, în Tulcea, că se plictisește. Cum ai intrat în asociație? — mă fac că n-o aud. Nu știe sau nu vrea să-și amintească. De ce nu strigi? Pentru că are tarabă. Cei care nu au, strigă, să atragă atenția! În fața noastră apare un sergent major. Poliția! Nu vrea ziar, vrea autorizația „patroanei“. E la Daniel! (arată locul pe celălalt trotuar). Sigur ai autorizație să vinzi aici? Sigur! — îi răspunde ea. Dacă nu ai, te cari imediat! și sergentul major traversează. Carmen Vicol îl strîmbă. O să-i dea ceva Daniel și ne lasă în pace...

Tu citești ziarele? Ride. Nu! Habar n-am ce scriu... Și cînd va începe școala, ce ai să faci? Renunț și m-apuc de-nvățat. Aha! O vreme am tăcut, neștiind ce s-o mai întreb. M-a întrebat ea, dar am mințit-o, n-are rost să povestesc cum! Apoi am tăcut amîndoi. Ea vindea ziarele, fuma, eu mă uitam cum se vedea lumea de lîngă o vinzătoare de ziare. După ce am văzut (și n-am înțeles mare lucru) m-am ridicat și am plecat, definitiv.

PETRE BARBU ■

Poposim, pentru început, la Oficiul de Stat din cadrul Comisiei pentru Standarde și Calitate. Aici îl întâlnim pe d-nul Țiru Gică, inspector-șef-adjunct din cadrul respectivei comisii, pe care îl abordăm în privința comunicatelor alarmante privind calitatea vatei aflate în vânzare pe piață. Dinsul ne rezumă situația astfel: „Primele analize privind calitatea vatei s-au făcut pe niște probe prelevate de la fabrica cu acest specific din Buftea. Văzând condițiile din întreprindere și încălcările tehnologice, am solicitat o analiză la Laboratorul de microbiologie din cadrul Institutului pentru Controlul de Stat al Medicamentelor și Cercetări Farmaceutice. A rezultat că vata medicinală prezintă o încărcătură microbiană peste limitele admisibile.

De la vata industrială la cea medicinală

D-nul Țiru continuă: „La Ploiești există o secție a întreprinderii Județene de Producție Industrială și Prestări Servicii, care era specializată pe vată industrială și apoi s-a reprofilat pe vată de uz medicinal, produs foarte rentabil în contextul penuriei actuale — reprofilare vitală pentru economia întreprinderii. După cite știu, în viitoarea lege tratând calitatea, va fi specificată necesitatea obținerii unui certificat de capacitate al producătorului. De asemenea, vă pot spune că întreprinderea de vată Buftea a avut, anul trecut, unul din cele mai mari beneficii din departamentul industriei ușoare. „Ce s-a întâmplat cu vata necorespunzătoare care ar fi putut intra pe piață, fără să o știm? Ce repercusiuni ar fi putut avea aceasta?” — întrebăm noi, în continuare. „Pot apărea diferite boli, dar nimeni nu va putea ști cu certitudine cauza lor. Putem bănuși că vata a fost o sursă de infectare”. Licităm mai departe: „Care au fost măsurile luate?” „Am interzis, pentru moment, executarea și livrarea vatei, până la redresarea situației. Nu avem însă posibilitatea unor măsuri coercitive. Actuala lege pentru calitate, Legea 4/1989, nu prevede asemenea sancțiuni. Acum sînt atenționați și beneficiarii. La Buftea era scoasă din funcție linia de dedurizare a apei. La insistențele noastre a fost reparată și repusă în funcție. S-a realizat, acolo, deasemeni, operația de fierbere alcalină a celulozei. O altă măsură pe care am luat-o a fost trimiteră de specialiști în Vest

pentru documentare. În Occident, celofibra destinată fabricării vatei e livrată deja tratată de către Combinatele Chimice și Petrochimice”.

Centenarul utilajelor la secția de vată

La IJPIPS Ploiești ajungem după câteva ore de călătorie și, cu greu, găsim și secția de vată, o secție unde lucrează (și de unde și iau pîinea) o sută de suflători. Firmă nu există și nici altceva care să indice specificul activității miciei secției, ale cărei clădiri sînt crăpate masiv de la cutremur. Secția e condusă de un maestru (este vorba,

pentru Controlul Medicamentelor. Fabricăm vată tip C (celuloză) și B-C (bumbac și celuloză). Însă bumbac, nici vorbă, n-am mai văzut de trei ani. Aș vrea să vă spun că în STAS nu sînt prevăzute nici un fel de limite admisibile în privința microbiologiei. Iar noi fabricăm, de fapt, vată hidrofilă”.

Candida pentru candidi?

La analiza de specialitate, realizată la Laboratorul de microbiologie din cadrul Institutului pentru Control de Stat al Medicamentelor, se specifică, pentru cazul probelor prelevate de la fabrica

mit Trichomonas Vaginalis. Candida este, de asemenea, inadmisibilă. Verificarea vatei a început din august. Probele pe care le avem în lucru, deși nu am definitivat analiza lor, vă pot spune că, în comparație cu proba-martor, sînt vizibil necorespunzătoare”. D-na Voiculescu se arată plină de finețe și, deopotrivă, de teamă. Încearcă să nu se implice, invocînd contactarea necesară a unor superiori ierarhici, mai competenți în problemă. Pînă la urmă, acceptă discuția: „Vată — credem noi — ar trebui să fie de mai multe tipuri. Să fie vată sterilă — cu un indice

tră. D-nul Dobrescu, care e și președintele Comisiei Medicamentului, declară: „Probele au ieșit necorespunzătoare din punct de vedere microbiologic. Conțin anumite microorganisme care nu e normal să se găsească în produsul respectiv”. La insistențele noastre de a le numi, ne răspunde: „Nu consider că buletinele de analiză trebuie arătate presei, ci trimise acolo unde trebuie, la Ministerul Sănătății. Cu ce drept vrea presa să le publice? Rezultatele de strictă specialitate vor fi comunicate numai forurilor în drept. De altfel, credem că ele nu ar interesa marea masă a populației”. L-am rugat, în continuare, pe dinsul, să ne vorbească despre consecințele unei asemenea stări de fapt. „Repercusiunile nu pot fi prevăzute matematic. Pe rînd nu ar trebui folosită vată obișnuită, ci numai sterilă. Pe mucoasa nazală, la fel. Nu ar trebui folosite nici compresii la ochi cu vată hidrofilă. Nu putem să estimăm consecințele faptului că am găsit vată cu germeni. Poporul este deja extrem de surescitat. Să nu-l alarmăm suplimentar. Ar trebui, dumneavoastră, presa, să încercați să-l calmați. În privința Candidiei vă pot spune că nu fac candidoze toți oamenii. Boala apare doar atunci cînd scade capacitatea de apărare a organismului. Sigur că e transmisibilă. Știți că sînt bolnavi de Candida bucală, care se tratează, apoi fac analize, analizele ies coresunzătoare și cred că s-au vindecat. Medicamentul însă a înălțat pentru moment boala: ea recidivează. Vedeți? Acum contează foarte mult starea psihică a populației. Nu trebuie creată panică. În ce ne privește, ca organe de specialitate, noi am extras prevederi din diverse Farmacopee (britanică, franceză) de circulație internațională, pentru a le menționa în viitoarele standarde și reglementări. În curînd, va fi o consfătuire de lucru, organizată de noi, la care vor participa cu toții: beneficiarii, producători, reprezentanții ai Comisiei pentru Standarde și Calitate”. În finalul acestui demers gazetăresc aș vrea, pentru a nu fi cumva greșit înțeles: nimeni nu cred că se gîndește la oprirea producției de vată, care era și așa un produs deficitar. Avem nevoie de vată. Însă nu numai pentru a o folosi în loc de betea la împodobilul pomului de Crăciun.

MIHAIL GALĂȚANU

CE NU TREBUIE SĂ ȘTIE POPULAȚIA CA SĂ NU INTRE ÎN PANICĂ

■ vata medicinală are o încărcătură microbiană peste limitele admisibile ■ deșeuri textile în vată ■ în loc de bumbac e bună și celofibra ■ vată — o afacere rentabilă ■ nu avem lege pentru sancțiuni ■ stația de dedurizare scoasă din funcție ■ Specialiști trimiși în Vest pentru documentare în privința vatei ■ o secție cu firmă-fantomă ■ clădirile fabricii crăpate de cutremur ■ un șef de formație la vată ■ limitele admisibile nu sînt prevăzute în STAS ■ bumbac n-am mai văzut de trei ani ■ și vata de zahăr este albă ■ o posibilă „epidemie venetică”? ■ Candida în acțiune ■ se admit stafilococi, fungi, trichomonas, în vată? ■ nu se respectă tehnologia de fabricație? ■ între inerție și teamă ■ oameni buni, fiți calmi ■ intrăm, prin Farmacopee măcar, în Europa ■ și dă-ne nouă astăzi vata cea de toate zile

Vata fabricată în România e periculoasă!

de fapt, de d-na Marinică, îndeplinind funcția de „șef de formație”). Stăm de vorbă cu inginerul-șef al întreprinderii (absolventul unei facultăți de construcții, căci la IJPIPS se produc „cite în lună și-n stele”), d-nul Tomescu Gabriel: „Produsul a fost omologat la Buftea și noi am activat, un timp, ca secție a fabricii de vată Buftea. Utilajele (Manchester 101) sînt de aproximativ 100 de ani vechime, adaptate, pe cît posibil, la noile cerințe. Avem, în privința calității, un Certificat cerut de Oficiul Farmaceutic (beneficiar).”

D-nul Tomescu, care a fost, de altfel, foarte amabil, ne spune mai departe: „Avem niște probe de vată trimise la analiză, la Laboratorul de microbiologie al Institutului

din Buftea: 33 000/gram — bacterii, fulgi — 4 000/gram, coliforme — 300/gram și prezența genului Candida. Pentru cei ce nu cunosc ce înseamnă „genul Candida”, precizăm că acest germen, în contact cu organele sexuale, se dezvoltă ca o ciupercă (într-un fel de vegetație venetică), putîndu-se transmite, pe cale sexuală în special, de la o persoană bolnavă la una sănătoasă.

La Laboratorul de microbiologie al mai-sus-pomenitului institut, stăm de vorbă cu d-na Vancea și cu d-na Elena Voiculescu, șefa Laboratorului. D-na Vancea ne spune că, în compoziția probelor de vată „este inadmisibilă prezența stafilococilor, a coliformelor (considerate ca un indice de poluare) și a germenului patogen nu-

sever de sterilizare — dar și alte tipuri cu un parametru microbiologic admisibil, înscris în STAS: cum ar fi vata hidrofilă absorbantă. Ar trebui, printr-o precizare clară, în STAS, limitat numărul de microorganisme patogene. În Farmacopee scrie, însă, clar: vata se caracterizează prin lipsa oricărei agent patogen”.

În loc de epilog

Telefonăm la d-na Voiculescu pentru rezultatul expertizei microbiologice și dînsa (de ce s-o fi temînd?) ne expediază la d-nul Dobrescu, directorul Institutului Național pentru Controlul de Stat al Medicamentelor, pe care dumneaei, din proprie inițiativă a conștiinței profesionale, „binevoise” să-l informeze prompt despre vizita noas-

Pe șoseaua București-Tîrgoviște (ceea ce ne amintește de versurile unei celebre române), la nr. 102, din orașul Buftea, S.A.I., la o casă particulară, locuiește Vasilița Lixandru. La același număr, mai figurează acum și locatarii unui bloc cu patru nivele. Așa că, vorba lui ne-necă lăncu, eu locuiesc la nr. 6 bis și tot eu la numărul 9 bis. Să recapitulăm faptele: în 1987, primarul (de atunci), Rovinaru, împreună cu Antrepriza de construcții nr. 8 București, l-au anunțat, printr-o adresă, pe Nicolae Lixandru, că în curtea lui se va construi un bloc. „Vă facem locuință, apoi vă demolăm și vă mutăm în bloc” — acesta a fost verdictul, incontestabil la vremea respectivă. Merită menționat că, pe cei aproximativ 3 300 metri pătrați, reprezentînd curtea, casa și gospodăria sa, Lixandru Nicolae avusese acte de proprietate. D-na Lixandru ne declară că: „Vicepreședinta Consiliului Popular (de atunci) mi-a scos via și mi-a spus că acolo se face

un drum public. Drum nu s-a făcut nici pînă-n ziua de azi.”

Cum să furi 2 000 metri pătrați

În privința celor aproximativ 2 000 de metri pătrați,

imperturbabil: prin repartitia nr. 1596/02.10.1989, familiei Lixandru i s-a repartizat apart. nr. 21 din blocul PM1. Contractele de închiriere cu ICRAUL, după cum ne-a relatat Vasilița Lixandru, nu s-au încheiat în 1989, ci după

înd o rezolvare prin acordarea unui alt apartament subofiterului Dumitrescu. Între timp, între cele două părți în litigiu a continuat lupta pentru apartament. De curînd, printr-o poziție categorică, primarul a reușit să

de curînd, și-a mutat mobilă. Toată suprafața expropriată a fost expropriată de la C.A.P., care, la rîndul său, a expropriat-o de la Nicolae Lixandru pe vechiul temei că, toți cei care aveau mai mult de 250 metri pătrați în posesie, trebuiau să cedeze excedentul (fie că e proprietate, n.a.) în posesia statului. Nu există, nici în prezent, vreun document care să constată faptul că această colectivizare e nulă și neavenită.”

Și atunci ne întrebăm, pe bună dreptate, această măsură samavolnică de „luare cu japca” a pămîntului de la proprietarii lui legitimi nu poate și nu trebuie îndreptată? În situația lui Nicolae Lixandru, căruia i s-a furat, pur și simplu, pămîntul, de către un stat dictatorial și atotputernic, se mai află destui oameni numai în Buftea. Ce se întîmplă cu cei desproprietăți abuziv? Acestora nu li se face dreptate?

MIHAIL GALĂȚANU

A răsărit un bloc în curtea mea...

expropriat forțat, nici nu s-a pus problema unei minime despăgubiri. Pe Lixandru Nicolae nu l-a întrebă nimeni dacă-i de acord să răsără, peste noapte un bloc în bătaura lui și nici dacă ar vrea să se mute la bloc. Nici în privința miciei sale recolte și a rodului pe care trebuiau a-l da pomii fructiferi în anul respectiv nu i s-a suflat o vorbă. În schimb, a obținut „aprobarea” Consiliului Oamenilor Muncii nr. 1588/11.09.1989, prin care i se atribuia un apartament în respectivul bloc. Formalitățile și-au continuat cursul

Revoluție, în 1990. Blocul s-a dat în folosință în martie. Într-o zi, familia Lixandru s-a trezit că un subofiter de Poliție locală, pe numele Dumitrescu Sorinel, se prezintă la dînsii cu un contract de închiriere, cu nr. 122/24.03.1990. În urma litigiului, s-a pus pe rol un dosar judecătoresc cu nr. 1243/1990, iar în urma hotărîrii judecătorești și în baza art. 24 din legea nr. 5/1973 s-a dispus evacuarea pîritului Lixandru. Aici a intervenit primarul, d-nul Corbeanu Ion, jurist de profesie, care a încercat să medieze situația, promi-

aplaneze spiritele, urgentînd acordarea apartamentului promis d-nului Dumitrescu.

Ce-a mîncat lupul... e bun mîncat?

Iată ce ne-a declarat d-nul Corbeanu, primarul din Buftea: „Au fost emise două repartiții pentru două familii diferite. De aici pornește încurcătura, mai ales că fam. Lixandru mai avea pe cineva luat în spațiu. Vina lui Lixandru a fost că a întîrziat. D-nul Dumitrescu a primit o repartitie și un apartament nerecepționat în care,

De la coadă adunate

Ce bună e cartela!

— La ce stați, vă rog?
— La zahăr.
— E pe cartelă?
— Păi, cum? Ai mai văzut dumneata zahăr până acum?
— Sigur! Înainte de alegeri zăcea și nu-l lua nimeni.
— Lasă-mă, domnule, cu vremea de dinainte de alegeri! Aia era stare de provizorat. Trebuia să se facă ceva, să-i înscăuneze pe „provizorii”. Acu', că sînt toți la locurile lor, te întreb eu, ai văzut zahăr pe undeva?
— Ei, ce, parcă numai de zahăr e vorba? Dar uleiul și orezul?
— Păi, vezi? Nu-i bună cartela? E bună! Mă mir de ce le-or mai fi rupt atunci, dosarele alea, de ne-au arătat și la televizor.
— Ehe! Da' cum simțeați dumneata, altfel, că e revoluție?
— Vinzătoarea e de altă părere.
— Ai întrebat-o?
— Ihi. Zice că tot erau vechi și trebuia să le schimbe.
— E-te-te, care va să zică, au pro-

fitat de moment!
— Păi?
— Bine, dom'ne, hai să zicem c-o înghit și p'asta, că multe gogoși am văzut în ultima vreme, da' de ce nu le aduc și pe celelalte?
— Ce?
— Cartelele. Aia de ulei, de mălai, de orez... că d'a de carne, ce să mai vorbim? Mă topec de dorul ei!
— Chiar vrei, iar, cartelă?
— Cum, nu? Am un pic de siguranță! Eu zic că în starea asta de... cum îi zice?...
— Destabilizare...
— Așa! Un pic de siguranță nu strică.
— Poate că s-or gândi și ei să sărbătorească cumva, anu' de la Revoluție. Mai sînt trei luni, nu? Ar avea timp să le facă. Dacă până-n decembrie avem iar cartelele noastre, nu putem să zicem că nu sîntem mulțumiți. O să fie ca'nainte!
— Nu chiar, da'mă rog! N-o să mai pretindem că nu s-a făcut nimic.

LIANA TATOS

Mai bine mai tirziu...

MA ALLORA
SONO MORTO
INVANO!

Il leader del Fronte
supera l'83% dei voti
Accuse di brogli

In Romania plebiscito per Iliescu

dall'inviato VLADIMIRO ODINZOV

● A PAGINA 15

Sîntem demult în posesia acestei caricaturi. Ea a apărut în Italia imediat după 20 mai. Am așteptat s-o reproducem atunci, cînd va fi clar că e numai o glumă bună. Acum ni se pare că e destul de clar!

Cititorii ziariști

Iadul din colecția de timbre

S-a întîmplat demult. Era în perioada începutului celui de-al doilea război mondial, în anul de după sfîrtecarea granițelor țării noastre din toate cele patru puncte cardinale și cînd aveau loc mutări de populații dintr-un loc în altul, lume care să se pună cît de cît la adăpostul vremurilor de restriște pe care instinctual le intuiau că vor veni peste teritoriile înghițite în urma „ultimatimurilor” și „dictatelor”.
Într-o comună din Cîmpia Brăilei unde îmi petreceam copilăria erau mai multe familii, cărora le rămăseseră în Basarabia rude apropiate: copii, frați, părinți. Între ei, și bunicul meu, care avea un fiu — unchiul meu — și care neputînd să se refugieze la timp, a solicitat printr-o cunoștință să se intervină pentru repatrierea lui, a soției și a celor trei fiice. Imediat, bunicul a început să facă demersuri peste demersuri pentru repatriere, dar din Basarabia nu se primea nici o veste.

După mai multe luni, însă, prin luna aprilie 1941, cineva din sat a primit o carte poștală de la un fiu pe care-l apucaseră „evenimentele” dincolo de Prut.

După ce fiul scria părinților că este sănătos „ceea ce vă doresc și dumneavoastră”, trecea la descrierea vieții lui de acolo. Scria că o duce bine, că acolo viața e frumoasă, că toată lumea este mulțumită și alte aprecieri, care mai de care mai măgulitoare la adresa traiului îmbelșugat care a venit odată cu puterea sovietică. La sfîrșitul scrisorii însă, înainte de a încheia cu „vă sărut cu drag” scria: „Vă rog aveți grijă de colecția mea de timbre”. Omul, tatăl, și-a întrebat încă o dată soția și pe alți frați și surori ai autorului scrisorii, dacă știu ceva de o colecție de timbre a fiului lui. După ce s-a convins că nimeni nu știa nimic, bunicul meu l-a sfătuit să mergem la unul din învățătorii satului, Dl. Nica, pentru a încerca să deslușim misterul din acea propoziție.

Dl. Nica a stat pe gînduri, apoi i-a venit ideea de a despăture cu grijă timbrul acelei cărți poștale. Ce credeți că a descoperit scris mărunt sub timbru? — „AICI E IADUL PE PĂMÎNT”.

IONIȚA DINCĂ

Max Aub:

Crime perfecte

N-am făcut decît s-o ating ușor. Iar ea s-a întors brusc și m-a insultat. Și asta numai pentru că am pipăit-o puțin, nimic mai mult. Unde mai pui că, așa grăsană cum era, nu merita nici cea-mai mică osteneală. Poate că din cauza asta s-a și

ofensat, ceea ce nu puteam îngădui. Am început s-o ironizez. Dacă puștanca a ajuns sub roțile camionului nu este vina mea.

L-am omorît pentru că mă durea capul îngrozitor. Iar el îmi vorbea fără să tacă o clipă, despre lucruri care nu mă priveau deloc. Dar, la fel de adevărat era că, tot ce spunea ar fi putut să mă intereseze. L-am

somat, privindu-mi ostentativ ceasul de șase ori, el însă vorbea..., vorbea.

Da, iată o circumstanță atenuantă de care va trebui să se țină cont neapărat.

Aveam un furuncul oribil, hidos și plin de puroi. Medicul la care am mers (al meu era în concediu) îmi spusese:

— Ei așa! O nimica toată! O mică incizie

Școala în derută

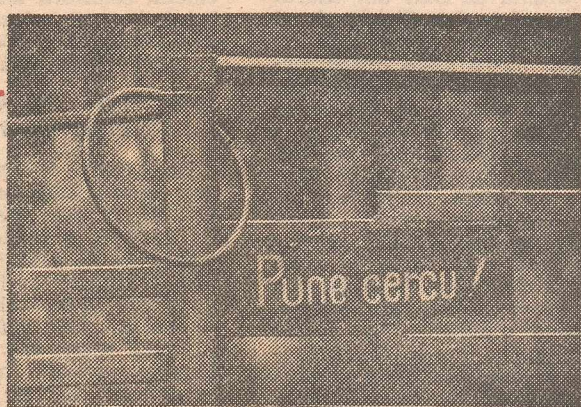
Un grup de dascăli, „nu neapărat de modă veche” — subliniază M. Teodorescu din Craiova (str. A.I. Cuza nr. 23) — țin să atragă atenția asupra școlilor — mari și mici — din județul Dolj, scoli ce se găsesc „într-o derută generală și totală”. Rîndurile de la Craiova merită toată atenția: „Să ne punem întrebarea: folosește elevilor sau societății destabilizarea actuală din școli — lipsa uniformelor, fumatul în clasă, băutura în școală, nesupravegherea școlărilor, profesorii și elevii „mitingişti”, de care o conducere tolerantă ascultă fără să sufle? Recuperați școala de pe o pantă alunecoasă!”

Ca-n codru

Domnul Badea s-a supărat! „M-ați dat la ziar? Ei bine, citiți eu aici, apă n-o să mai vedeți!” Domnul Badea Ionel e cam de multșor diriguitor al destinelor la Șcheia Petroliei Moșoaia — de pe cînd a fost înscăunat secretar de partid. Culmea e că își permite și acum să le ia oamenilor din satul Viilor, comuna Moșoaia, județul Argeș, apa cea de toate zilele. Nu se găsește nimeni pe la Prefectură, sau pe la conducerea Trustului Petrolului Pitești care să observe că badea Ionel se poartă la Dealul Viilor ca-n codru?

Speranțe deșarte

„După Revoluție și cei handicapați au început să speră că viața lor se va schimba radical, dar sîntem la fel de chinuți”. Pierzînd speranța, soții Neacșu din Petroșani (str. Aradului nr. 36/2, județul Hunedoara, cod 2675), de curînd căsătoriti, ambii handicapați, se reîntorc la mila publică: „Orice încercare de a găsi un loc de muncă s-a dovedit deșartă. Vă rugăm să publicați scrisoarea noastră și rugăm pe toți oamenii de bine să ne ajute cu cît pot căci nu avem din ce trăi.”

Un indemn pentru stabilitatea porții!

Fotografie de LEONARD CHIOVEANU

Opinii

Apropo de ultimele evenimente de la Brașov, domnul Gheorghe Neagu din Odobești notează: „Trecerea la piața liberă se aseamănă cu gestul de a-ți lăsa copilul abia născut în mijlocul Cîșmigului, pretinzîndu-i să ajungă singur la Gară de Nord. Principiul pieței libere nu a gestat nici măcar 9 luni, pentru a se naște în condițiile unei legislații care să-i asigure măcar gestația normală. Domnul Roman vrea, cu 20 de persoane, să reabiliteze economia națională prin privatizare. Preconizatele acte de proprietate le-am avut și din partea „sinistrului” în părți sociale și am ajuns unde sîntem. Unui conducător executiv i se acordau în anii trecuți măcar niște repartiții, pe cînd astăzi nu i se mai

acordă nimic. A liberaliza brusc întregul mecanism economic fără o bază de materii prime, fără posibilitatea unei utilități competitive, înseamnă a-i preînde griului să rodească fără apă și fără soare, pe un sol nisipos.”

N-au dansat nici o seară

Domnul Ion Tugearu ne-a rugat să scriem că el nu a avut nici un contract de colaborare cu Agenția RETAR, mai mult, nici nu știa de existența acestei agenții. Numele său și al grupului de dans pe care îl conduce a fost folosit în mod abuziv de organizatorii spectacolului Happy Show.

Grupaj realizat de LIANA TATOS

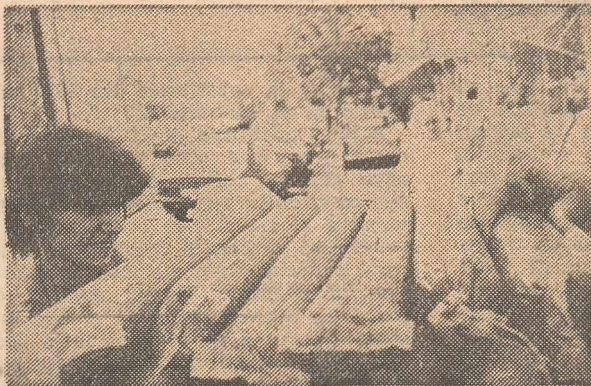
POȘTA REDACȚIEI

Milu C. Gheorghe — com. Adunați (Prahova): Vă asigurăm că nu aruncăm nici o scrisoare la coș, cum ne acuzați. Am trimis prima dv. scrisoare Inspectoratului județean de poliție Prahova, de la care am primit răspuns, dv. luînd cunoștință de rezultatul cercetărilor și declarîndu-vă mulțumit. Îngăduiți-ne un sfat: dacă aveți 86 de ani (mulți înainte!) și locuțiți singur, e înțelept să vă aveți bine cu vecinii, care par a vă fi și rude după nume. ● Neacșu Ioan — Plopieni: Și de scrisorile dv. ne-am ocupat în două numere de revistă. Însă presa nu poate modifica sau abroga o lege în vigoare. Aceasta este misiunea Parlamentului. ● Păntea Maria — Iași: Aveți dreptate, dar din motive independente de voința noastră, a apărut de-abia nr. 3 din Flacăra-BIS. ● Mureșan Grigore — com. Mireșu Mare (Maramureș): Nu. ● Dragotă Maria — com. Florești (Mehedinți): Nu ne dați nici un fel de amănunte (de ce vi s-a anulat pensia de urmaș?), deci nu vă putem răspunde dacă aveți sau nu dreptul. Reveniți cu date concrete. ● Ungur Maria — Vatra Dornei: Trimiteți-ne o copie a contractului dv. de muncă. ● Peter Iozsef — București: Pentru a obține și categoria B este necesar să depuneți dosarul pentru examinare la Serviciul circulației al Direcției de poliție a municipiului București. Vă dorim succes! ● Fichiu Alexandru — satul Vladia, com. Dragomirești (Vaslui): Și dv. v-am răspuns în nr. 37. Presupunem că, dacă ne scrieți, citiți revista noastră. ● Ionescu Elena — București: Condiționarea vînzării unui produs de cumpărarea altui produs constituie contravenție potrivit Legii privind protejarea populației împotriva unor activități comerciale ilicite, sancționîndu-se cu amendă de la 5 000 la 10 000 lei. ● Vasile Felicia — Botoșani: Aveți dreptul. ● Dogaru Gheorghe — București: Da, există. Sediul Asociației naționale a oamenilor din România care n-au fost membri ai p.c.r. își are sediul central în Galați, str. Constructorilor 3, Tîglinea 2, tel. 934/52619 și filiale în București (Aleea Fuilorului 3, bloc H16A, sc. A, ap. 20, sector 3, tel. 743852). Timișoara, Iași, Constanța, Cluj, Sibiu. ● Rotaru Dumitru — Pitești: Noua adresă a Procuraturii Generale este Bd. Artera Nouă Est-Vest nr. 2, sector 5, București, tel. 111440. ● Oprescu Florea — București: Locuințele se atribuie în conformitate cu Legea 5/1973.

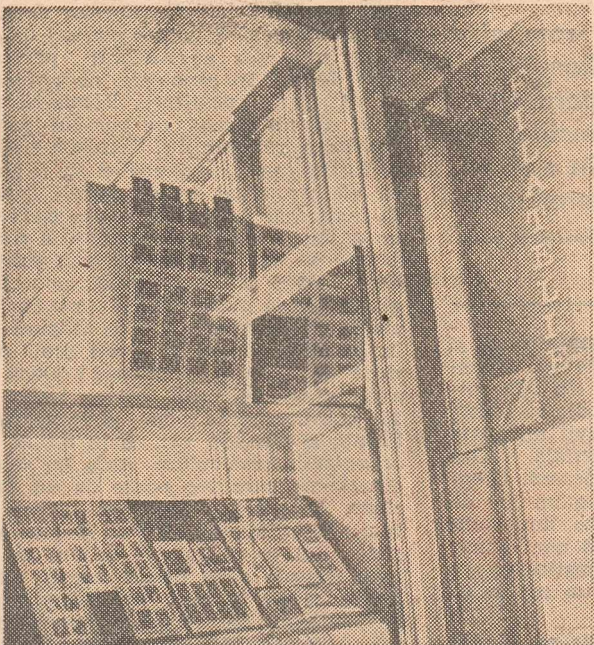
REGHINA VÂRVICI

Zăpezile de altădată

Acum, în miez de toamnă rece, cu gândul la iarna grea ce va veni, să privim imagini ale înfloritei primăveri care-a trecut. (Fotografie de Cristian Căruțiu)

Primul magazin particular de filatelie din Capitală

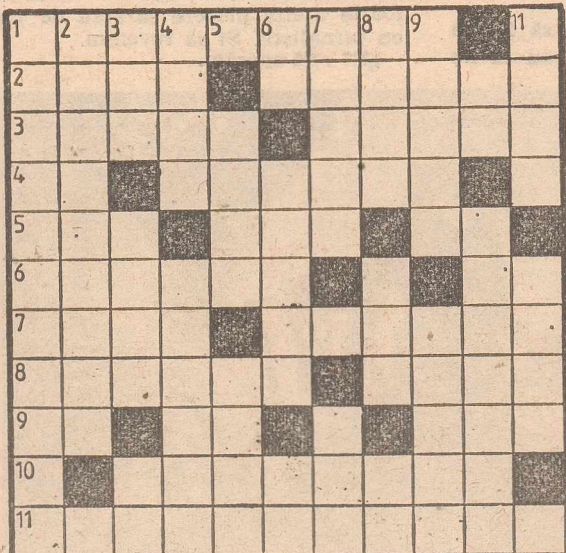
În incinta magazinului „Unirea”, la etajul I, aripa Calea Călărașilor, s-a deschis un magazin filatelic particular, foarte bine aprovizionat cu serii românești și străine, clasoare, pensete, plicuri filatelice, piese de numismatică etc.

Patronul magazinului, sugestiv intitulat „Zimbrul carpatin”, domnul Mircea Manole, este aprovizionat cu marfă în permanență, nouă și de bună calitate. Pe de altă parte, deschiderea T.I.B. prilejuiește vizitarea unei expoziții cu vânzare în pavilionul A, patronată de M. Manole.

De asemenea, la acest magazin se achiziționează cu plată pe loc colecții românești și străine în serii complete și incomplete. Programul magazinului este de la ora 8 la 20, iar pentru achiziții între orele 8 și 16.

Să sperăm că acest început în comerțul filatelic va constitui un început pentru întreprinzătorii români și poate în viitor și pentru cei străini. Numai astfel, prin privatizare, filatelia românească va ieși din impasul în care se află în prezent. (Adrian Mitu)

De-ale casei

ORIZONTAL: 1) Anexe pe lângă casa omului. 2) Încăpere într-un vas — Persoană care nu prea doarme în casa sa. 3) Material de construcție pen-

Demisia de la Zig Zag

Inalienabilul drept al unui patron de publicații de a imprima ce direcție vrea acestora, de a numi în conducere pe cine poartă se poate lovi, totuși, de voința ziariștilor care, „fac” aceste publicații. Nefiind simple „mijloace de producție”, exercitându-și profesia în conformitate cu propria lor conștiință, ziariștii pot, pur și simplu, să-l lase pe patron să-și scrie gazeta singur. Gestul redacției de la Zig-Zag, care a demisionat în corpore este, în acest sens, semnificativ. Pornind și de la acest precedent, ce-ar fi ca guvernul (dar și A.Z.R. și S.Z.R. și redacțiile publicațiilor independente) să elaboreze un proiect de cadru legislativ care, aprobat fiind de parlament, să permită ziariștilor să devină ei înșiși patroni ai ziarelor pe care le scriu? (C.D.).

Japonia, Un secol de istorie 1853-1945

În Editura „Humanitas”, o documentată lucrare despre Japonia anilor 1853-1945. Încheierea unui mare capitol al istoriei Imperiului Soarelui Răsare și deschiderea altuia: oel al formidabilei puteri economice. Volumul, semnat de Constantin Bușe și Zorin Zamfir, premieră în istoriografia română, constituie, prin ineditul multor date de

arhivă, o contribuție la cunoașterea istoriei și civilizației unui mare popor. (L.M.T.).

Rubrica indiscretului

● Oare pentru că nu l-am ales pe Rațiu ne-am ales numai cu... rații?

● Partidele care și-au pierdut o aripă (și unde mai pui că era cea tină) vor coborî de-acum cu picioarele pe pământ?

● După ce nu va mai fi director la Televiziune, domnul Emanuel Valeriu va rămâne atașat președintelui ca interpret (de limba italiană, se-nțelege)?

● Domnul Cornelius Roșianu ne-a anunțat că în 23 septembrie a început echinocliul de toamnă. Bine, dar pe ce dată se va termina, că dumnezeul a uitat să ne precizeze?

VALERIA DORNEANU

Libertatea de a face ouă!

În mod sigur, una dintre cuceririle recente Revoluției este și faptul că, pretutindeni, se găsesc ouă. Marea majoritate a găinilor noastre au înțeles prompt dificultățile pe care le are tinărul Guvern al României și s-au apucat serios de treabă. Găinile noastre ouă poartă, noi cerșim din poartă-n poartă!

tru CASA ALBĂ (pl.) — Cu suprafață zgrunțuroasă (fem.) 4) Pereți goi pe dinăuntru! — La intrarea în casă. 5) Insulă japoneză — Mari perioade de timp — Primele trepte ale scării! 6) A construi o casă — Ieșire din palat! 7) Acompaniament muzical — Își clădește singură cuibulșorul. 8) Trece prin fața casei — Institutul de Fizică Teoretică de pe platforma Măgurele (siglă). 9) Interiorul unui cuib! — Ler! — Acea. 10) Case de creație. 11) Femeie de casă.

VERTICAL: 1) Sus de casă (pl.). 2) Studenți care nu stau acasă. 3) Corp de balet! — La mare preț într-un cămin — Ușa acaretului! 4) Încasate cu tiriță (sg.) — A construi o casă. 5) Inundație (dar nu în casă!) — Reparat. 6) Tudor Dan — Deschizătură în planșeu — Laterale la o locuință! 7) „Casă de piatră!” — Trăiește în casa omului (pop.). 8) Oraș în Bulgaria — Mobile în perete — Neon la mijloc! 9) Condiționat — Nu este în casă. 10) Aflate în seră! — Ansamblu de case. 11) Nivel superior la casă — „De-ale casei”.

Dicționar: ENO, IFTM, ALE, RUSE.

STELIAN RADU CACUCI

DEZLEGAREA CAREULUI APĂRUT ÎN NR. TRECUT

CHESTIONAR: HARABABURA; ELAN; PILC; LT; IMAS; AC; TEMEI; NISA; URI; STUDIU; IANUARIE; T; A; UD; INIMĂ; LITERAT; AR; ALA; STANTE.

Reporter

la
14 ani

Ole, ole... școala asta ce mai e?

Banal început de an! Imaginați-vă o dimineață mohorâtă, de toamnă, o clădire cenușie (școala generală) o mulțime de elevi adunați în „careu”. De la figurile „bobocilor” speriați, pînă la șirul de profesori, nimic nou. Poate doar nonconformismul „uniformelor” elevilor „mari”. S-ar crede că Ministerul Învățămîntului a adoptat o hotărîre cu privire la această nouă „uniformă”: blue-jeans!

În locul unui reprezentant al bisericii adunarea este binecuvîntată de o ploaie strășnică, deasă și rece. Îmbulzeală la intrarea în școală, care a fost, în sfîrșit, „restaurată” după ultimul cutremur. Adică, ușile claselor au fost revopsite sau schimbate, dar băncile au rămas aceleași relicve istorice, scrijelite înaintea erei noastre; tablele sînt la fel de scorjite și crăpate. La distribuirea manualelor pentru clasa a VIII-a lipsesc literatura, istoria, geografia și algebra. Se așteaptă reeditarea lor, iar pînă atunci, profesorii își vor alcătui propriile manuale. Sugestia unui difuzor de carte: „să taie profesorii citatele ceaușiste, că restul merge!” a devenit inutilă: vechile manuale au trecut mulți ani prin furia „anticomunistă” a foștilor elevi.

În spiritul unor tradiții „sacre”, profesoara de română cere elevilor să copieze cu conștiinciozitate noul imn de stat în caietele de teme. Profesoara de limba engleză remarcă „noul” manual de specialitate: „s-a scos cuvîntul „pionier” de peste tot, textele au rămas la fel de ridicole. Profesoara de geografie explică elevilor de clasa a VIII-a că economia va lipsi anul acesta din lecțiile sale, întrucît „ajunseserăm, noi și americanii, pe primul loc în lume” iar acum „e greu de spus dacă există industrie sau nu” în România. Tot la geografie, s-a renunțat în mod solemn la: „România și țările vecine, surori, luptă pentru o cauză comună”. N-am înțeles încă noua așezare geo-politică a țării noastre.

Singura „înnoire” pînă la ora actuală, cel puțin teoretic benefică, este micșorarea numărului de elevi în clase. Avantajele fiind evidente, rămîne întrebarea: vor agree profesorii (chiar și cei nouteni) stress-ul unor ore în plus pe săptămîină la clasele submediocre „nou-născute”? Restul manualelor, fără portrete, cite sînt, sînt noi. Dar nu se mai găsesc în librării...

Cam așa a arătat începutul noului an școlar („primul în libertate” ar scrie ziariștii liniștiți noastre de la cotidianul „Dimineața”). Semnele înnoirii mult-dorite, le puteți căuta (fără rezultat) și dumneavoastră, stimați cititori, întrebîndu-vă copiii „ce mai e nou la școală?”. Eu personal aștept să fiu chemat la curățarea terenului școlii de frunze uscate, în timpul orei de educație fizică, ori dirigentie, sau...

TUDOR IORDĂCHESCU

Fumăm mineri!

Ce mai face George Stanca, ex ZIG-ZAG? Binecunoscuta forță gazetărească a remarcabilului G. S. nu a scăzut de la părăsirea, demnă a faimoasei reviste. Este acum, redactor șef al viitoare „FAIR PLAY”, revistă cu titlu omonim unui deziderat. Pînă atunci, George Stanca fumează mineri, adică un pachet de țigări de import (U.R.S.S.!) pe a cărui cutie este tipărit chipul unui miner (adevărat?) surizător.

Urînd „Noroc bun” „FAIR PLAY”-ului, îi amintim lui George Stanca un amănunt: diferența dintre un mort care nu a fumat și unul care a fumat e că mortul care n-a fumat e mai sănătos!

PAUL AGARICI

Și la „Flacăra” americanii vin pe neașteptate

PRESA ȘI CONSTITUȚIA

Cu câteva luni în urmă, la „Flacăra” unul dintre reputații specialiști în constituție, profesorul american Albert P. Blaustein, a purtat cu membri ai redacției noastre (George Arion, Constantin Dumitru, Ion D. Goia și Pașcu Balaci) o discuție în legătură cu viitorul democrației românești.

Prof. Albert P. Blaustein : Să știți, și eu am fost ziarist. Pe vremuri am fost reporter la ziarul „Tribuna Chicago-ului”. Ei, eram foarte tînăr.

„F” : De ce ați renunțat ?

A.B. : Japonezii au trîntit o bombă la Pearl Harbour. Am devenit soldat, a trebuit să intru în armată.

„F” : E fatal ca toți soldații să înceapă să se ocupe de dreptul constituțional ?

A.B. : O, nu.

„F” : V-am ruga să vă prezentați.

A.B. : Am experiența multor constituții de pe tot globul. Opera mea fundamentală e un compendiu de 20 volume. Ca rezultat al acestor cărți, multe țări, cunoscînd experiența și cunoștințele mele, m-au abordat și mi-au cerut sfatul. Am inițiat predarea unui curs despre scrierea unei constituții la o facultate din S.U.A., parțial axat și pe comparația de constituții, legi ș.a.m.d. De asemenea, am conlucrat și la constituțiile care s-au elaborat în statele Mississippi și Dakota de Nord. Predau și cursuri despre drepturile omului. Pregătirea mi-a îngăduit să colaborez pe toate cele cinci continente unde am lucrat la dezvoltarea constituțiilor unor țări.

„F” : Cînd ați venit în România ?

A.B. : Prima mea vizită în România s-a petrecut în 1986. Am predat cursuri și am avut conferințe la Facultatea de drept din București și o dezbateră destul de aprinsă cu una din personalitățile vremii respective de la Facultatea de drept.

„F” : Cu ce prilej sinteți acum la noi ?

A.B. : Mi s-a sugerat să vin la dv. pentru a vedea ce am putea face pentru avansarea libertății și democrației în România.

„F” : Cîteva concluzii la care ați ajuns ?

A.B. : M-am întîlnit în ultimul timp cu personalități din diferite partide politice. De asemenea, am vorbit cu diverse persoane care lucrează în comisia de elaborare a noii constituții în România. Prima mea reacție în momentul de față este că vă recomand să nu aveți o atitudine prea eurocentrică. Anumite probleme pe care le aveți dv. în România, specific românești, nu vor putea fi rezolvate conducîndu-vă sau încercînd să luați direct numai din Constituția franceză.

„F” : De exemplu ?

A.B. : Cum rezolvați în mod constituțional problemele regimului dinainte ? Dacă vă uitați în constituțiile altor țări, Argentina și Brazilia de exemplu, o să găsiți soluții viabile. Unul dintre lucrurile cele mai importante cînd te gîndești la formarea unei constituții este să te uitați la cît mai multe constituții care există în lumea aceasta. Bunăoară, în problema drepturilor omului ar fi mai bine să analizați constituția franceză din 1958 sau cea canadiană din 1982. A doua observație — constituția României, după părerea mea, trebuie să fie autohtonă, trebuie să fie creată de români și pentru români. Nu sînt de acord ca lumea să privească toate constituțiile, încercîndu-le ca pe un meniu, pe care s-o aleagă.

„F” : Poate deveni indigest.

A.B. : Exact. E bine să te uitați la alte constituții ca să obții idei și expertiză pot să pună întrebări foarte inteligente și să poată da și răspunsuri despre experiențele din alte țări. Dar deciziile de bază trebuie create de români din România.

„F” : Cum vedeți șansele celor care se ocupă de această constituție, de a obține acest caracter original ?

A.B. : Există mai multe nivele în gîndirea constituțională. Cînd vorbesc despre cultura românească noi avem tot interesul să vedem ce acțiuni și ce atitudine va lua guvernul, de exemplu, din punct de vedere al limbii, al relațiilor cu minoritățile conlocuitoare. Acest element constituțional trebuie să se bazeze pe situațiile concrete specifice României și punctului de vedere

A.B. : Sînt de acord cu dv. Dar vă rog două lucruri. Întîi, în tradiția de educație românească pînă la primul război mondial, ați folosit constituția Belgiei din 1881 ca model, care a fost în mare măsură o constituție a celor mai bune idei din Anglia în combinație cu cele mai bune idei de pe continentul european. Dar nu uitați că este constituția Belgiei din 1881 care a fost amendată de cîteva ori. Trebuie să ne uităm la constituția de la 1923 pentru acele elemente care reflectă tradiția românească. Nimeni în lumea aceasta nu ar trebui să explice României, de pildă, problema Țiganilor care trăiesc și în România. Dacă vă gîndiți la acele categorii despre drepturile omului, vă uitați și la Strassbourg. Trebuie să dovediti ce înseamnă pentru dv. tradiția românească în conformitate cu istoria

întorcem la constituția din 1923 aducînd-o la zi, bineînțeles ?

A.B. : Constituția din 1923, am explicat-o deja, este prea vîrstnică. Acele părți care se referă la tradiția românească și cultura românească mi se par valabile și astăzi, dar constituția nouă trebuie să vorbească foarte clar despre rolul armatei, despre starea de necesitate, de exemplu. Tinerii oameni din România nu vor primi să aibă o constituție care să nu includă acele drepturi umane care există și în restul comunității europene. În 1923, nu erau considerate problemele de natură ecologică, ca astăzi. Este mai dificil să iei o constituție veche și să elimini unele lucruri.

„F” : Am avut în vedere lucrurile fundamentale.

A.B. : Dați-mi voie să vă răspund puțin la sută. Expertul de constituție este un tehnician. Eu nu pot decît să vă pun întrebări, vă pot povesti de alte experiențe dar eu nu sînt persoana care decide. În concluzie, nu pot decît să vă spun : constituția României trebuie să fie creată de români pentru români și românii din România trebuie să formuleze toate deciziile. Ar fi greșit să vă recomand eu ce decizii trebuie să luați. Dar dacă întrebați ce elemente ar trebui să existe în constituția românească vă pot da zece sugestii dintr-o dată. Iată o problemă tipică ce trebuie să fie decisă numai de cei care fac deciziile în România. În ce măsură dv. în România doriți să aveți școli conduse de grupări religioase ? Dacă ați avea asemenea școli, ori ar trebui să fie subvenționate de guvern, ca în Franța și Canada, ori, ca în S.U.A., de organizații particulare. Asta nu este o decizie pe care v-o poate da un american. Pot să vă povestesc despre situația din Canada, S.U.A. și alte țări, pentru că în ultimii 40 de ani nu ați avut destule cărți despre aceste experiențe. Acest lucru îl pot îndeplini ca un tehnician, dar nu pot și nu am dreptul să iau decizii. Văd că există o teamă extraordinară să nu fie un președinte în stil american. Dar nu doriți nici un președinte atît de slab ca acela din India sau ca regina Angliei. Aceste lucruri trebuie să le decideți dv. în țara dv. Multe țări au promulgat constituții în care au spus că pot fi de tranziție. De exemplu noua constituție din insulele Fidji, o constituție pe 5 ani, de tranziție. O comisie de revizuire va studia și va recomanda pentru noua constituție ceea ce trebuie completat.

„F” : Vă mulțumim pentru acest prim contact.

A.B. : Aceasta a fost o călătorie preliminară în România. Noi știm că, acum, din păcate, nu există bani suplimentari. Comunitatea din New York, din America în general și alte țări ne-au spus că dacă dv. sesizați și conșimțiți că este nevoie în România de experți pentru consultații sociale, vă stau la dispoziție să revin și să-mi suflec mințile și să fac recomandări ministrului justiției. Să ne spuneți care sînt dorințele jurnaliștilor. Mi-ar face foarte multă plăcere să stau de vorbă cu jurnaliștii. Și să revenim.

„F” : Să sperăm.

- Constituția României trebuie să fie creată de români, pentru români
- Polonia este cu cîțiva pași înaintea României
- Crearea unei constituții nu este un joc de copii
- Poporul trebuie să se simtă participant în procesul de creare a Constituției
- Ziarele din Brazilia au jucat un rol foarte important în elaborarea Constituției
- Studenții, tinerii au avut un rol determinant în declanșarea Revoluției. Cu atît mai mult, astăzi, ei trebuie să aibă un rol important.

istoric. De pildă, în România nu există o tradiție clasică despre creditul bancar sau schimburile de acțiuni, care sînt specifice altor țări.

„F” : Cum vedeți trecerea de la un regim comunist, la democrație : printr-o rupere brutală față de ce a fost sau printr-o cale mai lină ?

A.B. : Nu știu nici eu. Am nevoie de mai multe informații. Înclîn să cred că ar trebui să existe o perioadă de tranziție pînă la un anumit moment. Sînt mai bine informat despre Polonia. A doua constituție din lume s-a creat în Polonia, au fost cu patru luni mai devreme decît francezii. Și acum polonezii spun că au constituția finală în 1991, ca să sărbătorească cei 200 de ani de la înființarea primei constituții. Dar pînă atunci se va folosi constituția din prezent și se vor elimina anumite clauze, de exemplu în relația cu socialismul, educația socialistă, și se vor include niște clauze temporare, de tranziție. Polonia este cu cîțiva pași înaintea dv. În urmă cu 35 de ani am fost la nenumărate conferințe despre constituții. Au participat reprezentanți din Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia. Din păcate în regimul lui Ceaușescu nu s-a participat din România. Nici din Bulgaria sau Albania. Cultura, educația, sănătatea sînt mult mai apăsate în Polonia decît în Albania.

„F” : Cunoașteți ceva despre constituția românească din 1923 ?

A.B. : Știu destul de multe.

„F” : Atunci, poate că nu numai privirea spre străin e importantă acum, ci și privirea spre propria noastră constituție de atunci.

României, precum s-a exemplificat și în 1923. Dar experiența trebuie transferată în momentul actual. În 1923, nimeni nu s-a gîndit că trebuie să existe o previziune că nici un civil nu poate fi judecat de o curte marțială. Asta este o nouă tradiție românească. Crearea unei constituții nu este un joc de copii. Un alt lucru foarte important este ca poporul să se simtă participant în procesul de creare a constituției.

„F” : Presa poate juca un rol în elaborarea constituției ?

A.B. : Ziarele din Brazilia au jucat un rol foarte important în elaborarea constituției din 1988 în Brazilia. Au avut pagini pline unde au invitat populația și juriștii să scrie. Reporterii mergeau pe stradă și cereau părerea trecătorilor. Sînt sigur că este o mare diferență în România între gîndirea celor din orașe, din sate, comune și alte părți ale țării. Și în momentele de extraordinar tumult și efervescență din timpul revoluției nu trebuie uitat poporul. Libertatea de cuvînt și celelalte drepturi sînt importante, dar totuși unei persoane de la țară nu-i pasă prea mult de ele în momentul cînd nu are ce munci. Eu sînt de părere că, totuși, studenții, tineretul, în analiza finală a acestui fenomen din momentul actual, au avut o acțiune determinantă în îndeplinirea revoluției. Și cu atît mai mult, astăzi, ar trebui să existe un rol și pentru studenți ; trebuie ca ei să fie stimulați. Profesorii care predau lecții de justiție sau de drept au o responsabilitate deosebită. Tineretul care participă la creația aceasta și la revoluție a fost din toată România.

„F” : Credeți că este bine să facem o constituție cu totul nouă sau să ne

ROMÂNI CELEBRI, NECUNOSCUȚI ÎN ROMÂNIA

Relatarea unui milionar: Nicholas Pora

Ca să fie în întregime verosimile, poveștile despre milionari ar trebui să fie foarte lungi; la fel de lungi ca anii în care s-au clădit milioanele. Detaliată, istoria oricărui milionar pierde din mister, dar devine mai umană. La baza ei stă reportajul a mii și mii de zile rotunde, albe și foarte asemănătoare una cu cealaltă. Ca ciupercile.

De fapt, chiar despre o ciupercărie vreau să vă vorbesc.

În mai, 1990, revista „Canadian Business” a publicat rezultatul unei cercetări întreprinse în rândul a 4.700 companii particulare. Ancheta, structurată pe patru criterii esențiale ale economiei de piață, detaliate, fiecare, pe mai multe arii de analiză reținea în lista „celor mai rentabile 50 de firme din țară” — adică din bogata și imensa Canadă — corporația familiei Nicholas Pora, din Metcalfe — Ontario, cu numele „Continental Mushroom”. O „afacere de familie”, deci, așa cum mîndru stă scris și la intrarea în birourile administrației din Metcalfe — așezare modestă, situată la cîteva mile distanță de Montreal. Modestă, dar ideală pentru construcția unei întreprinderi agricole cu caracter intensiv, concepută să-și desfășoare marfa în magazinele din Montreal și Ottawa.

„Vă rog să rețineți — îmi spune domnul Nicholas Pora — că această companie face «industrie agricolă». Avem în vedere și construcția unei fabrici de conserve, numai că o fabrică schimbă natura produselor agricole și intră în altă clasă de impozite. Pe scurt, fișa de producție e următoarea: 33 de hale a câte două rânduri de paturi, fiecare patură avînd 16 rafturi. Ciclu actual e de 76 de zile, din care 35 numai cules. Săptămînal obținem 70 tone. Lunar, vindem marfă în valoare de 800.000 dolari. Pro-

ducția e riguros constantă, egală în toate cele 365 de zile ale anului. În agricultură, se știe, nu există nici paști, nici crăciun, nici duminici. E ca în oțelării: foc continuu. Timpul muncit în plus se recuperează sau se plătește cu sporuri substanțiale. Contăm pe 220 de angajați, cu mențiunea că orice român a găsit la noi un loc de muncă, indiferent de cum ne-au mers afacerile. Acum sîntem a treia companie producătoare de ciuperci din Canada, dar în curînd vom deveni a doua, prin dezvoltarea propriu-zisă a capacităților și scurtarea ciclului de producție: de la un ciclu inițial de 140 de zile, la unul de 56 — cel actual, de 76 fiind de tranziție. Ca să conțezi pe piață, trebuie să vinzi: nu doar mult, ci și ieftin. De fapt, nu poți să vinzi mult, dacă nu vinzi ieftin. Iar ca să ai cea mai mică cheltuială pe kilogram de ciuperci, trebuie să acorzi cele mai mari salarii din bransă. Iată o problemă aparent de ne-rezolvat. Cine o rezolvă intră, cum ați văzut, în „Canadian Business”, în topul primelor 50 de companii rentabile. Și în top e loc de mai bine. Dovadă că sîntem pe locul 30. Vă rog să observați că figurează acolo companii de construcții, electronică, turism, prin definiție rentabile. Nu e rău pentru cineva care avea doar cinci dolari în buzunar cînd a sosit în Canada”.

„Nicholas Pora — scrie un gazetar din Quebec într-un foarte elogios articol despre comunitatea românească de aici — face parte din grupul de 7.000 de români (un grup excepțional), care în anii '50 au sosit în Canada fugind de totalitarism”. Nick Pora, cum îl numește ziaristul de la „PME” pe inginerul chimist Nicolae Pora, avea 30 de ani cînd s-a stabilit în Franța. Specialistul în culori textile și explozibile a găsit de lu-

cru, într-o perioadă în care nu se mai fabricau explozibile, la o fabrică de ciocolată. Românii din exil au schimbat toți mai multe meserii pînă s-o afle pe aceea în care „e dedicat fiecare”. Tot secretul în afaceri e să fii dedicat. Și să faci știință din tot ce întreprinzi. Ideea lui vieții mele nu a fost să adun milioane, ci să predau la o universitate. Să întemeiez o catedră Pora. Și iată că după ce am produs ciuperci vreme de patruzeci de ani, din 1950 și pînă azi, s-a înființat pentru mine la Universitatea din Pennsylvania, la facultatea de agricultură, catedra de profil. Eu nu sînt nimic în afara a ceea ce am învățat. Vedeți, în definitiv, rodul muncii mele e o simplă ciupercă. Din ciuperca asta plătesc 4 milioane de dolari salarii pe an. Cînd ai o companie cu 10 milioane dolari cifră de afaceri anual, tot ce pare banal, cînd ieși în mină o ciupercă, devine complex. Cînd am plecat, la 35 de ani, spre Canada, lucrasem aproape șase ani în ciupercării europene și, mai presus de priceperea dobîndită în Franța și Olanda, știam informația — care s-a dovedit a fi, într-adevăr, fundamentală — că în S.U.A. și Canada nu activau, pe atunci, decît doi oameni cu studii superioare în acest domeniu. Am muncit, pînă în 1972, ca angajat al altor cultivatori de ciuperci, avînd însă un singur gînd. O obsesie, dragă domnule: să fac sau să stric, dar cu mîna mea! Să pun pe picioare o companie de familie. Să izbutesc sau să stric totul, dar și reușita, și falimentul să poarte semnătura mea. În acest sens, menționez că astăzi plătesc trei profesori de la Universitatea din Pennsylvania pentru studii în folosul „Continental”-ului meu. Sînt specialiști în sectoare cheie din depar-tamentul agriculturii. Să țineți cît mai sus și să nu uitați niciodată de unde ai

plecat — iată regula vieții mele. Se spun multe minciuni despre oamenii care au acumulat capital. Ar trebui să se știe că eu fac lunar bilanțul afacerilor în fața muncitorilor. Că ei știu de ce cîștigă, cît cîștigă și cum trebuie să lucreze ca să cîștige mai bine. Iar o dovadă că pricep mersul afacerii e că, la finele fiecărei luni, împart cu ei cei 10—15.000 de dolari obținuți în plus, ca preț al devotamentului pentru firmă. Aici, nimeni nu înjură pe nimeni și nimeni nu strigă la nimeni. Am trei fete și un băiat și zilnic cel puțin un membru al familiei e în companie. I-am crescut ca să fie și ei dedicați. Nu știu dacă e corect spus românește. Simt eu că e bine spus așa”.

N-am scris tot adevărul dacă nu menționăm faptul că acest om înalt și cu alură de savant care duce un trai spartan e sponsorul generos al multor activități culturale și politice patronate de societățile românești din America de Nord. Fapt cu afit mai remarcabil cu cît foarte puțini știu asta.

TUDOR OCTAVIAN ■

III

În vara anului 1940, Raoul Bossy se afla în Italia, în calitate de trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al României la Roma.

Un moment deosebit în cariera sa de ambasador român s-a petrecut în ultima decadă a lunii iulie 1940. Prim-ministrul Ion Gigurtu și ministrul de externe Mihail Manoilescu au vizitat atunci capitala italiană, spre a sonda asupra poziției lui Mussolini și a guvernului său față de diferențele deschise de Ungaria și Bulgaria cu România. Cei doi oameni politici români veneau din Germania, unde avuseseră deja convorbiri, în sensul celor de mai sus, cu Hitler și cu Ribbentrop.

Aceste vizite întreprinse de Gigurtu și Manoilescu la Salzburg și Roma s-au constituit într-un fel de preliminarii la silnicul diktat de la Viena, 30 august 1940.

Participant direct la pregătirile vizitei și la convorbirile oficiale, ambasadorul Raoul Bossy a avut posibilitatea să cunoască din interior întreaga problemă abordată. Revenit la reședința Legației, după ore și zile de maximă încordare spirituală, R. Bossy obișnuia să noteze toate aspectele importante ale subiectelor în discuție.

Apelăm, prin urmare, la notele sale zilnice care zugrăvesc în chip cît se poate de complet și de elocvent întîlnirile ministrilor români cu conducătorii politici italieni.

„Rugă de Ciano, la 23 iulie, să trec pe la dînsul — releva Raoul Bossy — el îmi spune că Ghigi, ministrul Italiei la București, i-a trimis propunerea guvernului român ca președintele de Consiliu Ion Gigurtu și ministrul de externe Mihail Manoilescu, în urma vizitei ce vor face lui Hitler, la Salzburg, să vină și la Roma spre a se întîlni cu Mussolini. Ciano îmi arată că guvernul italian este cu totul de acord cu această propunere, regretînd numai că împrejurările grave ale momentului îl vor împiedica să acorde oaspeților români recepția oficială ce li s-ar fi rezervat în alte circumstanțe.”

La 26 iulie, plec la Brenner într-o timpinarea șefului guvernului român și a ministrului său de externe, sosiți din Salzburg. Ei mă pun la curent cu întrevederile avute cu căpeteniile hitleriste. Ribbentrop li s-a părut foarte bătos și maghiarofil. A găsit necesar să le reamintească politica dusă de România pe vremea lui Titulescu. Nimic prietenesc sau expansiv la omul acesta. Hitler, dimpotrivă, care i-a primit la cea la Berghof, li s-a părut mult mai înțeleghător și conciliant. Pare să deteste pe unguri și «această» detesta-

bilă monarhie austro-ungară». Dacă n-ar fi fost «Titulescu, Gafencu și alții», declară el, nici n-ar fi luat ființă apropierea germano-ungară. Ungurii, adaugă mai departe, sînt vesnic nemulțumiți, protestează într-una, chiar după arbitrajul de la Belvedere, «unde li s-a dat mult prea mult din Slovacia». Totuși, stăruie Hitler, în vederea liniștirii spiritelor, România trebuie să se înțeleagă cu Ungaria prin negocieri directe. Dar puterea care ar rupe acele negocieri sau ar provoca un război ar fi privită drept «dușmană a Axei». Guvernul român ar putea ține la curent guvernul german cu mersul tratativelor, și acesta ar putea, eventual, «pune o vorbă bună». Berlinul nu vrea însă să intervină direct. Ministrul români

de externe, ginerele Galeazzo Ciano: „Începutul convorbirii nu este prea reușit. În loc de a căuta să creeze un ambiant favorabil, Ciano ia o atitudine bătaioasă, căutînd să-l imite pe socruul său, cu ochi fulgerători și o falcă aruncată parcă în afară. Commendiant! Aminteste, fără rost, de faimoasele sancțiuni decretate de Societatea Națiunilor contra Italiei pe vremea agresiunii ei împotriva Etiopiei, apoi de garanțiile franco-engleze ce ni s-au acordat. Cu glas răspicat și prefăcută mirare, declară: «Există români al căror nume este înscris pe vecie în cartea neagră a istoriei Italiei. Mă refer la Titulescu, care a îndrăznit să ne trateze de sălbatici. Știu că nu trebuie confundat cu România, totuși el o reprezenta ofi-

Raoul Bossy — un ambasador pentru eternitatea românilor

l-au întrebat pe «Führer» dacă, în eventualitatea în care s-ar ajunge la un acord cu Ungaria pe baza schimbului de populații, ar fi posibil ca trupe germane să prezideze executarea acordului. Hitler răspunde negativ și propune în schimb trupe italiene sau spaniole. În general, impresia lui Gigurtu și Manoilescu nu este prea pesimistă. A doua zi, 27 iulie, sosim la Roma, fiind primiți în gară de Ciano, de alți înalți demnitari și de o gardă de onoare. De-abia ajungem la Grand Hotel, unde sînt găzduiți Gigurtu și Manoilescu, și plecăm îndată tustrei la Palazzo Chigi, unde avem o întrevedere de un ceas și jumătate, la care, în afară de mine, mai asistă și Ghigi, ministrul Italiei la București”.

Iată acum relatarea propriu-zisă a vizitelor la Mussolini și ministrul său

cial cînd a adoptat această atitudine». Foarte leal, Gigurtu aminteste că acest Titulescu nu a semnat niciodată un pact de natură să-l poată țîri într-o acțiune potrivnică Germaniei sau Italiei. Iar Manoilescu adaugă: «Fără a vrea să-l apăr pe Titulescu — care a încercat totuși să atenueze asprimea sancțiunilor împotriva Italiei, măcar în ce privește România —, care a dispărut acum din viața noastră politică, mă vîd nevoit să subliniez că politica se face privind spre viitor, iar nu spre trecut». Ciano se potolește brusc și întrebă ce socotim că am putea face spre a ne împăca definitiv cu vecinii noștri. Gigurtu răspunde că guvernul său este dispus să înceapă neîntîrziat negocieri pe baza schimbului de populații, «căci nu vrem să dăm nici un român Ungariei». Minoritarii maghiari

din Ardeal, continuă el, ar putea fi consultați printr-un plebiscit asupra voinței lor de a trece sub stăpînirea Ungariei și, în caz afirmativ, li s-ar putea ceda poate o zonă adecvată în vederea reînălțării lor, zonă de maximum 12.000 kilometri pătrați, dar într-o regiune din cele mai bogate din punct de vedere agricol. Manoilescu întreabă atunci care este motivul pentru care se consideră atît de urgentă problema reglementării litigiilor teritoriale cu țările vecine. Răspunsul lui Ciano este următorul: România, care a cîștigat atît de mult în urma războiului din 1914—1918, trebuie să pună capăt diferendelor, acum cînd toate așezările vechi se schimbă și se delimitează pretutindeni frontiere noi. Manoilescu prezintă atunci numeroase hărți și statistici care demonstrează că granițele trase în 1918 sînt depășite în fapt de întinderea populației românești. El caută să se informeze dacă, în cazul încheierii unui acord cu Ungaria și al sabotării aceluiași acord de către guvernul din Budapesta, Italia ar spune un cuvînt hotărîtor sau s-ar abține ca Germania, Ciano se asociază punctului de vedere german, căci a interveni sau a da o sentință arbitrală este a te face dușman cu amîndouă părțile, cum a fost cazul cu arbitrajul de la Belvedere, cînd toate părțile în cauză — inclusiv ungurii — au fost nemulțumiți. Manoilescu pune atunci altă întrebare: În eventualitatea încheierii unui acord cu Ungaria, guvernul din Roma s-ar arăta oare dispus să procedeze la o ocupație militară provizorie a teritoriului în chestiune de către trupe italiene pentru a supraveghea și garanta executarea schimbului de populații? Pentru încă o dată, Ciano, se desparte de vederile Berlinului, arătîndu-se favorabil trimeriei unei forțe de poliție italiene pentru garantarea executării clauzelor eventualului acord, deoarece, subliniază el, «germanii au numai interese economice în Balcani, pe cînd Italia are și interese politice, fiind astăzi o mare putere balcanică». Deși Italia nu vrea să intervină între România și Ungaria, spune mai departe Ciano, nu ar putea fi ținută la curent cu desfășurarea negocierilor, ceea ce i-ar permite să rostească uneori un cuvînt moderator? Apoi gazda noastră ne arată fotografii ale realizărilor italienești în Albania și ne conduce la Villa Madame, unde s-a loc un dejun. Mă aflu la masă între Thaon de Revel, ministrul finanțelor, și Pavolini, ministrul culturii populare. După aceea, obișnuitele depuneri de coroane și înscrisuri în registrele Palatului regal.”

(Va urma)
STELIAN NEAGOE ■

Mai sint de cirit
mii de cărți

Un ceai băut la Constantin Noica

Mircea Handoca a avut ideea — inspirată — de a aduna într-un volum articolele scrise de-a lungul timpului de Constantin Noica despre diferiți scriitori români — Dimitrie Cantemir, B. P. Hasdeu, Titu Maiorescu, Mihai Eminescu, Lucian Blaga, Mircea Eliade — și despre problemele literaturii în general. Multe sint de spus despre acest volum (Constantin Noica, *Istoricitate și eternitate*, Repere pentru o istorie a culturii românești, Editie îngrijită, cuvint înainte și bibliografie de Mircea Handoca, colecția „Capricorn” nr. 5—6, 1989), dar ceva nu trebuie în nici un caz omis: Constantin Noica privește literatura cu o foarte mare exigență. Atît de mare încît scriitorii se pot simți intimidați de importanța misiunii pe care filosoful le-o atribuie.

★

În 1971, ca redactor la revista „Tomis” din Constanța, am fost trimis la București să obțin un articol de la Constantin Noica. Am găsit destul de greu adresa — un bloc de locuințe dintr-un cartier muncitoresc din sudul orașului. Tramvaiele treceau unul după altul pe stradă, cu un huruit asurzitor. Iar în spațiul dintre stradă și bloc, mai mulți copii se cățărau agili pe un tobogan și își dădeau drumul la vale pe albia de tablă, tipind strident.

Mi-am scos carnetul de adrese din servietă, l-am studiat și am identificat scara la care locuia filosoful. Dar n-am putut să urc imediat, pentru că tocmai cobora de acolo un alai de înmormîntare, întins de la etajul patru și pînă la parter. Am stat deoparte și am remarcat abilitatea cu care purtătorii sicriului se strecurau în jos, prin spațiul strîmt, dispus în zigzag. La fiecare schimbare a direcției de mers sicriul trebuia ridicat într-o poziție aproape verticală și mortul avea tendința să alunece din culcușul său de atlas, dar miinile ciocilor, iscusite, îl opreau la timp. Erau ciocii improvizați, probabil rude ale mortului, țărani transformați de curînd în muncitori, măruneți, vinjoși și îndeminatici.

În cele din urmă scara s-a golit de oameni și am reușit să urc. Constantin Noica — pe care îl prevenisem telefonic că am să-l vizitez — mi-a deschis la scurtă vreme după ce am apăsat pe butonul soneriei. Era îmbrăcat într-un halat de casă de molton albastru, avea o tichie pe cap și papuci în picioare. Slab și puțin încovoiat, cu un zîmbet stîns pe față, părea mai mult o umbră decît un om. M-a condus în una din cele două camere din care era compus apartamentul. M-a prezentat soției lui. Semăna foarte bine cu el. Amîndoi păreau desprînși din povestirea Moșierii de altădată a lui Gogol.

Țîrîndu-și picioarele pe covor, tăcută și bună, soția lui Constantin Noica s-a dus la bucătărie să pregătească un ceai.

L-am întrebat pe filosof dacă are vreun articol disponibil pentru „Tomis”.

— Ce înseamnă disponibil? m-a întrebat el la rîndul lui.

— Adică unul gata scris, ca să mi-l dați acum și să nu mai trebuiască să-l trimiteți prin poștă.

A zîmbit cu un fel de ironie la adresa vieții lui.

— Am mai multe articole scrise și nepublicate. Vă puteți alege.

Abia atunci am observat că biblioteca era umplută nu cu volume tipărite, ci cu dosare pline de texte bătute la mașină. Mii de pagini inedite! Auzisem de persecuțiile la care fusese supus filosoful de către regimul comunist. Îmi dădeam seama acum că, ostracizat, nu încetase totuși nici o zi să lucreze. Eram la curent și cu faptul că în ultima vreme admisesse să publice cu precădere reflecții asupra spiritului românesc pentru a intra aparent în consonanță cu autohtonismul promovat de dictatură.

De afară se auzeau distinct huruitul tramvaielor și țipetele copiilor. Mă gîndeam: cum poate fi lăsat Constantin Noica să locuiască aici? Poate că el însuși refuză luxul, dar de liniște în mod sigur ar avea nevoie. Îl priveam atent și simțeam o stringere de inimă: nu puteam să nu văd că este un om sărac și obosit. A intrat atunci soția lui, cu ceștile de ceai și cîțiva biscuiți, pe o tavă. Am luat un biscuit, am sorbit o gură de ceai și m-am gîndit cîtă grijă există în alte țări față de minți strălucite ca aceea a lui Constantin Noica.

Așa prins cum era, ca individ social, sub șenilele comunismului, Constantin Noica se dovedea totuși perfect stăpîn pe situație — un adevărat suveran — în spațiul culturii. A vrut să știe cu ce mă ocup și, aflînd că scriu critică literară, m-a întrebat:

— Cunoașteți greaca veche?

Contrariat, i-am răspuns:

— Nu.

— Dar latina?

— Foarte puțin...

— Atunci, poate că știți mai multe limbi moderne...

— Una singură, franceza.

— Dacă așa stau lucrurile, trebuie să renunțați imediat la critică. Dați-vă demisia, stați închis în casă timp de cîțiva ani și învățați bine, cîteva limbi vechi și noi.

Am tresărit. Avea dreptate. Dar avea dreptate într-o altă lume. Cînd mi-a întins mina la despărțire, am avut grijă să nu i-o string prea tare, ca să nu se spulbere.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Lanterna magică

Ultimul și cel mai singur... Împărat

În anul 1987, regizorul italian Bernardo Bertolucci realizează (în coproducție cu Anglia și după un scenariu — adaptare liberă a cărții autobiografice „De la împărat la cetățean”, PU YI), filmul în două serii „ULTIMUL ÎMPĂRAT”; în anul următor, acest film va primi nici mai mult nici mai puțin de 8 (opt!) premii „Oscar”: cel mai bun film, regie, scenariu, imagine, scenografie, costume, montaj și muzică de film. Reproduc, dintr-o casetă de prezentare: „...În 1908, la vîrsta de 3 ani, Pu Yi a fost proclamat împărat de către bunica sa aflată pe patul de moarte, pentru ca numai trei ani mai tîrziu să fie detronat de republica lui Sun Yat-Sen. A crescut claustrat în Orașul Încbis pînă ce comandantul de mercenari Feng Yuniang l-a expulzat în 1924. Atunci Pu Yi s-a refugiat, în secret și împreună cu cele două soții și un numeros entourage, în concesiunea japoneză din Tientsin transformîndu-se într-un fel de playboy occidentalizat. În 1931 japonezii l-au instaurat împărat marionetă al Manciuriei, pe care tocmai o ocupaseră. A fost capturat de trupele sovietice la sfîrșitul celui de al doilea război mondial și predat guvernului Mao în 1949. După zece ani de închisoare și „reeducare” i s-a dat o slujbă manuală de grădinar la Grădina botanică a Capitalei. A murit de cancer în octombrie 1967, un an și opt luni după începerea revoluției culturale...”

Acestea sint faptele; iar desfășurarea filmului — realizat în maniera unei superproducții de înaltă calitate tehnică și, mai ales, cu un mare rafinament plastic — este **colosală!** (cîțiva prieteni care avuseseră ocazia să vadă filmul, la timpul său, înregistrat pe casetă video, îmi mărturisiseră surprinderea, aceasta pîrîndu-li-se plictisitor, oarecum trenant... ei bine, „ULTIMUL ÎMPĂRAT” nu se poate vedea — cel puțin pentru iniția oară — decît pe marele ecran!).

Bertolucci surprinde (aș zice: cu o discreție „asiatică”, surprinzătoare pentru un european), transformarea unui individ, alunecarea sa permanentă — urmînd meandrele istoriei — de pe un soclu ce-l menținuse cîțva timp drept soare al destinului unui popor, la chiar baza acestuia, topindu-l în masa anonimă a po-

porului însuși. O cădere dramatică, marcată de momente cumplite — ale istoriei, de fapt! — de izbucniri năpraznice de cruzime și intoleranță. Ultimul „împărat” se dovedește a fi în cele din urmă un simplu OM; fosta mărție nu-l poate orbi, la fel cum nici dictatura maoistă nu-l poate impune renunțarea la dreptul fiecăruia de a judeca, sau înțelege viața dintr-un unghi strict personal. Coborît, cu sila, în turmă, Pu Yi refuză să devină un simplu animal...! Finalul filmului, în acest sens (acea „topire” a personajului, acum bătrîn și bolnav, pe fostul său tron imperial și în fața ochilor nedumeriți ai unui copil — un „pionier” aflat, iată, la vîrsta în care ultimul împărat abia își începea ascensiunea!) — este superb.

Realizarea lui Bertolucci este una de excepție, ne aflăm, fără îndoială, în fața unei capodopere a genului: filmul își depășește cu mult condiția de film istoric numai, meditația la care obligă el fiind una de fel ușoară, ci chinuitoare; în fața destinului sîntem, ca oameni, niște biete și vulnerabile insecte (un greiere, în cazul nostru) — cîntecul, re-născut, al greierului însă, întotdeauna, ne „va spune ceva”...

„MARELE ÎMPĂRAT” este același tip rar de film, cu desfășurări ample de mase și decoruri somptuoase, cu nenumărate personaje, pe care îl urmărești cu interes — cu zîmbet uneori, al-teori cu groază — dar care se sfîrșește senin... într-o liniște deplină; și spun „rar”, pentru că abia în acest moment al liniștii simți, nu știu cum, născîndu-ți-se — de undeva, din lăuntrul tău — o lacrimă: de înțelegere a neputinței umane, a marelui și veșnicei neputințe umane esențiale...! Și ieși, da, un om mai BUN.

HORIA PATRAȘCU ■

Univers sonor

„Orice asemănare...”

...cu personaje sau situații reale este întîmplătoare.” Iată ce ar trebui să adauge Victor Ernest Mășek pe afișul premierei muzical-ului „Păguboșii”, cu care și-a deschis stagiunea Teatrul „Nottara”. Eugen Rotaru găsește, pentru textul spectacolului, modelul în piesa lui Miron Radu Paraschivescu, „Asta-i ciudat”, situată într-un trecut bucureștean interbelic. Dar, așa să fie oare?

Nimeni nu se recunoaște în această lume interlopă, cu furi „păguboși” și bișnițari, cu deputați care au case în cartierul elegant „de la sosea”? Locuiesc într-un perimetru citadin care seamănă teribil, ca faună și, dec-or, cu oamenii și locurile lui Miron Radu Paraschivescu. Ei recunosc după umblet și vorbe, dar mai ales după muzică, Laurențiu Profeta — autorul partiturii spectacolului — s-a lăsat vrăjit acum douăzeci de ani de versurile insolente ale lui M.R. Paraschivescu, creînd un ciclu de „Cîntice țigănești”. Acum, ne arată că în plină epocă de disco, rock și video-clipuri, romanța, cîntecul deschișiat, tangoul apăs și valsul languros există în această lume a cărei vedetă necontestată ar fi putut să se numească... Mangelica.

Iată deci un spectacol contemporan, incitant pentru unii, șocant sau atrăgător pentru alții, căci nu face parte din albumul unui „București de altă dată” ci are adrese extrem de actuale. Poate mai ales prin muzică. Laurențiu Profeta nu este fermecător și exuberant, delicat și liric, ci incisiv, colorat, receptiv la cuvîntul trist sau vesel, „miștocar” în poante. O face cu dezinvoltură și abilitate, se joacă serios cu acest atît de dificil de conturat (încă) gen al musicalului. De la „Cînticele țigănești” la muzica pentru piesa lui Miron Radu Paraschivescu, reprezentată cu cîțiva ani în urmă de un ansamblu studentesc, drumul urcă spre acest moment care, dincolo de pitoresc, înseamnă măiestrie.

Dacă pentru criticul teatral rămîne a aprecia concepția punerii în scenă regia lui Gelu Colceag, scenografia Ștefaniei Cenean, să nu trecem prea repede peste pulsul plasticii coregrafice imaginat de Roxana Colceag. Mă surprinde verva acestei prime balerine care a locuit pînă acum într-o cu totul altă lume, la Opera Română. Are intuiția musicalului și simte situația dramatică, vorbește și cîntă prin gesturile interpretilor. Aș vrea să mă opresc puțin asupra uimitoarei performanțe a actorilor, strălucitori în postură de cîntăreți și virtuozii în executarea dansurilor și a play-back-ului. Se cîntă pe înregistrare, dar cîtă grijă pentru frumusețea expresiei pentru muzicalitate în trecerea la replica de scenă. La „Nottara” descoperi o trupă de artiști de musical ce poate susține, fără teamă, dialogul profesional cu teatrele de profil. Uneori chiar cu un cert avantaj al implicării și autenticității. Ceea ce face ca, în competiția acestei stagiuni de la care așteptăm mult, „Păguboșii” să aibă, fără îndoială, o miză cîștigătoare.

GRIGORE CONSTANTINESCU ■

Neoșlagărismul

Cerbul sau cerberul de aur?

„Mamaia 90” primul festival de muzică ușoară, liber, a luat sfîrșit.

Cît de mare a fost (sau nu a fost) schimbarea, am văzut.

Să vedem însă ce ne oferă viitorul.

Ei bine, viitorul ne oferă marea plăcere de a fi martorii reluării festivalului muzical de la Brașov — Cerbul de Aur.

Iată însă că în ceea ce mă privește, am avut impertinența de a dori să-mi încerc și eu șansele de a participa cu o piesă, la cîțelul (de aproximativ 54 de creații) care va fi trimis mai multor televiziuni străine pentru a fi cunoscute și din care concurenții străini să-și aleagă una sau două lucrări (concursul este numai de interpretare, nu și de creație).

Să vedem deci, cum poate un tînar compozitor român (tînar = 29 de ani), să-și prezinte creațiile.

O primă tentativă am făcut-o la începutul lunii august, cu domnul Moculescu, atunci cînd

domnia sa îi solicita domnului Fugaru cîteva partituri, în vederea întocmirii faimosului cîțel de concurs.

Foarte greu de descris iritarea domnului Moculescu în urma întrebării mele, iar răspunsul care i-a urmat a fost demn de zilele lui decembrie '89: „Ce vrei, dragă, eu în perioada Cerbului de Aur aveam destule șlagăre și cu toate acestea nu am fost primit. NU, nu vom admite decît membri ai Uniunii”.

Acest răspuns ascunde mai multe idei.

Prima este aceea a statului la coadă (a-ți face ucenicia la mai marii zilei), idee cu care în principiu sînt de acord, dar îl rog pe domnul Moculescu să nu confunde MODESTIA cu UMI-LINȚA.

A doua idee a răspunsului se bazează pe un mod de a gîndi cel puțin primar, și anume: „dacă nouă ni s-a dat la cap în tinerețe, acum cînd sîntem noi la putere, trebuie să lovim și noi

pe alții”. Orice comentariu cred că este de prisos.

A treia idee conferă membrilor Uniunii, dreptul Unic de participare la întocmirea cîțelului.

Aici răspunsul este mai amplu.

Secția de muzică ușoară a Uniunii Compozitorilor are în componența sa, membri de vîrstă extrem de diferite (aproximativ între 20 și 90 de ani).

Marea majoritate o formează însă cei trecuți de 40 de ani.

Să fim bine înțeleși, nu problema de vîrstă în sine creează lipsa de actualitate și de competitivitate a muzicii noastre ușoare, ci o lipsă de tînețe sufletească. Părerea mea este că Uniunea se confruntă cu probleme de stil și mentalitate și nicidecum cu o problemă de vîrstă.

Vă dau în acest sens cîteva exemple de personalități (trecute de 45 de ani) care au avut TĂRIA și TALENTUL de a se adapta perfect noilor curente, pîrîndu-și totodată nealterată PERSONALITATEA: Tina Turner, Rod Stewart, Bob Dylan, Mick Jagger, Paul McCartney, Elton John, Freddie Mercury. Lista poate continua.

Să îndrăznim să-i întrebăm pe

Studentii nu au locuri de cazare

Grozăvești-Regie, căminele studențești. Mă așteptam să văd studenții în corturi, cu bagaje, sau sub cerul liber. N-am văzut decât autoturisme venite din toată țara. Simbătă dimineața, cu două zile înainte de începutul anului universitar. Sint nedumerit, dar pentru puțin timp, căci mă lămurește un student de la Facultatea de chimie din cadrul Universității „La noi la facultate a apărut un anunț: studenții care n-au locuri de cazare, încep școala pe 8 oct. Așa că au plecat acasă”.

Caut căminele în care s-a pus problema evacuării studenților străini. Le găsesc în Grozăvești. E de ajuns să descriem situația unui singur cămin din complex. Problemele diferă prea puțin de la un cămin la altul. Căminul „C”. Din totalul de 238 de camere, mai mult de o treime sînt de nelocuit. Geamuri lipsă, în multe locuri și paturi, saltele, chiuvete, pereți dărîmați, mormane de moloz. În camerele în care norocoșii studenți români au fost repartizați, îi găsesc pe aceștia împreună cu familiile, reparînd ce se poate repara. Bunicul studentului Dan Boștină din Ploiești, repară ușa, vopsește pereții, bunică spală geamurile care mai sînt, în vreme ce nepotul e plecat în oraș să caute o yală. În unele camere dintre cele întregi, găsesc studenți străini. Nassar Fayk, palestinian din Israel, student la Facultatea de drept, plătește 45 dolari pe lună să stea singur în cameră. Asta în afară de cei 3100 dolari pe an, în care sînt incluse cazarea, masa și școala. Camera e îngrijită, Fayk se descalță înainte să

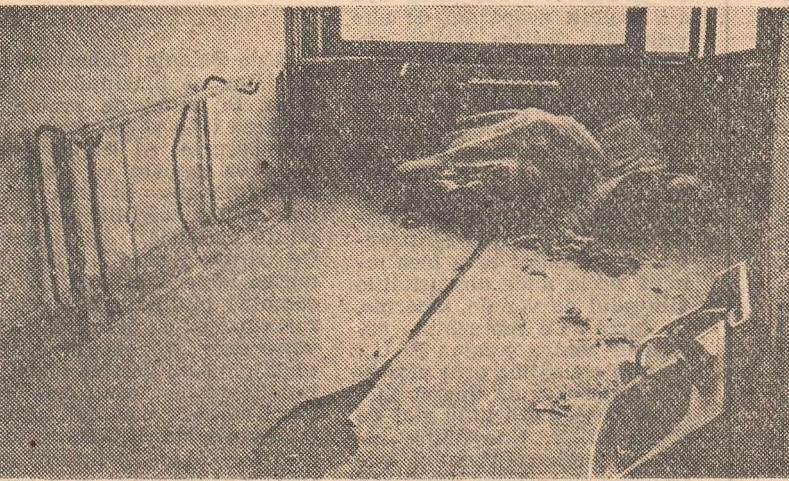
intre. Pe telefon a dat 200 dolari, pe mocheta 4000 lei, frigiderul, chiuveta și perdelele de asemenea îi aparțin. În camera lui, joi au fost repartizați doi studenți români. De atunci Fayk n-a mai ieșit din cameră. Adriana Spătaru din Timișoara, studentă tot la Drept, a locuit în anii trecuți la căminele din b-dul 6 Martie. Acum a fost trimisă în Grozăvești. Camera ei e ocupată de studenți străini. Nu vrea să se întoarcă acasă, doarme pe unde apucă, speră să obțină un loc în cămin. Studenții care îi ocupă camera, nu vor să plece decât dacă vor avea aceleași condiții la același preț. Adriana a colindat două zile Bucureștiul, dar n-a găsit de închiriat cameră la mai puțin de 200 dolari pe lună.

Administratorul căminului, Nicolae Orheanu, îmi spune că în

luna iulie, la finele anului școlar, studenții greci de la I.E.F.S. care au locuit în căminul „C”, cînd au plecat acasă și-au distrus camerele. Poliția, deși a fost sesizată, n-a intervenit. Acum, urmează să fie întreprinsă o acțiune judecătorească pentru recuperarea pagubelor. Pe timpul verii, n-au putut fi făcute reparații din cauza lipsei de materiale și de personal. Ca exemplu, îmi spune că are un geamgiu și doi timplari pe tot complexul. Fiecare student se descurcă cum poate. Toată lumea e unanim de acord că vinovat e Ministerul Învățămîntului din cauza suplimentării numărului de locuri la admitere. Așa să fie? Păi atunci, era mai bine înainte...

Plec, gîndindu-mă la ziua în care milițienii adunau mere din plopii plantați în fața cămineilor. Așa repede s-a uitat acea zi și altele asemănătoare? Pînă una-alta, studenții care n-au locuri de cazare încep școala pe 8 oct. E clar, nu există problemă fără soluție.

GABRIEL BUGNAR ■

Correspondența literară

Bejan Ion (Timișoara): Vă rog să vă bateți textele la mașină. Din cele XI strofe ale poemului trimis n-am reușit să înțeleg, din cauza scrisului neglijent, decât că imaginația dv. nu știe ortografie: „dacă vrei să purtați / cămășii cu două căptușelii / adresativă poliției” etc. Părerea mea e că înaintea poliției trebuie să vă adresați urgent unei gramatici.

Rusu Vasile (Baia Mare): Am primit decupajele trimise. Mulțumesc. Aștept și pagina din 21 septembrie scrisă de același săpintean, pe aceeași temă.

Hurbă Gheorghe (Roman): Nu e nevoie să mai trimiteți și alte poezii. Din cele trei mi-am făcut deja o părere de „nitivă”. Trebuie să știți măcar că revistele nu scot broșuri de poezii, ci editurile. Și ele, din ce în ce mai rar. Dar nu e cazul să vă adresați unei

edituri. Meseria dv. de operator în fabricarea zahărului e mai importantă decât tot ce-ați putea scrie în continuare. Tineți-vă de ea! N-aș vrea să aflu cititorii noștri că nu e zahăr pe piață pentru că dv. susținați poezii despre trandafiri ai căror spini v-au rănit inima de moarte.

Constantin Ciubuc (Vișina): vrea să comunice tuturor celor care i-au citit poezia scrisă și afișată de el în Piața Romană, în zilele de 21—22 Decembrie, că e viu și nu l-au împușcat teroriștii: „oamenii din satul Vișina se pregăteau să meargă la groapă. Dar cînd mau vîzau că sînt viu, oamenii din sat mau pupat de bucurie”. Dă, doamne, numai bucurii la toată lumea!

Ion N. Butoi (Vilcea): „Zdrobirăm sinistra hidră ceaușistă, / Cu întreaga-i gască de lachei și escroci, / Ce-ntrupară-n era totalitaristă / Oroarea, rușinea acestei epoci”. Deși nu s-a încheiat încă pe toate ogoarele țării campania de zdrobire a sinistrei hidre, vă atragem atenția că „România” se scrie cu ă din a.

Cele 23 de strofe ale „Imnului României Libere” și „pline de amor” mai conțin și alte inexactități, inclusiv gramaticale. Nu pun la îndoială buna dv. intenție.

Aurelian Popescu (Popești): Nu mai trimiteți și alte poezii ca să nu uzați și mai tare banda și indigourile despre care ne-ați scris lucruri atât de exacte și importante. Mai dați-mi un semn de viață cînd terminați cele 10 mii de pagini ale proiectatului dv. roman memorialistic. Și suferința are limitele ei. A dumneavoastră pare, într-adevăr, nemărginită.

Nicolae Noian (Ploiești): Mulțumesc de încredere. Cu siguranță că materialul dv. își va spori valoarea documentară pe măsura trecerii timpului. Nu vi se pare, însă, că ar fi mai potrivit pentru un almanah? La noi ar putea merge un articol de cel mult două file bătute la mașină.

ION ZUBAȘCU ■

interpreții și creatorii noștri (cam de aceeași vîrstă), dacă plac tot atât de mult tinerilor?

Sînt convins totodată că nici unuia dintre cei citați mai sus, nu i-ar trece vreodată prin minte (chiar dacă ar gîndi-o), să împiedice noua generație să-și spună cuvîntul.

Eu consider că secția de muzică ușoară a U.C., prin atmosfera și întregul său eșafodaj de lucru, face un mare serviciu creației românești.

Este normal ca o uniune să aperse interesele membrilor ei, dar eu nu cred că lipsa de actualitate trebuie apărută sub titlul de interes de breaslă.

Prin organizarea acestui festival (așa cum apare pînă la această oră), în loc să se dea o șansă CREATORILOR ROMÂNI, se apără părintește o organizație, trecînd pe planul doi interesul național.

Acestea sînt motivele pentru care în prezent (deși am studiile și activitatea necesară pentru a cere aceasta) eu NU doresc să fiu membru al acestei secții a Uniunii (în trecut refuzînd compromisiurile necesare admiterii).

În locul tuturor acestor acțiuni meschine (care nu arată altceva decât frica de concurență), nu ar fi fost mai corect:

a) Să se publice o serie de informații și amănunte în legătură cu festivalul? În toate țările civilizate apar din timp prospecte cu astfel de date.

b) Să nu se limiteze (la 54) numărul creațiilor cuprinse în caiet? Scuze ca lipsa de timp pentru traduceri sau de bani pentru publicare cade. În clipa cînd eu m-am oferit să suport cheltuielile de traducere și de tipărire, s-a schimbat brusc subiectul discuției.

c) Dacă din „interese de stat” numărul este atât de strict, atunci de ce tot organizatorii au hotărît participarea cu 1, 2 sau 3 piese în cadrul caietului a membrilor Uniunii (deci și a lor înșiși).

Nu era mai cînstită o comisie formată din 5 compozitori străini? (din acest fel de contacte nu avem decât de cîștigat).

d) Cedînd și mai mult și înțelegînd dorința de protecție a propriilor membri nu voi putea totuși înțelege de ce din 54 de titluri nu s-ar lăsa să zicem 40 pentru membri iar restul de 14 să fie scoase la concurs pentru nemembri.

Oricare din propunerile de mai sus (nu sînt excluse și altele), ar duce, cred eu, la o rezolvare mai corectă a acestor probleme.

GABRIEL N. BASARABESCU ■

COMUNICAT

Consiliul de conducere al Uniunii Scriitorilor, în reuniunea din 27 septembrie 1990, sesizat de Comitetul său director, a luat în discuție calitatea de membru al Uniunii Scriitorilor din România a domnului Eugen Barbu. Consiliul de conducere consideră că atitudinea morală a domnului Eugen Barbu este incompatibilă cu statutul de membru al Uniunii Scriitorilor. Domnul Eugen Barbu a transformat în ultimele două decenii revista „Săptămîna”, al cărei director a fost, într-un organ nedismulțat al serviciilor de securitate ceaușiste, denigrînd personalitatea și opera celor mari de seamă oameni de litere și de cultură din România.

Domnul Eugen Barbu s-a făcut vinovat de delictul de plagiat literar calificat delict public în 1979 într-o ședință a Consiliului de conducere al Uniunii Scriitorilor. Publicarea dosarului acestui plagiat a fost interzisă de către însuși Nicolae Ceaușescu.

În prezent domnul Eugen Barbu este director al revistei „România Mare”, publicație de esență fascistă, unde continuă într-o formă și mai scandaluoasă, stilul și modul de gîndire din „Săptămîna”, contribuind astfel la deteriorarea climatului moral și politic al țării și reluînd atacurile calomnioase împotriva Uniunii Scriitorilor ca instituție de breaslă.

Ținînd seama de faptul că cele de mai sus reprezintă o gravă încălcare a statutului Uniunii Scriitorilor din România, Consiliul ei de conducere hotărăște în temeiul articolului 16, litera C combinat cu articolul 26, litera E, din Statutul Uniunii Scriitorilor, excluderea domnului Eugen Barbu din rîndurile ei începînd cu data de azi, 27 septembrie 1990.

Prezența hotărîre a fost adoptată.

N.R. În numărul viitor vom reveni cu amănunte.

Cursa

cu obstacole

Vocea ucrainenilor

Zilnic avem parte de un concert grandios. Grandios mai curînd în dimensiuni decît în valoarea pieselor prezentate. Orchestrele și corurile participante au diferite niveluri cantitative și calitative deopotrivă. Concertul zilnic pentru populația țării (și nu numai) este asigurat de organele de presă, cotidiene și săptămînale. Da, orchestrele și corurile, constituite după revoluție, cu dirijori și soliști, cu instrumentiști, organizatori și tot ce este necesar pentru a asigura o desfășurare cît mai convingătoare, poartă un nume comun: presa liberă și independentă din România. Unele coruri (ziare) sînt într-adevăr independente din toate punctele de vedere, chiar și de adevăr. Nu lipsește din acest concert nici presa audiovizuală care, și ea, își are dirijorii proprii, dirijînd partituri mai vechi sau mai noi, unele palpitante, altele rîncede, asigurînd citeodată o redundanță apăsătoare, reedînd chiar „succesele” „Cîntării României”. Avem neșansa de a asculta și piese străine de interesele democrației. Cît despre interpretarea lor, ce să mai vorbim! Cu trecerea timpului, concertul presei își va schimba caracteristicile inițiale. Nu bunăvoința dirijorilor și a sponsorilor, ci receptivitatea și atitudinea publicului, în mod inevitabil, vor contribui la restructurarea orchestrelor și schimbarea partiturilor. Timpul ce va amplifica gîndirea politică, gustul și fermitatea beneficiarilor va avea cuvîntul hotărîtor în aceste schimbări și nu o lege a presei impusă de sus de proprietari, de sponsori și dirijori. Soliștii răgușiți și cei incapabili să interpreteze muzica adevărului, volens, nolens, vor ceda locul celor cu vocație. Dar, pînă atunci, în mod firesc, se prezintă formații noi care-și fac debutul cu zgomotul și reclama de rigoare.

Nu demult, panorama presei din România s-a îmbogățit cu o nouă revistă literar-culturală, editată de Uniunea Scriitorilor. Această publicație lunară, intitulată „Naș holos” (Glasul nostru) amplifică vocea scriitorilor ucraineni și poate fi considerată o piatră de hotăr în activitatea lor. Aici se impune o explicație. Literatura ucraineană din România s-a dezvoltat în ultimele două decenii în condiții mai mult sau mai puțin favorabile. Editura „Kriterion” asigura apariția lucrărilor confratilor ucraineni. La început domina poezia, apoi au apărut proza și volume valoroase din folclorul bogat al acestei minorități. Istoria literaturilor este, de obicei, marcată prin apariția unor publicații periodice care contribuie la formarea autorilor și cititorilor deopotrivă. Confratii noștri ucraineni, tot mai numeroși, n-au avut un asemenea atelier care să poată asigura confruntările critice, emulația indispensabilă pentru dezvoltarea genurilor și modalităților de exprimare. Ziarul „Novii Vic”, deși avea colaboratori pricepuți, nu reușea să îndeplinească aceste condiții din cauza redactorului șef, străin de cultura ucraineană, care se conforma cu zel indicațiilor de sus. Spiritul democratic ce domnea în Uniunea Scriitorilor în privința vieții literare a diferitelor naționalități a înlesnit o dezvoltare și o îmbogățire și în domeniul literaturii ucrainene. Creatorii ei au fost primiți în Uniune, li s-au acordat premii (citeodată cu mare ușurință, aplicîndu-se statutul de decernare ce prevedea respectarea principiilor democratice).

Conștiința de sine, dorința de afirmare cît și potențialul real al creatorilor ucraineni din România, în condițiile democratice degajate de multiple îngîrări, sînt convins, vor ridica poezia, proza, eseuistica ucraineană din România la un nivel superior, dorit cu ardore și de ei. Răsfoind primele două numere ale revistei „Naș holos”, putem spune cu satisfacție că scriitorii noștri ucraineni au pornit cu dreptul. Partitura propusă de ei este de mare perspectivă. Sîntem convinsi că vocea ucrainenilor va fi auzită și apreciată nu numai în țară și va întări colaborarea și prietenia tuturor creatorilor. Îi felicităm și le dorim succes.

BALOGH JOZSEF ■

Dictatura Gorbaciov?

Este acum un truism că lui Mihail Gorbaciov i-a reușit bine glasnostul, în timp ce perestroika a înregistrat un fiasco desăvârșit. Și precum în urmă cu cinci ani în marea țară a socialismului s-a spus: așa nu mai merge, trebuie să pășim pe o nouă cale — și a demarat perestroika, la fel și în prezent mai toți au fost de acord că așa (adică în felul în care s-a mers cu perestroika în ultimii ani) nu se mai poate și trebuie aplicată o nouă formulă — trecerea la economia de piață. Este ceea ce s-a și hotărât, săptămîna trecută, la sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S. Cu toate că nici unul din cele trei proiecte prezentate — al economistului Șatalin, al premierului Rijkov și al lui Gorbaciov însuși — n-a fost adoptat, ci s-a hotărât elaborarea pînă la 15 octombrie a unei soluții de compromis, care să cuprindă elemente din toate cele trei proiecte amintite, se consideră că, prin hotărîrea din 24 septembrie a Sovietului Suprem al U.R.S.S., s-a pus capăt unei perioade de șapte decenii de economie comunistă în favoarea economiei de piață.

Pînă aici, toate bune. Iată însă că, pentru a duce la îndeplinire programul de trecere la economia de piață, Gorbaciov a cerut și a obținut din partea Sesiunii Sovietului Suprem „împuțerniciri suplimentare”, adică dreptul de a emite și pune în aplicare decrete asupra proprietății, salariilor, prețurilor, bugetului statului, sistemului financiar, legii și ordinii și a altor sectoare importante. Împuțernicirile extraordinare includ și dreptul de a introduce conducerea prezidențială în republicile suverane și de a le dizolva organele supreme ale puterii de stat. Atribuirea lui Gorbaciov de prerogative suplimentare a provocat la Moscova demonstrații de protest. Participanții au declarat că actualul președinte nu merită o asemenea autoritate, întrucît nu a fost ales prin votul direct al poporului. Pe pancartele demonstranților se putea citi: „Oamenii nu au încredere în Gorbaciov”, „Un președinte, nu un împărat”, „Toate decretul prezidențiale sînt bătălii împotriva democrației”. Dezaprobări nete s-au înregistrat din partea sovietelor supreme din unele republici (R.S.F.S.R., R.S.S. Moldova și altele).

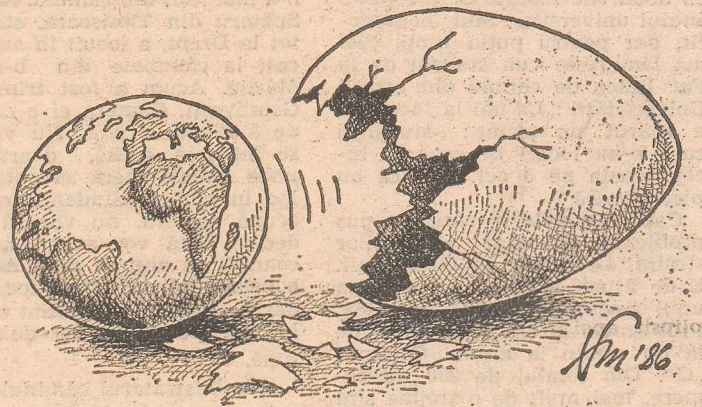
Firește, Gorbaciov s-a angajat „să-și exercite cu atenție” noile prerogative, adică să nu abuzeze de ele, iar veșnic tinărul și fericitul Rijkov a dat asigurări că „nu există posibilitatea ca Gorbaciov să devină un dictator”. Unicul lucru care s-ar urmări ar fi „deparalizarea” factorilor de decizie, întrucît în U.R.S.S. ar exista „o gravă criză a puterii executive”. Numai că astfel de declarații liniștitoare nu liniștesc, în realitate, pe nimeni; dimpotrivă, puterile speciale dobîndite de liderul de la Kremlin stîrnesc o vie îngrijorare. Mai întîi, fiindcă aceste puteri sînt simțite ca o anulare directă și brutală a suveranității republicilor, asupra căreia a bătut atîta monedă Gorbaciov însuși. De altfel, prin declarațiile făcute chiar în cadrul sesiunii respective, părințele perestroikăi a căutat să pună la colț conducerea alese democratice, din unele republici, lăsînd să se înțeleagă că nu le ia în serios. În al doilea rînd, și poate că acesta este elementul cel mai șocant, împuțernicirile speciale date lui Gorbaciov oglindesc cum nu se poate mai bine dorul de tătuc, nostalgia tătucului, faptul că imperiul nu se poate lipsi nici astăzi de tătuc. U.R.S.S. și-a ales un parlament și toată lumea se bucura, iată, pornește în sfîrșit și bătrîna Rusie pe calea democrației, nu va mai dicta un singur tătuc pentru toți, ci aleșii norodului vor fi cei care vor lua hotărîrile. Dar n-a fost să fie așa. Parlamentul sovietic s-a trimis singur în vacanță, pentru un an și jumătate (deocamdată). A, formal el va fi în activitate și va avea de lucru pînă peste cap. Dar lucrul lui nu se va deosebi prea tare de al vechiului Soviet Suprem, care nu făcea decît să valideze deciziile dinainte luate. Și astfel, așa-numita deparalizare a executivului nu va fi în realitate altceva decît dezlegarea miinilor liderului de la Kremlin, care, devenind și el tătuc, în autentică — și, se pare, inevitabilă — tradiție rusească, va paraliza activitatea tuturor celorlalți factori de putere. O deparalizare paralizantă.

ION D. GOIA ■

Destrămarea imperiului sovietic

S-au dus frumoasele vremuri cînd lumea se împărțea în două: în est și vest. Pe atunci „echilibrul terorii” asigură liniștea sufletească a strategilor: societatea de consum și lagărul socialist se pîneau reciproc așezate în perfect echilibru pe două talere bine conturate. Fiecare își avea sfera sa de influență și armamentul pămîntean necesar pentru a ține planeta într-un șah continuu dar fără intenția și fără posibilitatea de a se ajunge la mat. Apoi a apărut relația nord-sud mai complicată și mai dramatică. Azi raporturile est-vest s-au tulburat iar tensiunea între răsărit și apus s-a estompat. Ura s-a molesit acaparată de alte priorități. Iesirea țărilor est-europene de sub căciula Moscovei și tentativele de ieșire a unor republici sovietice de sub aceeași căciulă au dus lucrurile departe. Vechi ambiții și interese care păreau înmormîntate, ies la suprafață și fac vogă. În „Krasnaia Zvezda” se poate citi un „instrucțiv” documentar care face lumină acolo unde obscuritățile viitorului ne vor da, amarnic, de furcă: Ce reprezintă comitetul pentru crearea FAU? El este constituit prin eforturile mișcărilor de tineret care au la bază ideea unui stat de sine stătător. Una dintre întemeietoarele comitetului este Uniunea tineretului ucrainean independent. Vicepreședintele acestei organizații este deputatul Consiliului regional din Lvov — Oleg Vitovici. Iată pe scurt expunerea concepțiilor sale privind renașterea Ucrainei (împărțite direct corespondentului).

În primul rînd el este pentru ieșirea neîntîrziată a Ucrainei din componența URSS; pentru interzicerea partidului comunist și darea în judecată a membrilor săi. Idealul: Statul Ucrainean — o superputere mononatională. „Noi am putea să devenim un arbitru al stilului în domeniul culturii și limbii”. Dar pentru aceasta ca să devii o mare putere, este nevoie de o armată puternică. „Noi avem pretenții teritoriale față de Rusia — regiunile Voronej și Kursk, regiunea Krasnoiarsk,

Desen de VIRGIL MILITARU-PITEȘTI ■

față de Polonia, Cehoslovacia, România și bineînțeles Moldova. Și astfel de probleme nu prea cred că se rezolvă pe cale pașnică. Al treilea mileniu va demara cu războaie internaționale. Și noi trebuie să fim pregătiți pentru această perioadă”. Ați reținut? Ce părere aveți?... Destrămarea imperiului sovietic se combină multilateral și deloc surprinzător cu destrămări diverse care acționează acolo unde pînă nu demult toate erau betonate, controlate și strict statice: partidul, armata, securitatea. K.G.B.-ul, instituția — mamă a tuturor intrigilor singeroase și a asalturilor secrete împotriva unei societăți care izbucnește azi de jur împrejurul său nestăvilită și legitimă trăiește în prezent propria ei destrămare. Unul după altul personaje marcante ale acestei uzine de opresat pun degetul pe rană și „declară”. După Oleg Kalugin, general al serviciilor de spionaj, Vladimir Morozov, un foarte tânăr locotenent-colonel, pare că are ceva de spus. Și spune în „Komsomolskaia Pravda”: „Cadrele din serviciile speciale — spune tinărul ofițer în interviul său, explicînd conceptul de depolitizare — nu pot să militeze în rîndurile niciunui partid sau să exercite vreo activitate politică”. Ba mai mult, după părerea lui, KGB-ul trebuie deasemenea să fie demilitarizat.

Tinerii ofițeri ai serviciilor secrete doresc ca documentul prezentat de ei generalului Kriucikov să se încadreze în dezbaterile asupra noului Tratat al Uniunii, pact instituțional prin care Mihail Gorbaciov încearcă să contracareze infernul diasporelor naționale și dezintegrarea federației sovietice. „Orice Republică — afirmă Morozov — trebuie să poată să-și constituie propriile organisme de securitate. La nivelul Uniunii s-ar putea institui două organisme sub controlul președintelui statului: comitetul pentru serviciile de informație și comitetul pentru apărarea drepturilor omului”.

Sînt propuneri care, dacă vor fi acceptate, vor însemna sfîrșitul KGB-ului, instituție cu strălucire protejată de Kremlin.

Morozov afirmă că „s-ar putea mișcarea cu mai mult de jumătate efectivele acestuia fără a dauna securității statului”. Deasemenea își manifestă nemulțumirea pentru salariile mici ale ofițerilor și subofițerilor „unul din motivele pentru care agenții noștri se vînd Occidentului”.

Faptul nu este o noutate. Noutatea o reprezintă recunoașterea deschisă a unei realități ireversibile: K.G.B.-ul nu mai are ce face cu propria sa faimă și vechea sa organizare. În fapt îi dăunează...

RADU BUDEANU ■

Ziua națională a R.P. Chineze

Misiunea Patronului Qi

Prietenul meu Tzui Nien Cean îmi telefonează spunînd că ar dori să publice în „Flacăra” romanul unui autor chinez contemporan. Încercînd să-i explic de ce nu putem publica romane în revistă, el mă întrerupe lămurindu-mă că oamenii devin astăzi tot mai economi și că e vorba de un roman de două pagini dactilografiate care, în plus, prezintă avantajul că nu mai trebuie comentat.

Cu Tzui Nien Cean am fost coleg la Litere cu două decenii în urmă, amicitia noastră pornind de la o situație paradoxală: ne înțelegeam în... rusește! Bun cunoscător azi al limbii române, prietenul Tzui ne înlesnește, ca diplomat specializat în chestiuni culturale, o seamă de contacte cu literatura și arta marii Chine, străduindu-se, în același timp, să promoveze literatura și arta românească la Beijing. Fapt pentru care îi zicem mulțumesc!

TUDOR OCTAVIAN ■

Lui Qi Tian i se mai spune și Patronul Qi. Numele său adevărat, dat de părinți cu multă chibzuință, era Qi Zhen. Asta înseamnă Qi cel ordonat. Ambiația părinților nu mergea prea departe: să aibă un fiu ordonat, să fie un om folositor, cinstit și să nu facă prostii. Ei nu bănuiau că fiul lor va avea visuri mai îndrăznețe. Că va dori să ajungă un fel de Sun Wukong, mai-muța celebră prin atotputernicia ei din romanul clasic „Călătoria spre Soare apune”. Fără să-și întrebe bătrînii, și-a zis într-o bună zi Qi Tian. Și Qi Tian a rămas. Nici mai mult, nici mai puțin decît „Egalul cerului”. Cu acest nume face o carieră promițătoare: funcționar, șef de sector, șef de serviciu, director. Nu e chiar „egalul cerului”, dar de aici pînă la cer nu mai e mult. Remarcat și, mai ales, recomandat, iată-l reprezentant comercial într-una din țări

le însoțite cu deschidere la Marea Adriatică. Nici acum nu e „egalul cerului” dar ai lui pot să fie siguri că ambiația de a purta acest nume are un temel, mai ales că cerul Adriaticii pare a fi ceva mai jos decît al Beijing-ului. La alții, cerul pare întotdeauna mai accesibil!

Înainte de a pleca în misiune, un prieten îl roagă să-și destăinuie secretele avansării sale. Patronul Qi — așa îi place să-i spună prietenii — îi mărturisește în mare taină, după ce-l aduce într-o clădire tainică plină de încaperi secrete construite din ziduri fără urechi, că tot ce se vedește foarte complicat în viață, în realitate e foarte simplu:

— Trebuie doar să nu confunzi medalia de aur cu cele de argint sau de bronz și, mai ales, să ai grijă ca fiecare medalie să atîrne la locul potrivit.

Prietenul clipește din ochii lui mici, privește pîntecul lui Qi Tian pe cale a se rotunji și nu pricepe nimic. Ce legătură are el cu sportul?! Oricum, merită să caște nițel ochii săi mici ca să învețe. Qi Tian observă că deși lupînd să caște ochii, prietenul nu devine mai deștept, binevoiește să intre în amănunte:

— Trei lucruri contează în viață: studiile, vîrsta și relațiile. După umila mea părere și împrumutînd niște termeni din sport, medalia de aur o obțin întotdeauna relațiile. Pe locul doi, cu medalia de argint, e răsplătită vîrsta. Cu cît ești mai vîrstnic, cu atît ești mai capabil. Totul e să trăiești două sute de ani. Pentru studii nu se dă niciodată mai mult de o medalie prăpădită de bronz.

Prietenul înțelege și nu mai cascadează ochii. Cască acum gura.

— Uite, spre exemplu eu, turuie în secret „egalul cerului”. N-am terminat nici liceul, împlinesc cîrînd șazeci de ani dar țin în mînă medalia de aur. De fapt o țin cu două mîini. Și nici măcar nu trebuie s-o țin eu fiindcă pot să spun că mina mea stîngă e Yang Hu, cel care după ce a izbutit să scape de merituosul titlu de analfabet, l-a dobîndit imediat pe acela de „brigadier agricol”. Mina dreaptă se cheamă Jiao Lian. El, da, are studii. Din fericire, nu comerciale. Ambii sînt oameni de bază la direcția de comerț exterior. Sînt, cum să-ți explic, și mici funcționari dar și înalți funcționari. Mici, în raport cu șeful direcției și mari, față de toți ceilalți. Exact per-

soanele pe care merită să le cunoști. Mai e nevoie să-ți destăinuie ce trebuie să faci ca să-i cunoști?

Prietenul își dă seama că a trăit într-o cameră întunecoasă, lipsită de aer. Îi feliță din inimă pe Patronul Qi dar, nu se știe de ce, are și o anume stringere de inimă. Cînd, după trei luni, află că Patronul a revenit în țară, parcă începe să bănuiască și de ce a simțit stringerea aceea de inimă. Numai că „egalul cerului” e un om singuratic și prietenul trebuie să afle de la alții cum s-a lovit cu capul de cerul Adriaticii. Din prieten în prieten, misterul se destramă. Șeful misiunii economice descoperă cîrînd că Patronul Qi nu vorbește nici o limbă străină, n-are permis de conducere, habar n-are de comerț și, mai ales, că are mîntea atît de plină cu de toate încît nu mai încapă nimic în ea. Om politicoș, șeful îl sfătuiește să se întoarcă de unde a plecat. Din păcate „egalul cerului” nu a învățat nici măcar limbajul internațional al politicii. El scoate un ghiul de aur și un kilogram de Jensen — lucruri cu care, știe oricine, se scot bani buni oriunde — și vrea să rezolve pe loc lipsurile din biografie. În replică, șeful scoate un plic în care se află biletul de avion pentru Qi Tian și ordinul de eliberare din funcție.

Cam acesta e romanul. Rămîne ca iubirii noștri cititori să-i scrie ei finalul după cum cred că i-ar fi încheierea dacă „egalul cerului” le-ar fi prieten și compatriot.

Traducere și adaptare de TZUI NIEN CEAN ■

■ În vestiar, președintele federației, Mircea Sandu, îl bate pe umăr pe Lăcătuș: „Ai jucat mingea încă nici cei din tribune nu mai știu unde ai ascuns-o. Din păcate, în poartă nu se afla”. Remarca fostului naș al portarilor, mereu cu golul în singe, sintetiza, de fapt, una dintre carențele jocului fotbalistilor români în amicalul cu Polonia. După 2:0, a apărut iarăși preocuparea obstinantă pentru impresia artistică. Lăcășu a uitat de demarajele de Suzuki din primele minute, de pasa vicleană spre sprintul lui Rotariu de la golul doi și a dat semnalul de începerea chermezei. Uluind întreaga apărare poloneză cu numerele lui de Harlem, a pornit însă la un moment dat în direcția opusă porții. S-au molipsit apoi și ceilalți. Iar decontul a venit prompt: Warzycha, mai matematician în joc, ne-a înțepat un gol. L-am întrebat pe Lăcășu dacă în calcio prind astfel de artificii. „Mai greu. Golul Fiorentina în poarta lui Milan a avut la bază o pasă a mea ca urmare a unei șarje simple și

iuți”. Când vom lăsa la cabine balcanismul păgubos în joc? ■ În prima parte a meciului, reprezentativa noastră a țesut frumos pasele. Dar parcă lipsea totuși ceva. Explozia, tășul ofensivei. „O repetiție folosită, spunea antrenorul Constantin. Polonezii au jucat aspru, ne-au solicitat și astfel am putut dezvolta și plusurile și minusurile. M-au nemulțumit atacurile îngheșuite în centru. O pregătire de

reglare a întregului mecanism. Jocul nostru e plăcut la vedere iar reprezentativa are viitor”. ■ Cu fulele de Jantorena, Gică Popescu a făcut naveta din 16 în 16. Din păcate doar 20 de minute. „Oboseala mi-a moleșit picioarele. E greu să joci între două avioane. Și-apoi, tot pe postul de libero mă simt în apele mele. Nici la Eindhoven nu mai îmbrac tricoul de mijlocas”. ■ Deși nu-ți sare în ochi cu jocul său,

sar din bară-n bară. Degeaba au reclamat polonezii, am respins mingea din fața porții. Cred că mijlocasii i-au lăsat prea ușor pe rapizii atacanți polonezi să se înfigă în apărarea noastră. ■ Sabău a construit mai mereu cu Dan Petrescu și Lăcășu un triumf al Bermudei unde polonezii plonjau inutil după o minge ascunsă cu virtuozitate. La Feyenoord a câștigat și un plus de forță. Din păcate, suturile lui încă suferă de imprecizie. ■ Golul polonezilor ni s-a părut puțin necurat. „Ziobor m-a împiedicat să intervin lărgindu-mi tricoul încât mai încap acum vreo doi în el”, zice înclădat Dan Petrescu. ■ Deși nu prea a avut timp să-și arate pofta de joc, Badea rămâne o zvîlnugă bună la toate pe care se poate conta, iar Lazăr a demonstrat mirosul lui pentru gol. ■ Una peste alta, un test util. Dar galeria, care a cîntat din răputeri „uite acuși, vă dă două Lăcășu”, a plecat totuși doar cu o jumătate de bucurie.

FL. CONDURĂȚEANU

Un-doiuri, vesele și triste cu Sabău

— Ioan Ovidiu Sabău, povestea Gică Popescu că ai adunat în Olanda un sac de laude.

— Se zice că joc bine. În special în meciul cu M.V.V., câștigat cu 6:0, cursele și driblingurile mi-au mers ca untul pe pine. Una din pătrunderile mele s-a soldat cu un buf în iarba careului. Am înscris din penalti și apoi am mai lansat și două pase de gol. Din păcate tirul mi s-a împotmolit odată în bară. Feyenoordul nu regretă transferul.

— Ne bucurăm de bucuria ta. Cu atât mai mult cu cât, în ultimul timp, numele Sabău se lega mereu de scandalul transferului.

— Nu am cunoscut mai nimic din culisele tranzacției. Nimeni nu m-a consultat în timpul tratativelor, nici cu privire la suma achiziționării. Dorința mea a fost să arăt ce știu și în companii mai celebre. Și astfel s-a fac, alături de ceilalți băieți plecați tot la echipe cu firmă, o demonstrație a valorii fotbalului românesc. Mi s-au pus multe în circă și asta m-a mîhnit. N-am amenințat niciodată că voi cere azil politic în Olanda, că nu voi mai juca în națională. Cum ar putea un sentimental ca mine să-și șantajeze tara?

— Se zice, totuși, că tu și Lucescu nu vă prea zîmbeați.

— Nu m-am agitat să-i intru sub piele. Am alt fel de a fi. Relațiile noastre erau normale, nici calde, nici reci. Zvonurile că m-a mai piscat pe ici pe colo nu mă interesează. Pînă la urmă, îi sînt recunoscător pentru lecțiile de fotbal predate.

— Ce gânduri are „olandezul nostru zburător” pe lângă fundași, cînd va veni vremea ghetelor agățate-n cui?

— Să antrenez o echipă din Ardeal.

C. F.

„Uite-acuși, n-a dat două Lăcășu”

5—6 zile cu toți strănieri echipei ne-ar permite să învățăm o lecție rostită de toți la unison. ■ Din nou, limpede și serios, adevărat profesionist, Rotariu. Nu-și permite să fișerească nici o fază. A. Elajoz, managerul cu relații externe al Galatasarayului, spune: „De mult n-a evoluat în Turcia un fotbalist de asemenea valoare. Achiziție extraordinară pentru noi. Și în naționala României pare roțița de

Mateuț rămîne furnica harnică, știind și să suteze și să acroșeze și să lanseze. Nu degeaba au venit la București cei de la Zaragoza. ■ Analizați fiecare în parte, fundașii noștri s-au achitat de sarcini, în special Andone. Dar ansamblul apărării s-a clătinat nepermis de cîteva ori. La dublaj, ochii care nu se văd se uită. În minutul 50, un miracol numit Stelea ne-a salvat de un gol. „Disperarea m-a ajutat să

Ne-a întâmpinat pe aeroportul Allicante cu brațele deschise. Parcă aveam în față un alt Hagi. Dispăruseră vechile lui încruntări, închistarea de arici ascundind de fapt o timiditate. Destins, vesel, dispus la confesiuni. „Totul la Real e extraordinar: băieții, conducerea, fotbalul, atmosfera. Cuvîntul de ordine: să se joace frumos. Abia apoi pretențiile vizează rezultatul meciului. Nimeni nu te ceartă că pierzi sau ratezi. Cum să nu mă simt bine cînd și la miștele de la antrenament totul se petrece ca la Steaua? Mingi agățate cu călcîiul, strecurate printre picioare, uneori intrări de sar scînteie. Nimeni însă nu se supără. Glumește, pișcă amical. O atmosferă prietenească izvorită din dragostea tuturor pentru jocul spectacol”. Il ascultă pe Hagi și parcă răsfoiești paginile frumosului basm pentru toate vîrstele care e fotbalul. „Hugo Sanchez pare un dresor de baloane. Le imblinzeste și pe cele pasate mai strîmb. Inamicul numărul unu al portarilor! Sîntem colegi de cameră în cantonamente. Diavolul din careu, în viața particulară devine un om cuminte, așezat, cu tabieturile discuțiilor nesfîrșite la telefon cu prietenii. Michel mă ulește cu pasele lui milimetrice, parcă trasate cu echerul. Un Dumitru în zilele de glorie. Se zice că ei și cu mine

prenadez de gheață. „În meciul pierdut cu Sevilla toată echipa a jucat frumos. Dar mingea s-a încăpățînat să nu intre în poartă. Nici după partida de pregătire cu Milan nimeni nu ne-a bombardat cu reproșuri. Cel puțin eu am jucat mai bine în fața lui Gullit et comp. decît în finala aceea blestemată ratată de

Steaua. E greu în campionatul spaniol. Realul, după cinci titluri consecutive, a devenit titla răfuieiilor declanșate de celelalte echipe. În rest, antrenamentele nu-s mai savante decît cele din Ghencea. Se insistă însă mai mult pe exercițiile specifice și nimeni nu se joacă de-a v-ati ascuns-sea cu efortul. Nici nu mai e necesară încălzirea căci curg apele de pe tine chiar de cînd

îți legi șireturile. Glumesc, dar aici căldura este al doispzecelea adversar”.

Madridenii l-au primit ca pe o vedetă în plină strălucire. Îl alintă deja ca acoasă: Gică. Alții cu pronunția schiopătată l-au înfiat cu numele tradus: Jorje. La ușa apartamentului cu piscină sună adesea Buio Cendo, Sanchez. Dar inima lui are tot buletin de București. La întîlnirea cu colegii de națională s-au îmbrățișat construind în aeroport o adevărată grămadă de rugby. „Sînt nevoia să aud vorbă românească. Întroșesc firul telefonului vorbind cu Balint, Lung, Andone. Într-un turneu l-am întîlnit pe Belodedici. Spunea că nu revine la națională de teama unor resentimente din partea celorlalți, a publicului. Nu-l înțeleg. Eu de-abia aștept chemarea federației la meciurile României”. Pe pistă, un pilot spaniol l-a bătut pe umăr: „Agi, dumini-că, vrem gol”.

FLORIN CONDURĂȚEANU

HAGI:

„La Real, totul e extraordinar”

sîntem responsabili cu fineturile. De fapt, întreaga echipă se compune din tehnicieni fără cusur”.

Il macină of-ul de a nu fi marcat mai multe goluri. Doar cei de la Allicante și Saragosa au scos deocamdată din plasă șuturile lui viciene. Dar televizorul ne-a arătat cîteva pase de gol semnate Hagi. După curse irezistibile cu mingea parcă lipită cu

Steaua. E greu în campionatul spaniol. Realul, după cinci titluri consecutive, a devenit titla răfuieiilor declanșate de celelalte echipe. În rest, antrenamentele nu-s mai savante decît cele din Ghencea. Se insistă însă mai mult pe exercițiile specifice și nimeni nu se joacă de-a v-ati ascuns-sea cu efortul. Nici nu mai e necesară încălzirea căci curg apele de pe tine chiar de cînd

De două lucruri nu te poți dispensa cînd ești la volan: de benzină și de o asigurare auto

Pentru riscurile cu care este confruntat omul de la volan este necesar să se creeze și mijloace eficiente de acoperire a urmărilor acestora. Unul din aceste mijloace, care totdeauna trebuie să existe înaintea neprevăzutului, este și asigurarea.

Pentru ca proprietarii de autoturisme să poată primi despăgubiri de asigurare pentru pagubele la propriul autoturism, care nu sînt acoperite prin asigurarea de răspundere civilă auto, este necesar să încheie la ADAS o asigurare facultativă pentru

avarii auto (casco), în baza căreia se acordă protecție în următoarele cazuri:

- Autoturismul a fost avariat datorită faptului că în timpul circulației s-a lovit:
 - cu un alt autovehicul sau cu orice alt fel de vehicul;
 - de orice corpuri mobile și imobile aflate în afara autoturismului asigurat.
- Autoturismul a fost avariat ca urmare a faptului că în timpul circulației a derapat, s-a răsturnat etc., inclusiv ca urmare a defectării unor piese ale acestuia.
- Autoturismul aflat în circulație sau în staționare a fost avariat de un autovehicul neidentificat.
- Autoturismul aflat în circulație sau în staționare a fost avariat ca urmare a lovirii fie de vehicule necuprinse în asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto, fie de pietoni, ori prin căderea pe autoturism a unor corpuri.
- Autoturismul a fost avariat ca urmare a:
 - incendierii lui ori a clădirii în care se afla garat;
 - exploziei, urmată sau neurmată de incendiu, inclusiv exploziei rezervorului de carburanți sau a celui de aer comprimat;
 - trăsnetului — urmat sau neurmat de incendiu;
 - altor calamități naturale care pot produce pagube direct autoturismului sau indirect prin dărmarea acoperișului unei construcții pe acel autoturism etc.
- Alte cazuri cuprinse în asigurare.

În asigurarea facultativă a autoturismului pentru avarii auto (casco) se includ și:

- cheltuielile de transport al autoturismului la atelierul de reparații cel mai apropiat de locul accidentului, care poate face reparația sau la locul cel mai apropiat de adăpostire a autoturismului, dacă acesta nu poate fi deplasat prin forță proprie;
- avariile autoturismului prilejuite de măsurile luate în timpul producerii evenimentului asigurat, pentru salvarea autoturismului sau a construcției în care se afla acesta, precum și cheltuielile făcute în vederea limitării pagubelor, dacă acestea au fost necesare în urma unor avarii produse de cauze cuprinse în asigurare.

Asigurații mai au și următoarele drepturi:

- să plătească primele anuale de asigurare dife-

rențiat în funcție de faptul că asigurarea se încheie sau se reînnoiește direct la unitatea ADAS, precum și de vechimea neîntreruptă în asigurare, dacă pentru anii anteriori nu s-au primit ori nu se datorează despăgubiri în baza contractelor încheiate;

să repare la ateliere autoturismele asigurate, fără obligația unor plăți prealabile către acestea, întrucît contravaloarea devizului de reparație se achită de ADAS direct atelierului respectiv.

Asigurarea pentru avarii auto (casco) este cea mai cuprinzătoare asigurare pentru autoturismul.

Prezentînd unele din situațiile ce pot surveni, precum și condițiile în care se încheie asigurarea facultativă pentru avarii auto (casco), se precizează că această asigurare este necesară oricărui deținător de autoturism, chiar și în condițiile existenței asigurării prin efectul legii de răspundere civilă auto.

Dacă există contractată asigurarea facultativă pentru avarii auto (casco), se poate contracta, suplimentar, asigurarea pentru pagubele produse autoturismului condus de altă persoană decît asiguratul sau rude ale acestuia, plătiindu-se 25% din prima prevăzută la asigurarea pentru avarii auto (casco).

Pentru a satisface cele mai variate cerințe de acoperire prin asigurare a situațiilor neprevăzute ce se pot produce în timpul în care se utilizează autoturismele, precum și pentru acoperirea numai a unor categorii de pagube, cu plata corespunzătoare a primelor de asigurare, deținătorii de autoturisme pot încheia și alte feluri de asigurări auto:

Asigurarea autoturismelor numai pentru pagubele produse ca urmare a accidentelor de circulație, la care prima de asigurare reprezintă 80% din suma prevăzută la asigurarea pentru avarii auto (casco).

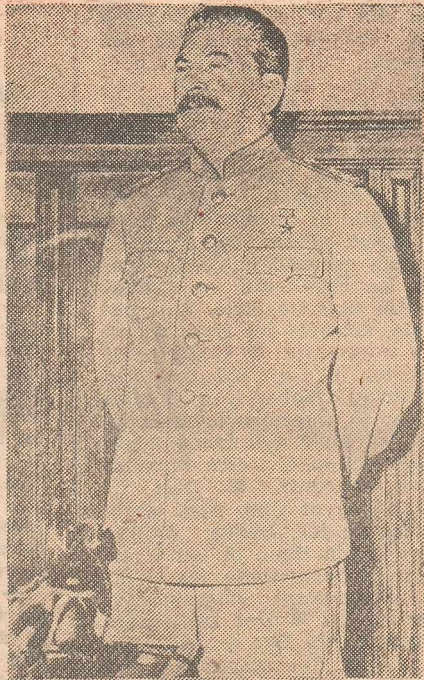
Asigurarea de accidente a conducătorilor de autoturisme și a altor persoane aflate în autoturisme, care se încheie independent de faptul dacă a fost sau nu încheiată o asigurare pentru avarii auto (casco) și acoperă, în limita numărului de locuri admis la transport, consecințele accidentelor întîmplate persoanelor aflate în autoturisme.

Primele la această asigurare se stabilesc în raport de nivelul sumelor asigurate pentru fiecare persoană.

Rețineți! Asigurările auto sînt necesare chiar și așilor volanului.

La mulți ani, Iosif Vissario-novici!

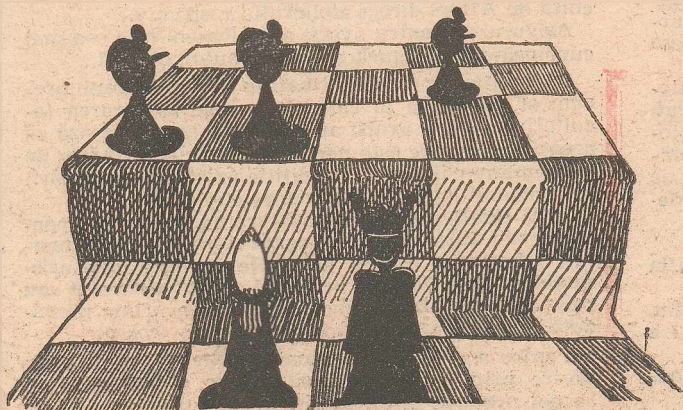

I. Belikov, corespondentul publicației TEMPS NOUVEAUX, mărturisește că a văzut, la Londra, un afiș în care era înfățișat Stalin, iar în josul afișului se găsea o inscripție invitând pe doritori la o comemorare a celei de-a 110-a aniversări a nașterii nimeni altcuiva decât Iosif Vissario-novici Stalin. „Combatant pentru cauza clasei muncitoare și pentru drepturile populare”. Este ciudat că se mai află — poate chiar și la Londra — asemenea elegiaci care vor să „recupereze” nostalgic memoria unui călău. Pe de altă parte, stărnește consternare prezentarea tiranului comunist ca „militant pentru drepturile oamenilor”, cel care are la activ cel puțin câteva sute de mii de victime. Ceea ce probabil mai puțin știu, este că o asemenea inițiativă a unei solemne reuniuni pornește nu de altundeva decât de la sediul mișcării numite „Partidul Comunist Revoluționar Britanic”, de orientare marxist-leninistă (unul dintre motivele acestei „comemorări” este chiar acela că Stalin este considerat, după cum scrie în prezentarea respectivă, „un mare marxist-leninist”).

Aflăm, în continuare, cum se desfășoară o asemenea sărbătoare. Sala este traversată de o banderolă pe care sînt gravate titlurile cu care este împovărat „marele marxist-leninist”. Ceva mai jos, se poate vedea un drapel roșu (cu secera și ciocanul)

și apoi, cei patru „apostoli” imortalizați pe pinză: Marx, Engels, Lenin și Stalin. La așa-zisa tribună, acoperită de o pinză roșie, se găseau „operile” lor, printre care, la loc de cinste, și raportul lui Gh. Dimitrov la al VII-lea Congres al Internaționalei Comuniste, scrierile lui Ho Chi și... altele. În acest context, i se atribuie lui Stalin, abilitatea de a rezolva problema naționalităților, care va servi ca model pentru generațiile viitoare. Bineînțeles nu putea fi ocolit tabloul contemporan al socialismului mondial. În concepția vorbitorilor, „forțe obscure și elemente reacționare” subminează, în ultima vreme, fundamentele socialismului autentic. În acest context, singura citadelă în care triumfă socialismul luminos este, desigur, Albania urmată îndeaproape de Coreea de Nord, China, Cuba... Se pare că există o fracțiune comunistă care revendică, la această oră, monopolul purității marxist-leniniste. Eșecul mișcării comuniste din Europa de Est se pare că nu-i afectează. Mai există, deci, persoane care vor să reitereze o asemenea experiență. Însă, se pune întrebarea, cîți cobai mai sînt dispuși, pe propria piele, să suporte acest praxial al terorii și totalitarismului...

MIHAIL GĂLĂȚANU ■

Caricatură de HORIA POPP ■

Vremurile sînt cum sînt

Dar vremea?

Deși am trecut la orarul de iarnă totuși sîntem încă în plină toamnă. Ultimele zile ne-au convins pe deplin. În toată țara ne-a mîngîiat soarele „cu dinți”, ne-a încîntat ochii ruginiilor frunzelor, ne-au bucurat burțile recolte și ne-au mulțumit copiii, cu primele note luate. Tabloul meteorologic al ultimei săptămîni se caracterizează prin variații termice

destul de semnificative, prin ploii foarte puține și destul de multă brumă, la sfîrșitul săptămîinii trecute, îndeosebi în centrul țării. Temperaturile înregistrate au fost în general sub normă în unele zile cu 8°-10° iar în altele doar cu 1°-2° iar sporadic cu 2°-3° peste media multianuală.

Ce ne rezervă următorul interval de prognoză? Toamnă, o toamnă frumoasă și puțin capricioasă. În primele zile vremea se va răci, pentru scurt timp în toate regiunile țării. Temperatura aerului va scădea în medie cu 5°C, la început în nordul țării apoi și în sud. Odată cu coborîrea masei de aer rece vîntul se

va intensifica în estul țării, iar șansele de ploaie cresc în Maramureș, Transilvania, și Moldova. Apoi vremea se va încălzi din nou, dar dimineașele vor rămîne încă destul de răcoroase. Termometrele vor înregistra temperaturi minime de -2°, 2° în centrul țării și depresiuni, de 2°-8° în Banat și Crișana de 0°-5° în Maramureș și Moldova, de 4°-10° în Oltenia, Muntenia și Dobrogea, mai puțin zona litorală unde vor fi puțin mai mari. Cerul va fi variabil, mai mult senin în regiunile din sud. Șansele de ploaie vor fi în continuare scădere, soarele ne va încălzi ceva mai mult decât în zilele precedente. Ast-

fel, ziua temperatura aerului va urca pînă la 20°-26° în Oltenia, Muntenia și Dobrogea, pînă la 17°, 23° în Banat și Crișana, pînă la 14°-20° în Maramureș, Transilvania și Moldova. În zonele joase, mai ales în vestul și centrul țării. Se va produce ceață în primele ore ale dimineții.

În acest sfîrșit de săptămîină, la munte iubitorii drumețiilor vor avea o vreme bună cu soare mult, dar rece. Dimineața temperatura aerului va coborî pînă la limita de îngheț, pe alocuri chiar și sub ea, iar la prînz nu va depăși decât izolat 12°, 13°C.

IOANA MAȘEK ■

Simpozion de endocrinologie cu implicații interdisciplinare

(28—29 septembrie 1990, Sinaia)

● Acad. ȘTEFAN MILCU (președinte al Academiei de Medicină din România, președinte al Societății Române de Endocrinologie — S.R.E.): Întîlnirea anuală se încadrează în categoriile de manifestări tradiționale ale poporului nostru. Se creează un sentiment de comunitate științifică, ne oferă ocazia de a schimba idei.

● Dr. GRAZIELLA YVONNE NICOLAU (șef dpt. cronobiologie Inst. Endocrinologie „C.I. Parhon”): Fără modestie, de 8 ani sîntem considerați în cronobiologie ca fiind primii din S-E Europei. La întoarcerea din S.U.A., sper să competiționăm strîns cronobiologia americană (prima în top).

● Conf. dr. CONSTANTIN DUMITRACHE (dir. Inst. Endocrinologie, prim vicepreședinte S.R.E.): Am avut personalitate, nu am avut goluri. Endocrinologii din teritoriu sînt formați în institut. Trebuie să creștem calitatea. Participarea e foarte bună.

● Prof. dr. LIVIU GOZARIU (dir. Clinica de Endocrinologie — Cluj, prim vicepreședinte S.R.E.): Un salt spre biochimie

aduce un echilibru în cercetarea clinică și fundamentală, relansarea cercetării spre parametri noi.

● Dr. MIRCEA POPA (dir. adj. Inst. Endocrinologie, vicepreședinte S.R.E.): Știința e veșnică, s-a modificat climatul. În știință nu ce se acceptă de majoritate e viabil. N-ar trebui să mire. În știință, lucrurile nu se pot schimba așa de repede.

● Dr. ILEANA MARINESCU (Inst. Endocrinologie, secretar S.R.E.): Deocamdată e grozav. Să nu mai avem bariere ierarhice sau între generații.

● Prof. dr. VICTOR RUSNAC (Chișinău): Am urmărit todeauna literatura de aici. „Sinaia” m-a încurajat și liniștit. Sîntem de-un os, dar nu știu de ce a rupt în două. Sperăm ca prin „Calcitonina în tratamentul osteoporozei din boala Cushing” să realizăm ceva.

O notă bună pentru organizatori: dr. DUMITRU PREDESCU (directorul Direcției Sanitare Prhova), dr. ION POENARU, dr. ELISABETA GRECU.

A consemnat arh. ADRIAN PETRESCU ■
Fotografie de VICTOR SORA ■

Prof. dr. Victor Rusnac, dr. Dumitru Predescu, acad. Ștefan Milcu, dr. Ileana Marinescu, conf. dr. Constantin Dumitrache

În numărul viitor:

Comuna Buciumi — o Săpînță a Sălajului

Patriciu Sălăjan, un primar ales de oamenii din sat, a fost înlocuit de noua prefec-tură — numită, cum știm că s-a făcut peste tot — în intenția de a fi numit în locul său un „lider ceapist”. Cu ce a greșit primarul Sălăjan? A dat pămînt la oameni (conform legii!) astfel încît pentru colhoz n-a prea mai rămas. Nu s-a înscris în nici un partid, deși unul (bănuiți care!) i-a făcut asiduă „curte” și după 20 mai. Sînt cîțiva nostalgici (nomenclatura ceapistă) cărora le-ar plăcea „ca înainte”. Oamenii din sat au

bătut scînduri pe ușa primăriei și nu-și recunosc decât primarul lor. Prefectura e dispusă la concesii, cu condiția să nu mai fie Sălăjan primar.

Correspondentul nostru special din Transilvania, Pașcu Balaci, vă va ține la curent cu evenimentele care tind să facă din comuna Buciumi o nouă Săpînță.

Legi firești privind proprietatea asupra pămîntului, precum și desfășurarea cit mai grabnică a alegerilor locale ar aduce, fără îndoială, liniștea care atît de mult ni s-a promis.

Decriptati cu noi!

E vremea șaradelor, a criptografiilor, a anagramelor, a încrucișărilor de cuvinte. Deci, e de bon ton să citiți nr. 11-12 al revistei „REBUS”!

Publicațiile

FLACĂRA

REDACTOR ȘEF
George Arion

Redactori șefi adjuncți:
Constantin Dumitru
Ion D. Goia

Secretar general de redacție:
Oprea Georgescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORII (2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paicu Manolescu, Horia Pătrascu.

■ ANCHETA-REPORTAJ (2600, 2542): Dorin Sălăjan, Pașcu Balaci, Petre Barbu, Radu Ciobotea, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI (2559): Dorin Gherghinescu, Mihail Gălățanu, Liana Tatos, Paul Vinicius, Reghina Vărvici.

■ CULTURA-INVĂȚAMINT (2569): Ion Zubașcu, Sorina Man, Margareta Mureșan.

■ FOTOREPORTAJ (2528): Paul Agarici, Gabriel Bugnar, Leonard Chioveanu, Sorin Moise, Elena Ghera, Gig Motoianu.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Maria Rogojan, Cornel Speariu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT (2002, 2558): Constanța Balaban, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

FLACĂRA BIS

Secretar general de redacție
Răzvan Bărbulescu (2128)
Livia Timbus (2128), Aurelia Boriga, Florin Condurățeanu (1700).

REBUS

Redactor șef adjuncț
Tudor Octavian (1457)
Adrian Mitu, Alexandru Păsărin, Alexandru Paier, Elena Grecescu, Bozdan Vlad, Aurel Ștefan Alexandrescu, Simona Simzianu (2036).

Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus); secretariat redactor șef: 2002; redactor șef adjuncț: 2558 (C. Dumitru), 2560 (I. D. Goia); secretar general de redacție: 2143; public relation: 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrația: EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

TIPARUL:

Combinatul
poligrafic
BUCUREȘTI

16 pagini — 5 lei

ULTIMA ORĂ

Avea dreptate
Marele Cîrmaci?
În două cuvinte:
es
clus!